

Національна комісія, що
здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та
інформатизації

ЗВІТ
про роботу Національної комісії, що
здійснює державне регулювання у сфері
зв'язку та інформатизації за 2018 рік

Київ 2019

ЗМІСТ

ПУБЛІЧНІСТЬ ТА ВІДКРИТІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ НКРЗІ.....	5
РОЗДІЛ I. СТАН РОЗВИТКУ РИНКІВ ПОСЛУГ ЗВ'ЯЗКУ ТА ІКТ.....	7
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКІВ ПОСЛУГ ЗВ'ЯЗКУ7	
СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ ФІКСОВАНОГО ТЕЛЕФОННОГО ЗВ'ЯЗКУ.....	9
СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ РУХОМОГО (МОБІЛЬНОГО) ЗВ'ЯЗКУ.....	11
СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ ФІКСОВАНОГО ДОСТУПУ ДО ІНТЕРНЕТУ	17
СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ	21
РОЗДІЛ II. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ НКРЗІ У СФЕРІ ЗВ'ЯЗКУ	22
НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ПІДГОТОВЛЕНІ З МЕТОЮ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА	
УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	22
ВЖИТІ РЕГУЛЯТОРНІ ЗАХОДИ НА РИНКУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ.....	30
РОЗДІЛ III. РЕГУЛЮВАННЯ ДОСТУПУ ДО РИНКУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ТА СФЕРИ	
КОРИСТУВАННЯ РЧР УКРАЇНИ.....	34
РЕЄСТРАЦІЯ І ЛІЦЕНЗУВАННЯ	34
РОЗПОДІЛ І ВИКОРИСТАННЯ РАДІОЧАСТОТНОГО РЕСУРСУ	35
РОЗПОДІЛ І ВИКОРИСТАННЯ НОМЕРНОГО РЕСУРСУ	36
ВЗАЄМОЗ'ЄДНАННЯ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ ТА ДОСТУП ДО	
ІНФРАСТРУКТУРИ	38
РОЗДІЛ IV. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ.....	40
РОЗДІЛ V. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД У ГАЛУЗІ ЗВ'ЯЗКУ ТА ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ	46
ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ ЗА РИНКОМ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ТА ЗА	
КОРИСТУВАННЯМ РАДІОЧАСТОТНИМ РЕСУРСОМ УКРАЇНИ У СМУГАХ РАДІОЧАСТОТ	
ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ	46
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ	47
ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ	50
РОЗДІЛ VI. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НКРЗІ	53
КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЗВ'ЯЗКУ ТА	
ІНФОРМАТИЗАЦІЇ	53
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДХОДЖЕНЬ ДО БЮДЖЕТУ	59
ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І КОНТРОЛЬ.....	59
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ДЛЯ ВИКОНАННЯ	
ЗАВДАНЬ НКРЗІ	60
РОЗДІЛ VII. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ	
ЦЕНТР РАДІОЧАСТОТ»	61
РОЗДІЛ VIII. ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ НКРЗІ ТА УДЦР НА 2019 РІК.....	71

ШАНОВНІ ПАНОВЕ!

Одним із основних завдань НКРЗІ як регулятора у сфері телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку є забезпечення ефективного користування радіочастотним ресурсом (обмеженим ресурсом, що належить державі та надається в оренду ліцензіатам) і функціонування ринку телекомунікаційних та поштових послуг на основі збалансування інтересів держави, суб'єктів господарювання та споживачів цих послуг.

Наскільки динамічна та мінлива індустрія телекомунікацій розповідати зайво. На ринку працюють тисячі суб'єктів господарювання, більшість – фізичні особи-підприємці. Основні показники галузі за 2018 рік наступні: загальний річний дохід ринку зв'язку склав 62 млрд грн, що на 10,2% більше у порівнянні з 2017 роком. З них майже половина 35 млрд грн становить дохід операторів мобільного зв'язку. Динаміка росту за звітний рік склала 11% у порівнянні до 2017 року. За 2018 рік операторами мобільного зв'язку інвестовано у галузь сукупно близько 10 млрд грн *(без врахування вартості 4G ліцензій)*.

Ще у 2016 році ми приступили до роботи над впровадженням мобільного зв'язку четвертого покоління. Безпосередню участь у даному процесі приймали гравці ринку та незалежний європейський консультант. Комісією були розроблені, узгоджені з операторами ринку та внесені всі необхідні зміни в нормативно-правову базу для проведення прозорих та конкурентних торгів щодо видачі ліцензій на впровадження нової технології у 2018 році. Проведено два відкриті аукціони, де відбулися публічні торги з голосу на покупку ліцензій на користування частотами з використанням технології LTE. За ліцензії технології 4G виручили до бюджету прямих надходжень як оплату тендерних лотів 8 млрд грн, що на 26 % більше початкової ціни лотів.

Запуск мереж 4G трьома найбільшими операторами телекомунікацій дав відчутний поштовх підвищенню використання мобільного Інтернету українцями: відеоконтенту, месенджерів, онлайн послуг, електронних адміністративних послуг та сервісів, що суттєво пришвидшує та полегшує усі персональні та бізнес взаємодії.

НКРЗІ як регулятору та відповідальному за процес менеджменту спектром важливо не лише впровадити нові технології, а в ході реструктуризації спектру забезпечити здорову конкурентну боротьбу.

Ключовим завданнями на наступні роки є:

- підготовка та упорядкування необхідних діапазонів частот для поліпшення якості зв'язку в уже діючих технологіях та запуску 5G
- старт надання послуги перенесення мобільного номеру
- стимулювання розвитку сегменту ШСД

Голова НКРЗІ

Олександр Животовський

ГОЛОВА НКРЗІ
Животовський
Олександр Миколайович

ЧЛЕН НКРЗІ
Склярів
Олександр Іванович

ЧЛЕН НКРЗІ
Бісюк
Олександр Анатолійович

ЧЛЕН НКРЗІ
Лагошин
Віктор Євгенійович

ЧЛЕН НКРЗІ
Гресько
Володимир Петрович

ЧЛЕН НКРЗІ
Дзюба
Сергій Вікторович

ПУБЛІЧНІСТЬ ТА ВІДКРИТІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ НКРЗІ

Протягом 2018 року НКРЗІ (Комісія) проводила свою діяльність на засадах відкритості і публічності, інформуючи громадськість, відповідно до Регламенту НКРЗІ, шляхом публікації прес-релізів, проведення прес-конференцій, брифінгів, «гарячих» телефонних ліній, надання інтерв'ю та коментарів Голови НКРЗІ і посадових осіб представникам українських ЗМІ, видання офіційного друкованого бюлетеню.

Головною подією 2018 року стало успішне проведення Комісією тендерів на отримання ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України для впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» (4G). На офіційному веб-сайті установи забезпечено інформаційну підтримку тендеру та прямі трансляції торгів «з голосу», які відбулися 31 січня та 6 березня 2018 року.

З метою оперативного інформування суб'єктів господарювання та громадськості про результати діяльності НКРЗІ на її офіційному веб-сайті та на сторінках у соціальних мережах упродовж року оприлюднено 232 новини про прийняті на засіданнях НКРЗІ рішення, оголошення та пропозиції до учасників ринку зв'язку, які стосувалися широкого спектру діяльності Комісії: контролю якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку; впровадження послуги із перенесення абонентських номерів; розроблення Правил здійснення діяльності в сфері телекомунікацій; удосконалення державного регулювання шляхом встановлення економічно обґрунтованих тарифів, в тому числі на загальнодоступні телекомунікаційні послуги, універсальні послуги поштового зв'язку; розрахункових такс за послуги пропуску трафіку; Порядку реєстрації абонентів, які отримують телекомунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі, та стосовно інших питань.

Усі регуляторні ініціативи та заходи Комісії, в свою чергу, знайшли своє відображення в майже 2 200 публікаціях українських та закордонних ЗМІ (переважно позитивного та нейтрального характеру).

Протягом 2018 року Голова НКРЗІ Олександр Животовський безпосередньо надав 14 прямих інтерв'ю представникам українських медіа.

Через офіційний веб-сайт НКРЗІ Комісія:

- інформувала операторів, провайдерів телекомунікацій щодо необхідності подання звітності щодо показників їх діяльності, якості телекомунікаційних послуг; про затвержені Граничні тарифи на загальнодоступні телекомунікаційні послуги та Граничні тарифи на універсальні послуги поштового зв'язку, а також про затвердження Правил надання доступу до інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку;
- запрошувала на попередні консультації щодо змін до Положення про якість телекомунікаційних послуг;
- запрошувала операторів мобільного зв'язку на відкриті наради щодо впровадження нових радіотехнологій (UMTS, LTE) у діапазоні 900 МГц;
- повідомляла про особливості діяльності операторів телекомунікацій в умовах застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

29.03.2018 у встановлені законодавством терміни Комісія оприлюднила на офіційному веб-сайті Звіт про роботу НКРЗІ за 2017 рік та узагальнені дані щорічних звітів операторів телекомунікацій про якість послуг фіксованого телефонного зв'язку, рухомого (мобільного) зв'язку та послуг доступу до Інтернету в 2017 році.

У 2018 році Комісія дотримувалася засад публічності та відкритості у питаннях громадського обговорення проектів нормативно-правових актів, які стосуються регулювання трудових, соціальних, економічних відносин і розглядаються з урахуванням позиції усіх сторін соціального діалогу. Відповідно до Плану регуляторної діяльності на 2018 рік, на офіційному веб-сайті НКРЗІ для отримання зауважень і пропозицій до розроблених документів оприлюднено 14 проектів нормативно-правових актів та аналізів регуляторного

впливу до них, розміщено 15 звітів про базове або повторне відстеження прийнятих нормативно-правових актів.

Протягом 2018 року засідання НКРЗІ, що відбувалися у формі відкритих слухань відвідали 476 представників суб'єктів господарювання, громадськості, галузевих професійних об'єднань та українських ЗМІ.

Надано 82 відповіді на запити громадян стосовно публічної інформації відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації». На офіційному веб-сайті НКРЗІ оприлюднено Звіт про задоволення запитів на отримання публічної інформації.

За звітний період надано 21 відповідь на запити представників ЗМІ (телефоном, електронною поштою, у паперовому вигляді) з питань, що стосуються діяльності НКРЗІ, та які не є публічними запитами у розумінні Закону України «Про доступ до публічної інформації».

НКРЗІ постійно оновлює на офіційному веб-сайті Систему обліку публічної інформації, розпорядником якої є НКРЗІ. До згаданої системи обліку протягом року було внесено 594 нових документи (загальна кількість документів у системі наразі складає 4 061).

До Єдиного державного веб-порталу відкритих даних направлено інформацію про 136 оновлених версій наборів даних НКРЗІ, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних. Ця ж інформація оприлюднювалася на офіційному веб-сайті НКРЗІ у рубриці «Набори даних» відповідно до Переліку наборів даних НКРЗІ, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затверджених наказом Голови НКРЗІ від 05.04.2016 № 45/нк (зі змінами). Протягом 2018 року на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 1100 цей Перелік переглянуто: оновлено перелік пріоритетних наборів даних, уточнено деякі терміни та розширено формати оприлюднення наборів даних.

Вносилися актуальні зміни до окремо створеного посилання «Звернення громадян» офіційного веб-сайту НКРЗІ, що інформує споживачів з питань забезпечення їхніх конституційних прав і свобод під час отримання телекомунікаційних послуг, якості та асортименту таких сервісів тощо.

На офіційному веб-сайті НКРЗІ функціонує «Система електронної звітності НКРЗІ», яка докорінно спростила процедуру подання операторами, провайдерами телекомунікацій звітності та інформації про основні показники їх діяльності, а також створила можливості автоматизованого збору, обробки та аналізу електронної звітності операторів, провайдерів телекомунікацій.

Належна увага приділялася публічному висвітленню міжнародної діяльності Комісії як Голови Мережі регуляторних органів електронних комунікацій країн Східного партнерства у 2018 році та Голови групи з питань роумінгу (REWG) через наповнення розділу «Міжнародне співробітництво та європейська інтеграція». Низка заходів відбулася за організацією НКРЗІ та участю Голови НКРЗІ Животовського О.М.

Відповідно до вимог законодавства щодо оприлюднення офіційної інформації стосовно державної регуляторної політики НКРЗІ протягом 2018 року випустила 12 номерів журналу «Бюлетень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (офіційне видання)», у якому, зокрема, було надруковано результати проведення двох тендерів на отримання ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України для впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» у діапазонах 2600 та 1800 МГц.

РОЗДІЛ I. СТАН РОЗВИТКУ РИНКІВ ПОСЛУГ ЗВ'ЯЗКУ ТА ІКТ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКІВ ПОСЛУГ ЗВ'ЯЗКУ

(Показники наведені за даними Державної служби статистики України, без ПДВ, без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях).

У 2018 році доходи від надання послуг зв'язку склали 61 976 млн грн, з них доходи від надання телекомунікаційних послуг склали 91,1%, а доходи від надання послуг поштового зв'язку та кур'єрських послуг – 8,9%.

Структура доходів від надання послуг зв'язку за 2018 р., млн грн

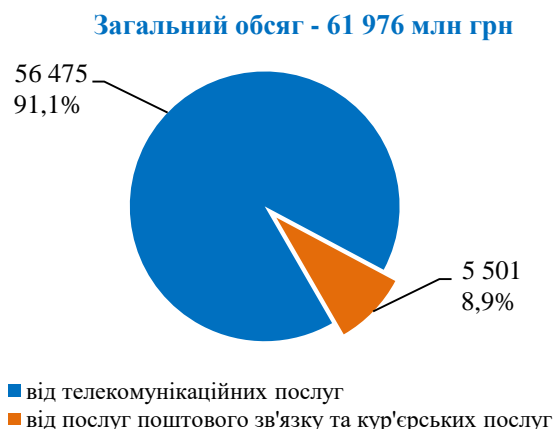

Рис. 1.1

За 2016-2018 роки спостерігається тенденція до збільшення доходів від надання послуг зв'язку, які у 2018 році зросли на 10,2% у порівнянні з 2017 роком.

Доходи від надання телекомунікаційних послуг у 2018 році збільшились на 10,5% у порівнянні з 2017 роком та склали 56 475 млн грн, доходи від надання послуг поштового зв'язку та кур'єрських послуг у 2018 році збільшились на 8,2% у порівнянні з 2017 роком та склали 5 501 млн грн.

Динаміка доходів від надання послуг зв'язку за видами послуг за 2016-2018 рр., млн грн

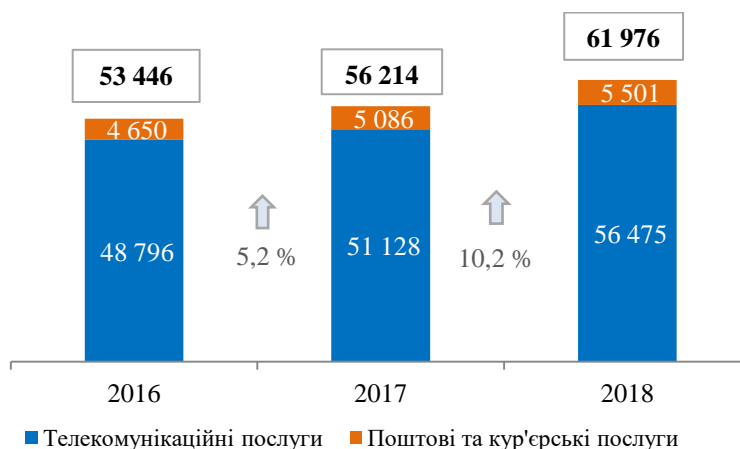

Рис. 1.2

В структурі доходів від надання телекомунікаційних послуг у 2018 році найбільшу частку склали рухомий (мобільний) зв'язок – 61,9 % та фіксований доступ до мережі Інтернет – 14,4%, сумарна частка яких у загальних доходах від надання телекомунікаційних послуг склала 76,3 %.

Структура доходів від надання телекомунікаційних послуг за 2018 р., млн грн

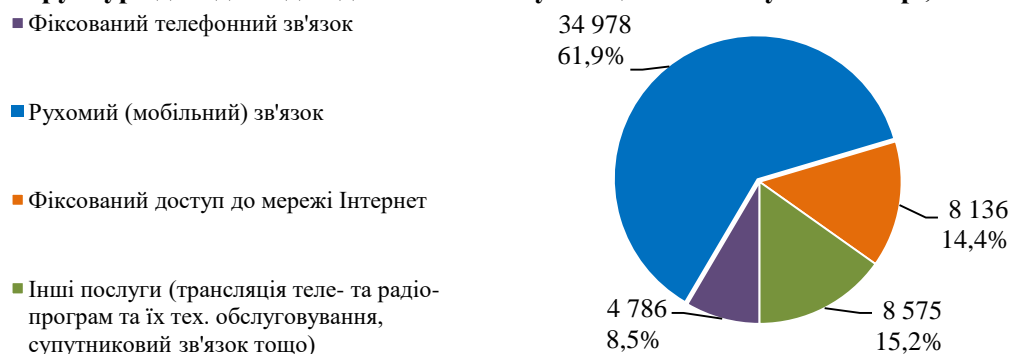

Рис. 1.3

Основними тенденціями розвитку телекомунікаційних мереж у 2018 році були:

- продовження розгортання телекомунікаційних мереж рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління (4G) із застосуванням радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» в смугах радіочастот 1800 МГц та 2600 МГц;
 - активізація процесу впровадження на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку України послуги із перенесення абонентських номерів;
 - розпочато процес створення умов для запровадження конвергентних рішень щодо спільного використання фрагментів мереж фіксованого і рухомого (мобільного) зв'язку;
 - створення умов для реконструкції та оптимізації телекомунікаційних мереж, шляхом використання сучасного високопродуктивного комутаційного обладнання, здатного обслуговувати декілька зон нумерації;
 - підвищення попиту споживачів на конвергентні телекомунікаційні послуги, послуги міжмашинної взаємодії (machine-to-machine, M2M) та послуги Інтернету речей (Internet of Things, IoT);
 - розпочато процес законодавчого врегулювання питання щодо забезпечення з'єднання головних управлінь Національної поліції України з телекомунікаційними мережами загального користування (далі – ТМЗК) на рівні обласних центрів, що забезпечить централізацію приймання і обробки викликів за скороченим телефонним номером 102;
 - забезпечення підготовки та використання телекомунікаційних мереж України в умовах воєнного стану;
 - виконання заходів з побудови Національного центру оперативно-технічного управління мережами телекомунікацій України.

Основними проблемами розвитку телекомунікаційних мереж були:

- нерівномірність забезпечення споживачів телекомунікаційними послугами, у тому числі загальнодоступними та послугами широкопasmового доступу до Інтернету в окремих адміністративно-територіальних одиницях України;
 - організаційні та технологічні проблеми функціонування телекомунікаційних мереж на тимчасово окупованих територіях, що пов'язано з втручанням у роботу ТМЗК та порушенням майнових прав операторів, провайдерів телекомунікацій України;
 - діяльність незаконно створених на тимчасово окупованих територіях суб'єктів господарювання, що не зареєстровані згідно із законодавством України, та які не мають права здійснювати діяльність у сфері телекомунікацій з використанням радіочастотного та номерного ресурсів ТМЗК;

- невиконання вимог Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» власниками об'єктів інфраструктури, які під всілякими приводами мають наміри обмежити доступ до елементів інфраструктури;
- стала тенденція останніх років до збільшення випадків викрадення та пошкодження кабелів та інших технічних засобів телекомунікацій операторів телекомунікацій, у тому числі викрадення мідних кабелів, що набуло масового характеру.

СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ ФІКСОВАНОГО ТЕЛЕФОННОГО ЗВ'ЯЗКУ

У 2018 році доходи від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку склали 4 786 млн грн, їх питома вага у загальному обсязі доходів від надання телекомунікаційних послуг становила 8,5 %.

В структурі доходів від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку на кінець 2018 року найбільшу частку 62,6 % склали доходи від надання послуг міського телефонного зв'язку, частка доходів від надання послуг міжміського та міжнародного зв'язку склала 30,4 %.

Структура доходів від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку, млн грн та їх частка у 2018 році

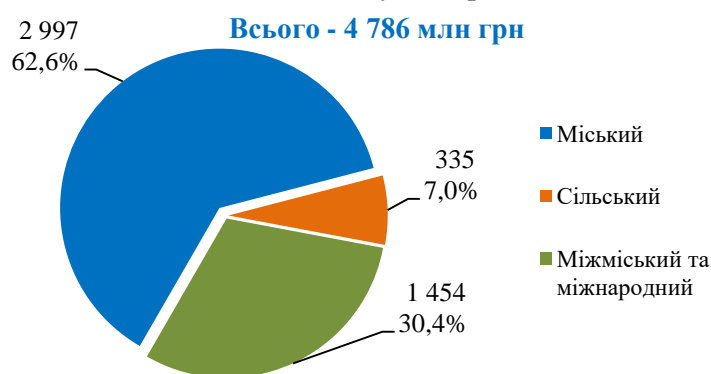

Рис. 1.4

За період з 2016 року по 2018 рік спостерігається тенденція до зменшення доходів від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку, так у 2018 році зазначені доходи зменшились на 6,9 % у порівнянні із минулим роком.

Динаміка доходів від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку за 2016-2018 рр., млн грн

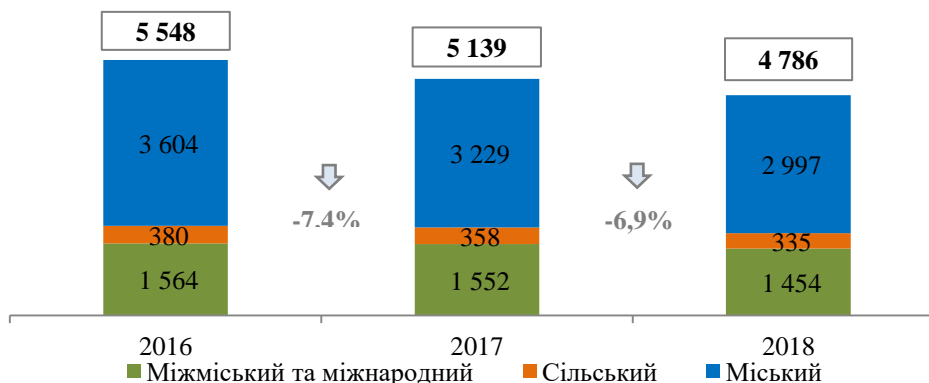

Рис. 1.5

Станом на 01.01.2019 кількість абонентів фіксованого телефонного зв'язку складала 6 069 тис. од., що на 15,5 % або на 1 112 тис. од. менше ніж станом на 01.01.2018.

Забезпеченість населення фіксованим телефонним зв'язком зменшується, так станом на 01.01.2019 забезпеченість населення фіксованим телефонним зв'язком становила по Україні 14,4 одиниць у розрахунку на 100 жителів, що на 14,8 % менше у порівнянні з 2017 роком.

Динаміка кількості абонентів фіксованого телефонного зв'язку (тис. од.) та забезпеченості населення фіксованим телефонним зв'язком у розрахунку на 100 жителів

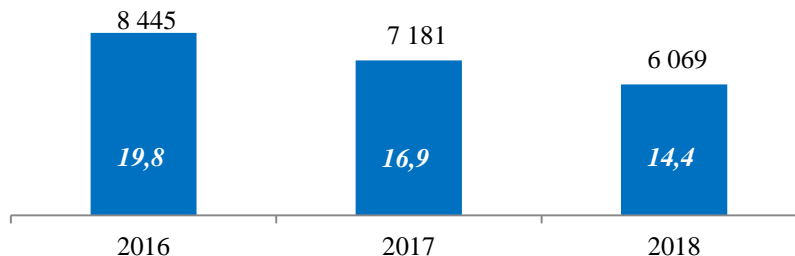

Рис. 1.6

У 2018 році середньомісячний дохід від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку в розрахунку на одного абонента збільшився на 10,2% у порівнянні з 2017 роком.

Середньомісячний дохід від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку в розрахунку на 1 абонента, грн/міс.

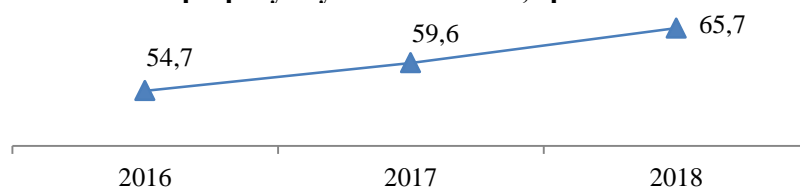

Рис. 1.7

Станом на 01.01.2019 регіонами з найвищою забезпеченістю населення фіксованим телефонним зв'язком були Одеська область та м. Київ і Київська область, а з найнижчою – Луганська та Донецька області.

Забезпеченість населення фіксованим телефонним зв'язком у розрахунку на 100 жителів, за регіонами станом на 1 січня 2019 року

Дані наведені без урахування даних АР Крим та м. Севастополя, а також частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях

Рис. 1.8

Основними тенденціями розвитку фіксованого телефонного зв'язку у 2018 році були:

- заміщення послуг фіксованого телефонного зв'язку послугами рухомого (мобільного) зв'язку та дзвінками через мережу Інтернет з широким використанням споживачами сервісів передачі голосу, відео, зображень, повідомлень з використанням Інтернету;
- зростання попиту з боку операторів телекомунікацій на впровадження конвергентних рішень взаємодії мереж фіксованого і рухомого (мобільного) зв'язку для забезпечення безперервного надання споживачам послуг фіксованого телефонного зв'язку, в тому числі загальнодоступних телекомунікаційних послуг;
- продовження реалізації проектів модернізації телекомунікаційних мереж фіксованого телефонного зв'язку шляхом заміни застарілих систем комутації на сучасні надпотужні розгалужені системи комутації, здатні обслуговувати декілька зон нумерації, та оптимізації їх використання;

Основними проблемами розвитку фіксованого телефонного зв'язку були:

- зниження попиту населення на послуги фіксованого телефонного зв'язку та зменшення кількості абонентів;
- тривала відсутність телефонного зв'язку у споживачів у зв'язку із значною кількістю випадків викрадення та пошкодження мідних кабелів та інших технічних засобів телекомунікацій операторів фіксованого телефонного зв'язку, що є найбільш чутливим для спеціальних об'єктів Міністерства оборони України, служб надзвичайних ситуацій, медичних закладів, правоохоронних органів тощо;
- нерівномірне забезпечення споживачів послугами фіксованого телефонного зв'язку в окремих адміністративно-територіальних одиницях України;
- повільні темпи модернізації комутаційного обладнання аналогових фрагментів місцевих телефонних мереж;
- ускладнення здійснення маршрутизації трафіка через точки взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, які розташовані на тимчасово окупованих територіях України, що вимагає переконфігурації побудови мереж та призводить до збільшення витрат операторів телекомунікацій на експлуатацію та управління власними телекомунікаційними мережами, негативно впливає на сталість їх функціонування.

СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ РУХОМОГО (МОБІЛЬНОГО) ЗВ'ЯЗКУ

Загальні показники

Доходи від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку у 2018 році склали 34 978 млн грн, їх питома вага у загальному обсязі доходів від надання телекомунікаційних послуг становила 61,9 %.

В структурі доходів від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку найбільші частки становлять: доходи від надання послуг голосової телефонії – 41,9% та доступу до мережі Інтернет – 45,8%, сумарна частка яких становить 87,7% .

Структура доходів від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку, млн грн та їх частка у 2018 році*

Рис. 1.9

* за даними операторів, провайдерів рухомого (мобільного) зв'язку

За період з 2016 року по 2018 рік спостерігається тенденція до збільшення доходів від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку, так у 2018 році вони збільшились на 11,1% у порівнянні з 2017 роком.

Динаміка доходів від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку за 2016-2018 рр., млн грн*

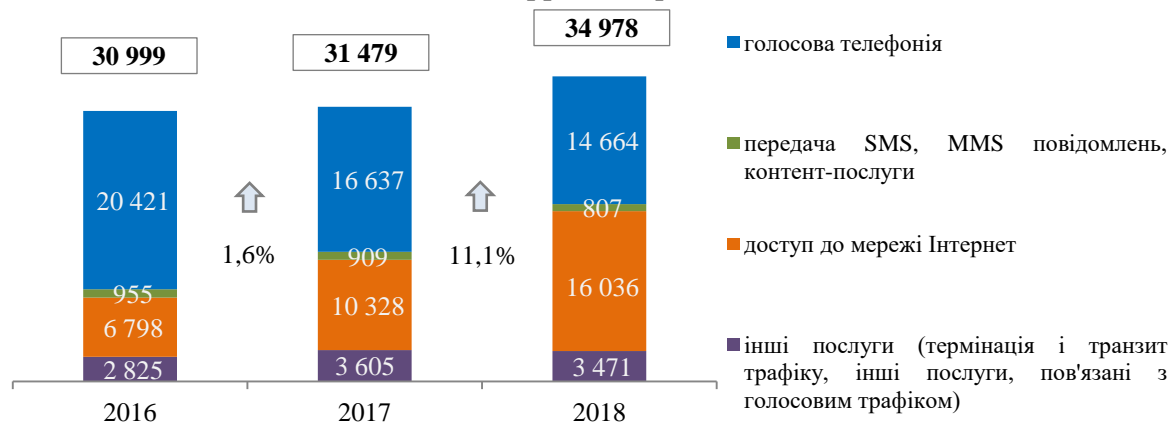

Рис. 1.10

В 2018 році доходи від надання послуг з доступу до мережі Інтернет переважили доходи від послуг голосової телефонії. Частка доходів від надання послуг з доступу до мережі Інтернет у загальному обсязі доходів рухомого (мобільного) зв'язку склала у 2018 році 45,8%, що на 13,0% більше у порівнянні з 2017 роком, при цьому частка доходів від надання послуг голосової телефонії зменшилася на 11% і склала 41,9%. Продовжується тенденція падіння обсягів передачі SMS, MMS повідомлень, частка доходів від надання таких послуг у 2018 році склала 2,3%.

У 2018 році загальний обсяг інвестицій операторів рухомого (мобільного) зв'язку у галузь зв'язку становив 17 958 млрд грн.*

Кількість активних ідентифікаційних телекомунікаційних карток мережі рухомого (мобільного) зв'язку на кінець 2018 року склала 54 007 тис. од., що на 3,8% або на 2 126 тис. од. менше ніж станом на кінець 2017 року.

Динаміка кількості активних ідентифікаційних телекомунікаційних карток мережі рухомого (мобільного) зв'язку у 2016-2018 рр., тис. од.*

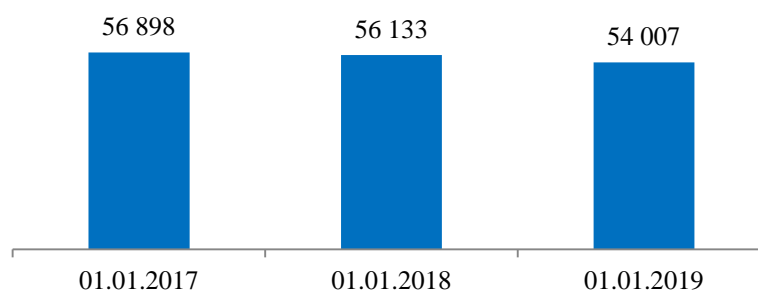

Рис. 1.11

У 2018 році середньомісячний дохід від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку в розрахунку на одну активну ідентифікаційну телекомунікаційну картку мережі рухомого (мобільного) зв'язку збільшився на 15,6% у порівнянні з 2017 роком.

* за даними операторів, провайдерів рухомого (мобільного) зв'язку

Середньомісячний дохід від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку у розрахунку на одну активну ідентифікаційну телекомунікаційну картку мережі рухомого (мобільного) зв'язку, грн/міс.

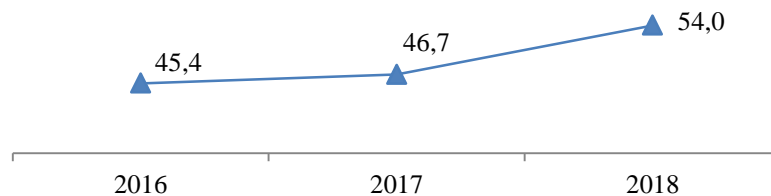

Рис. 1.12

За даними Держстату України забезпеченість населення рухомим (мобільним) зв'язком станом на 01.01.2019 становила по Україні 128 одиниць у розрахунку на 100 жителів. Першими трьома регіонами з найвищою забезпеченістю населення рухомим (мобільним) зв'язком є м. Київ, Харківська та Херсонська області, а з найнижчою – Хмельницька, Тернопільська та Житомирська області.

Забезпеченість населення рухомим (мобільним) зв'язком у розрахунку на 100 жителів, за регіонами станом на 1 січня 2019 року

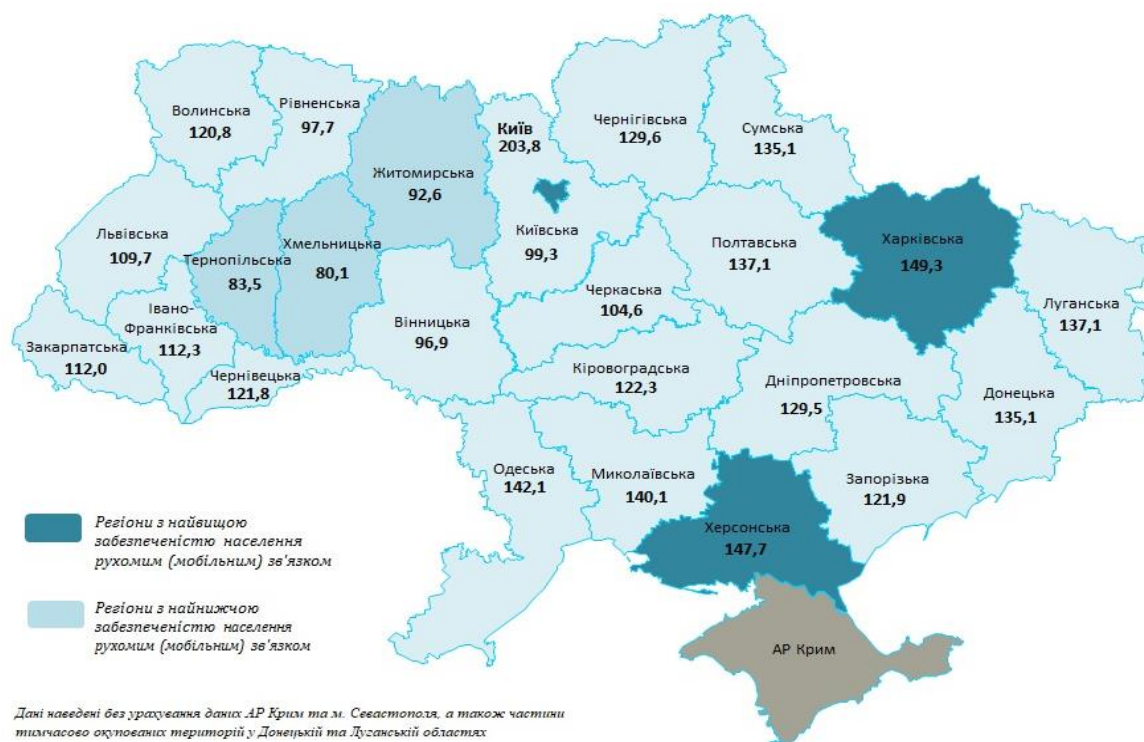

Рис. 1.13

* за даними операторів, провайдерів рухомого (мобільного) зв'язку

Голосовий трафік

У 2018 році обсяг голосового трафіку операторів рухомого (мобільного) зв'язку знизився на 52 590 тис. хв. або 21%, однак, при цьому спостерігалася позитивна динаміка збільшення обсягів вихідного трафіку на мережі інших операторів рухомого (мобільного) зв'язку на фоні зменшення внутрішньомережевого трафіку.

Динаміка обсягів голосового трафіку операторів рухомого (мобільного) зв'язку за 2016-2018 роки, млн хв.*

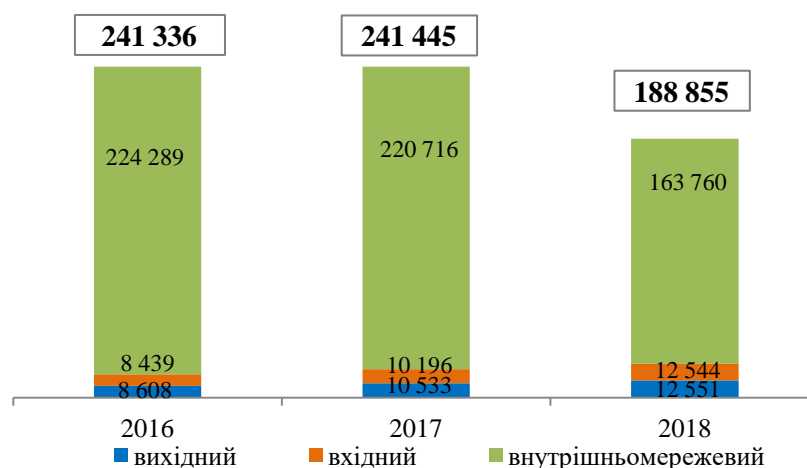

Рис. 1.14

Так, обсяги вихідного трафіку на мережі інших операторів рухомого (мобільного) зв'язку у 2018 році в порівнянні з 2017 роком збільшилися на 23 %.

Передумовою для позитивної динаміки стосовно збільшення обсягів вихідного трафіку на мережі інших операторів рухомого (мобільного) зв'язку стало рішення НКРЗІ, згідно з яким з 01.01.2017 було зменшено розміри розрахункових такс (з 0,23 грн/хв до 0,15 грн/хв) за послуги термінації трафіку під час надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку на мережах операторів телекомунікацій з ІРП на ринках послуг пропуску трафіку, що надало економічне підґрунтя операторам рухомого (мобільного) зв'язку запропонувати споживачам більш привабливі роздрібні тарифи на дзвінки до абонентів інших операторів телекомунікацій.

Динаміка змін обсягів вихідного трафіку на мережі інших операторів рухомого (мобільного) зв'язку, млн хв.*

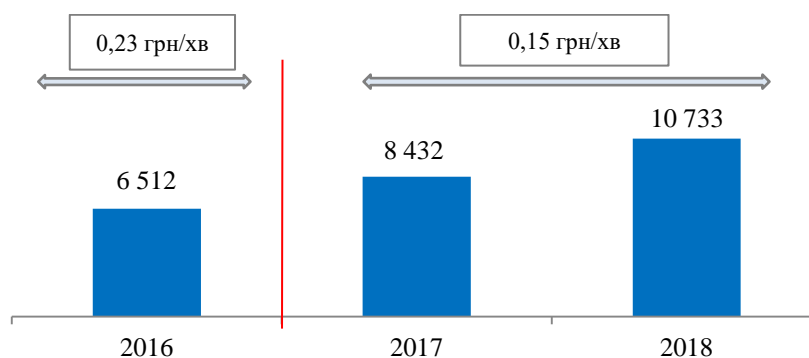

Рис. 1.15

* за даними операторів, провайдерів рухомого (мобільного) зв'язку

Інтернет послуги

З моменту впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» кількість активних ідентифікаційних телекомунікаційних карток мережі, з яких було здійснено доступ до мережі Інтернет стандарту 4G станом на 01.01.2019 досягла 8 933 тис. од.

Загальна кількість активних ідентифікаційних телекомунікаційних карток мережі, з яких було здійснено доступ до мережі Інтернет, на кінець 2018 року становила 32 435 тис. од.

Динаміка кількості активних ідентифікаційних телекомунікаційних карток мережі рухомого (мобільного) зв'язку, з яких було здійснено доступ до мережі Інтернет, тис. од.*

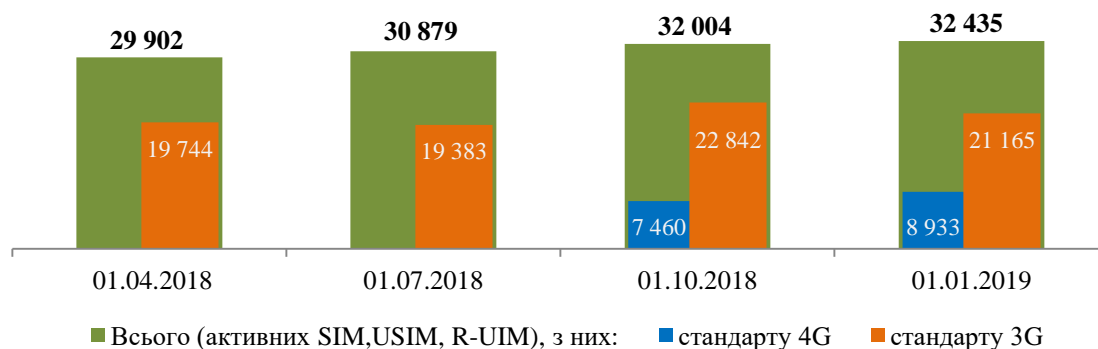

Рис. 1.16

Кількість активних ідентифікаційних телекомунікаційних карток мережі рухомого (мобільного) зв'язку, з яких було здійснено доступ до мережі Інтернет, протягом 2018 року зростала у відповідності з розвитком мобільних мереж стандартів 3G та 4G.

З розвитком мереж стандартів 3G та 4G обсяг Інтернет трафіку на мережах рухомого (мобільного) зв'язку стрімко зростає: у 2017 році по відношенню до 2016 року майже в 3 рази, у 2018 році по відношенню до 2017 року – в 2 рази.

Динаміка обсягів Інтернет трафіку на мережах рухомого (мобільного) зв'язку за 2016-2018 роки, РВ (петабайт)*

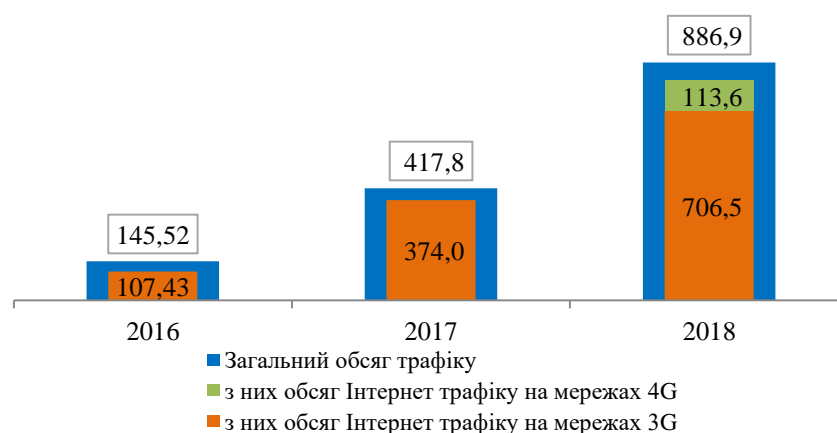

Рис. 1.17

* за даними операторів, провайдерів рухомого (мобільного) зв'язку

Послуги з міжнародного роумінгу

За останні роки зросла потреба громадян України у послугах міжнародного роумінгу. Доходи від абонентів, що отримали послуги міжнародного роумінгу на території іншої країни, у 2018 році становили 1 221 млн грн, що на 14 % більше ніж у 2017 році.

Динаміка доходів від абонентів, що отримали послуги міжнародного роумінгу на території іншої країни за 2016-2018 рр., млн грн*

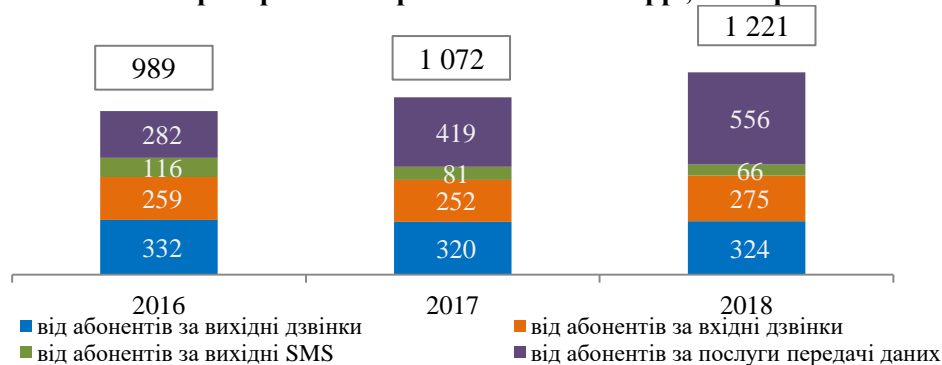

Рис. 1.18

Спостерігається збільшення частки доходів від надання послуг міжнародного роумінгу в загальному обсязі доходів від послуг рухомого (мобільного) зв'язку: у 2016 році вона становила 3,2 %, у 2017 – 3,4 % та у 2018 – 3,5 %.

У 2018 році кількість абонентів, що отримали послуги міжнародного роумінгу склала 10 971 тис. осіб, що на 31,2 % більше ніж в 2017 році.

Динаміка кількості абонентів, що отримали послуги з міжнародного роумінгу рухомого (мобільного) зв'язку та їх частка, за 2016-2018 рр., тис. осіб*

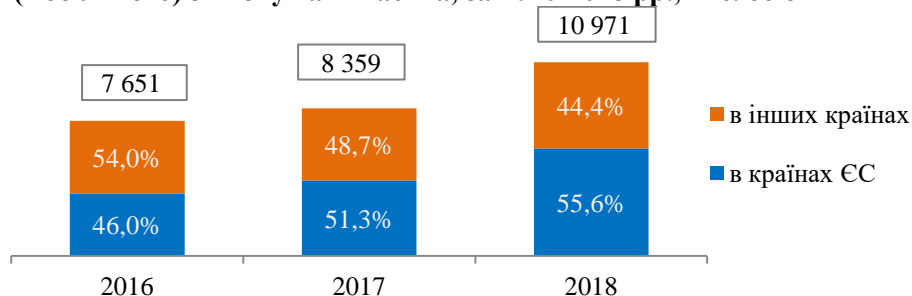

Рис. 1.19

За 2016 - 2018 роки зросла майже вдвічі кількість абонентів, що отримали послуги міжнародного роумінгу в країнах ЄС.

Загальний обсяг трафіку вихідних дзвінків, здійснених у роумінгу, млн хв., та середній дохід на 1 хв вихідного дзвінка, грн.*

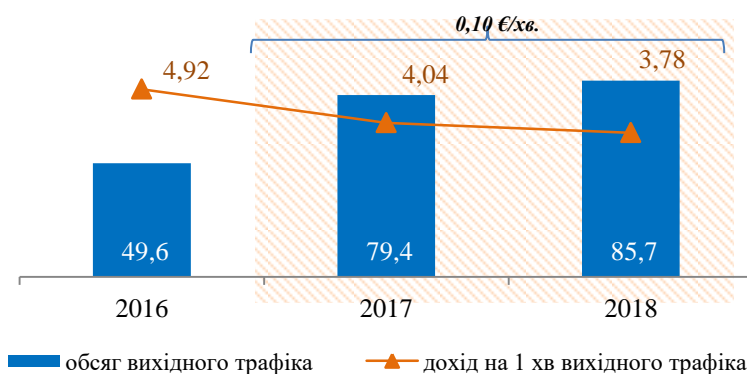

Рис. 1.20

* за даними операторів, провайдерів рухомого (мобільного) зв'язку

З впровадженням граничної розрахункової такси за послуги термінації вхідного міжнародного трафіку (0,10 €/хв.), були створені умови для зниження операторами рухомого (мобільного) зв'язку роздрібних цін на послуги міжнародного роумінгу, що надаються споживачам України.

Основним трендом при отриманні послуг міжнародного роумінгу на території іншої країни стало зростання споживання послуг передачі даних. Так, у 2018 році обсяг трафіку передачі даних в роумінгу збільшився вдвічі, доходи від абонентів за послуги передачі даних збільшились на 33 % у порівнянні з 2017 роком і склали 566 млн грн.

Основними тенденціями розвитку рухомого (мобільного) зв'язку у 2018 році були:

- подальше впровадження та розширення території покриття телекомунікаційних мереж 4G, за рахунок чого відбулось суттєве зростання обсягу споживання Інтернет трафіку;
- зростання доходів операторів телекомунікацій від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку, в яких найбільшу питому вагу вперше склали доходи від надання послуг з доступу до мережі Інтернет;
- зменшення кількості абонентів рухомого (мобільного) зв'язку за рахунок відмови від використання абонентами декількох SIM-карток різних операторів;
- зростання користування споживачами різноманітних месенджерів для передавання/приймання голосових викликів, аудіо, відео та текстових повідомлень за допомогою мережі Інтернет;
- запровадження пакетів послуг з фіксованою платою, які передбачають надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку, у тому числі фіксованої кількості хвилин, що входять до вартості пакету послуг із включенням до них послуг доступу до мережі Інтернет та міжнародного телефонного зв'язку тощо;
- підвищення середньої вартості пакетів послуг за рахунок фокусування на послугах доступу до Інтернету та встановлення 4-х тижневого розрахункового періоду за користування пакетами послуг;
- створення необхідних організаційних, технічних та економічних передумов для впровадження у 2019 році на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку України послуги із перенесення абонентських номерів;
- збільшення кількості споживачів послуг міжмашинної взаємодії (machine-to-machine, M2M) та послуг Інтернету речей (Internet of Things, IoT).

Основними проблемами розвитку рухомого (мобільного) зв'язку були:

- встановлення операторами мобільного (рухомого) зв'язку тарифів/тарифних планів, які не дають можливості споживачам, у разі відсутності потреби в послугах Інтернету, під час вибору тарифів/тарифних планів обрати такий, який не передбачав би таких послуг;
- підключення операторами рухомого (мобільного) зв'язку України контент-послуг (інформаційних, довідкових, розважальних тощо), на які вони не надавали своєї згоди.

СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ ФІКСОВАНОГО ДОСТУПУ ДО ІНТЕРНЕТУ

За даними Держстату України у 2018 році доходи від надання послуг фіксованого Інтернету склали 8 136 млн грн, питома вага яких становила 14,4 % в загальному обсязі доходів від надання телекомунікаційних послуг. Основну частину доходів від надання послуг фіксованого Інтернету склали доходи від фіксованого (проводового) широкопasmового доступу до Інтернету (ШСД), частка яких на кінець 2018 року становила 83,2 %.

Доходи від надання послуг фіксованого Інтернету, млн грн та їх частка у 2018 році

Всього - 8 136 млн грн

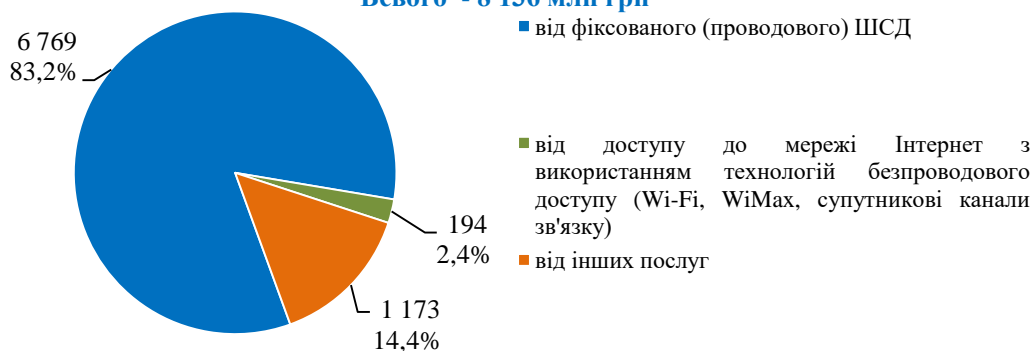

Рис. 1.21

За 2016 – 2018 роки спостерігається тенденція зростання доходів від надання послуг фіксованого Інтернету, які у 2018 році зросли на 11,1 % у порівнянні з 2017 роком.

Динаміка доходів від надання послуг фіксованого Інтернету за 2016-2018 рр., млн грн

Рис. 1.22

У 2018 році кількість абонентів фіксованого Інтернету становила 6 159 тис. од. Кількість абонентів фіксованого ШСД у 2018 році зросла на 3,3 % у порівнянні із 2017 роком та склала 5 288 тис. осіб, при цьому забезпеченість населення фіксованим ШСД по Україні на 01.01.2019 складала 12,5 одиниць у розрахунку на 100 жителів.

Динаміка кількості абонентів фіксованого Інтернету у 2016-2018 рр., тис. од.

Рис. 1.23

Середньомісячний дохід від надання послуг фіксованого Інтернету у розрахунку на одного абонента за даними 2018 року збільшився на 12,7% у порівнянні з 2017 роком.

Середньомісячний дохід від надання послуг фіксованого Інтернету у розрахунку на одного абонента, грн/міс.

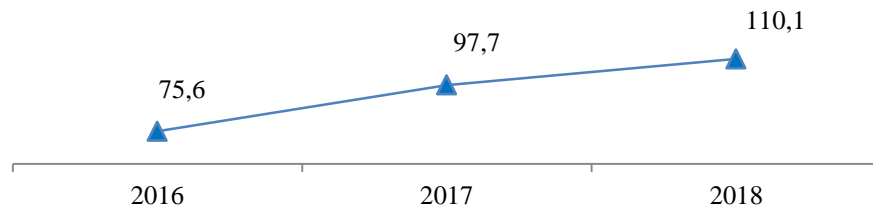

Рис. 1.24

Станом на 01.01.2019 регіонами з найвищою забезпеченістю населення фіксованим ШСД до мережі Інтернет є м. Київ, Одеська та Миколаївська області, а з найнижчою – Закарпатська, Луганська та Донецька області.

Забезпеченість населення фіксованим ШСД до Інтернету у розрахунку на 100 жителів, за регіонами станом на 1 січня 2019 року

Рис. 1.25

Найбільша частка абонентів фіксованого ШСД (65,9 % від загальної кількості абонентів фіксованого ШСД за даними 2018 року) отримувала доступ до мережі Інтернет через волоконно-оптичне підключення до будинку/оселі (FTTx) та цифрові абонентські лінії (xDSL).

За 2016-2018 роки зросла кількість абонентів, які отримують послуги з фіксованого ШСД через волоконно-оптичне підключення будинку/оселі, при цьому кількість абонентів, що підключені через цифрові абонентські лінії зменшується.

Динаміка кількості абонентів фіксованого ШСД за технологіями підключення за 2016-2018 рр., тис. осіб

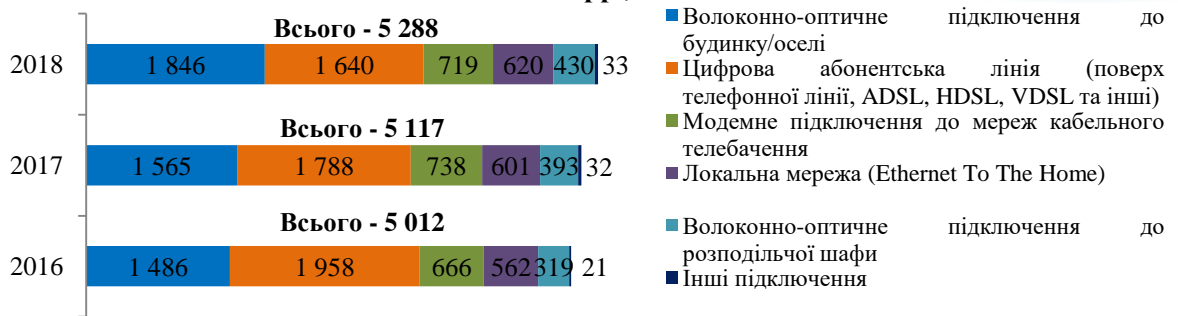

Рис. 1.26

Переважна кількість абонентів фіксованого ШСД отримує доступ до мережі Інтернет на швидкості від 10 до 100 Мбіт/с, частка яких у загальній кількості абонентів фіксованого ШСД у 2018 році склала 89 %.

Структура абонентів фіксованого ШСД за швидкістю доступу до Інтернету за 2018 рік, %

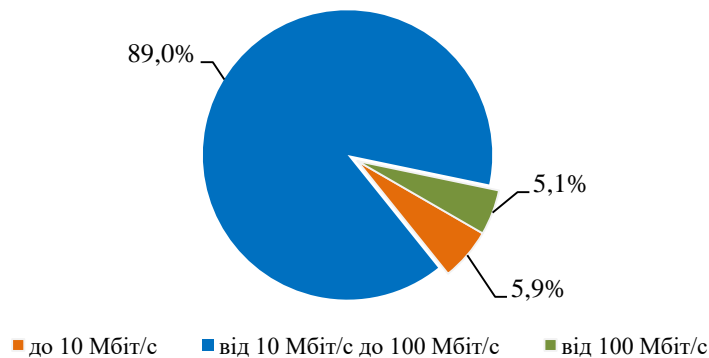

Рис. 1.27

Основними тенденціями розвитку послуг фіксованого доступу до Інтернету у 2018 році були:

- динамічне зростання ринку послуг ШСД, в тому числі за рахунок збільшення кількості нових підключень абонентів, зростання споживання Інтернет трафіку та збільшення рівня доходів від надання послуг ШСД;
- зростання впливу розвитку цифрової інфраструктури на подолання цифрового розриву та збільшення переліку доступних на території держави електронних послуг (e-Gov, e-Learning, e-Health, телемедицина тощо);
- збільшення обсягу наданих абонентам додаткових послуг та сервісів: OTT-сервісів, хмарних обчислень, антивірусного захисту тощо;
- збільшення кількості ліній фіксованого ШСД, які організовані з використанням волоконнооптичних технологій та радіотехнологій безпроводового доступу (Wi-Fi), у порівнянні з кількістю мідних ліній, коаксіального кабелю, супутникових каналів.

Основними проблемами розвитку послуг фіксованого доступу до Інтернету були:

- недостатність рівня забезпечення споживачів послугами фіксованого доступу до Інтернету в окремих адміністративно-територіальних одиницях України;
- зростання тарифів, яке обумовлене зміною договірних відносин з українськими медіа групами та власниками об'єктів інфраструктури транспорту, будівництва та енергетики;
- необхідність залучення значних інвестицій в покращення сталості функціонування мереж та модернізації обладнання, утримання висококваліфікованих співробітників.

СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

Відповідно до Закону України «Про поштовий зв'язок» на НКРЗІ покладається: ведення єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку; формування цінової політики та регулювання відповідно до законодавства тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку, до яких відносяться послуги з пересилання поштових карток, листів, бандеролей, відправлень для сліпих – простих та рекомендованих; посилок без оголошеної цінності масою до 10 кг.

В Україні сформувався та функціонує ринок послуг поштового зв'язку, що є важливою і соціально значимою складовою галузі зв'язку.

Під впливом економічної і фінансової ситуації, яка склалась як в державі, так і у світі в цілому, ринок послуг поштового зв'язку України зазнає певних змін та характеризується зниженням обсягів письмової кореспонденції та розширенням поля діяльності у таких сегментах, як електронна торгівля, фінансові послуги та міжнародна логістика.

У зв'язку із лібералізацією ринку поштового зв'язку збільшується кількість операторів поштового зв'язку та обсяг наданих ними послуг.

Згідно з розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 10.01.2002 № 10-р та від 25.04.2018 № 277-р, національним оператором поштового зв'язку України є ПАТ «Укрпошта».

Універсальні послуги поштового зв'язку у 2018 році надавалися ПАТ «Укрпошта» через мережу поштового зв'язку, яка складається з понад 12,8 тис. об'єктів поштового зв'язку по всій території України. Загальна протяжність поштових маршрутів становить більше 300 тис. км. У 2018 році здійснено обробку та доставку споживачам понад 355,2 млн поштових відправлень.

НКРЗІ веде єдиний державний реєстр операторів поштового зв'язку, який створено з метою забезпечення поінформованості споживачів щодо можливості альтернативного вибору оператора поштового зв'язку для отримання послуг з приймання, обробки, перевезення та доставки (вручення) поштових відправлень, виконання доручень користувачів щодо поштових переказів, банківських операцій на визначених територіях, що сприятиме розвитку конкуренції на ринку та задоволенню потреб споживачів у відповідних послугах. Станом на кінець 2018 року реєстр налічує 35 суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у сфері надання послуг поштового зв'язку.

В 2018 році проводилась робота по опрацюванню проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про поштовий зв'язок», який було розроблено Міністерством інфраструктури України.

На виконання Плану залучення зовнішньої допомоги Європейської Комісії у рамках програми TAIEХ на 2018 рік, було взято участь у експертній місії TAIEХ на тему: «Державне регулювання послуг поштового зв'язку», метою якої було обговорення та надання юридичної консультації щодо останньої редакції вказаного законопроекту та забезпечення його відповідності Директиві 97/67/ЄС.

Також, було взято участь у семінарі в рамках інструменту технічної допомоги TAIEХ на тему: «Визначення меж здійснення діяльності з надання поштових і кур'єрських послуг та послуг з перевезення вантажів з метою здійснення регулювання у сфері надання послуг поштового зв'язку», метою якого було посилення регуляторної спроможності НКРЗІ шляхом обміну досвідом країн-членів ЄС щодо регулювання ринку поштових, кур'єрських послуг та послуг з перевезення вантажів.

РОЗДІЛ II. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ НКРЗІ У СФЕРІ ЗВ'ЯЗКУ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ПІДГОТОВЛЕНІ З МЕТОЮ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Протягом 2018 року нормотворча діяльність НКРЗІ у галузі зв'язку була спрямована, в першу чергу, на забезпечення виконання зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію). Проекти нормативно-правових актів розроблялись НКРЗІ за власною ініціативою та на виконання завдань та повноважень, передбачених:

- Законом України «Про телекомунікації» (далі – Закон) ;
- Законом України «Про радіочастотний ресурс України» (далі – Закон про РЧР);
- Законом України «Про поштовий зв'язок»;
- Указом Президента України від 21.07.2015 № 445 «Про забезпечення умов для впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління» (далі – Указ Президента);

- Планом заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106;

- Планом заходів щодо дерегуляції господарської діяльності, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 615-р;

- Планом заходів щодо підвищення якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.07.2018 № 540-р (далі – План заходів).

➤ 13.12.2018 набрало чинності **рішення НКРЗІ від 28.11.2017 № 607 «Про затвердження Порядку реєстрації абонентів, які отримують телекомунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі»**, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06.02.2018 за № 145/31597, спрямоване на спрощення процедури реєстрації абонентів, які отримують телекомунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі, шляхом здійснення реєстрації абонентів дистанційно, з використанням засобів віддаленого доступу. Зокрема, вказаним рішенням визначено:

- можливість подачі заяви про реєстрацію за вибором абонента як в електронній, так і паперовій формі;

- процедури ідентифікації абонента з використанням електронного цифрового підпису та, у випадку встановлення оператором, провайдером телекомунікацій, інших альтернативних засобів ідентифікації особи, у тому числі системи електронної дистанційної ідентифікації BankID;

- вичерпний перелік документів, що має подати абонент оператору, провайдеру телекомунікацій для реєстрації, що є необхідним для повноцінної ідентифікації фізичної (юридичної) особи;

- процедури підтвердження користування ідентифікаційною телекомунікаційною картою, а також підтвердження отримання телекомунікаційних послуг без використання такої картки.

➤ З метою впровадження в Україні послуг із перенесення абонентських номерів на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку прийнято рішення НКРЗІ:

- **від 16.10.2018 № 543 «Про визначення строків початку впровадження послуг із перенесення абонентських номерів на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку, включаючи створення локальних баз даних операторів**

телекомунікацій, що надають послуги рухомого (мобільного) зв'язку, та їх підключення до централізованої бази даних», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.11.2018 за №1247/32699, та передбачає строком початку впровадження послуг із перенесення абонентських номерів на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку 01.05.2019, включаючи створення локальних баз даних операторів телекомунікацій, що надають послуги рухомого (мобільного) зв'язку, та їх підключення до централізованої бази даних до 01.02.2019;

- *від 27.11.2018 № 609 «Про затвердження Зміни до Тарифів на роботи (послуги) державного підприємства «Український державний центр радіочастот», пов'язані з користуванням радіочастотним ресурсом України та вимірюванням параметрів телекомунікаційних мереж»,* яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05.12.2018 за № 1381/32833, та встановлює тарифи на роботи (послуги), пов'язані з централізованим технічним адмініструванням перенесених абонентських номерів.

- На виконання Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж»:

- розроблено *проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил надання доступу до інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку»,* який рішенням Уряду прийнято 04.04.2018 за № 253. Вказаними Правилами встановлено порядок здійснення доступу до інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку, що належить власникам (володільцям), які не є операторами, провайдерами телекомунікацій, іншим суб'єктам господарювання (операторам, провайдерам телекомунікацій або уповноваженим ними особам) для власних потреб, надання або отримання телекомунікаційних послуг та порядок взаємодії власника інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку і замовника, що дозволяє більш ефективно використовувати складові телекомунікаційних мереж, та забезпечує подальший розвиток інформаційного суспільства в Україні;

- прийнято *рішення НКРЗІ 10.04.2018 за № 203 «Про затвердження Методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку»,* яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27.04.2018 за № 528/31980, та визначає механізм формування та встановлення плати за доступ до елементів інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку та поширюється на об'єкти доступу всіх форм власності.

Вказані нормативно-правові акти розроблено з урахуванням положень Директиви 2002/19/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 07.03.2002 про доступ та з'єднання електронних комунікаційних мереж та пов'язаного оснащення із змінами, внесеними Директивою №2009/140/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25.11.2009.

- Починаючи з грудня 2015, НКРЗІ є послідовною у своїй позиції щодо відміни ліцензування видів діяльності у сфері телекомунікацій, вичерпний перелік яких встановлений частиною сьомою статті 42 Закону, та запровадження повідомного принципу реєстрації суб'єктів господарювання. Проте, НКРЗІ наполягає на позиції забезпечення балансу інтересів держави, суб'єктів ринку телекомунікацій та споживачів із дотриманням міжнародних зобов'язань України, яке можливо лише за умови комплексного реформування підходів державного регулювання, ліцензування, нагляду (контролю) тощо у сфері телекомунікацій (електронних комунікацій) відповідно до Угоди про асоціацію, шляхом прийняття законопроекту «Про електронні комунікації», реєстраційний номер 3549-1 від 11.12.2015.

У зв'язку з цим, за участю інших зацікавлених учасників ринку розроблено *проект рішення НКРЗІ «Про затвердження Правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій»,* який схвалено рішенням НКРЗІ від 24.07.2018 № 384, та містить перелік організаційних, кваліфікаційних, технологічних вимог обов'язкових для виконання при

здійсненні діяльності у сфері телекомунікацій операторами, провайдерами телекомунікацій на заміну діючим ліцензійним умовам здійснення певних видів діяльності, які сприяють:

- встановленню чітких, прозорих та недискримінаційних умов для врегулювання здійснення діяльності у сфері телекомунікацій,
- захисту прав споживачів при отриманні телекомунікаційних послуг,
- уникненню додаткових загроз національній безпеці України.

Проект рішення погоджено без зауважень Антимонопольним комітетом України та Адміністрацією державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України (далі – Адміністрацією Держспецзв'язку). Водночас, враховуючи, що 16.10.2018 Державна регуляторна служба України (далі – ДРС) повідомила про невідповідність проекту рішення принципам державної регуляторної політики, доопрацьований проект рішення 22.11.2018 направлено на повторне погодження до ДРС.

➤ На виконання протоколу № 17 засідання Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 та з метою забезпечення здійснення комплексу заходів, спрямованих на поліпшення якості надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку та зменшення кількості скарг споживачів на такі телекомунікаційні послуги, НКРЗІ розроблено проект **розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо покращення якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку»**, який рішенням Уряду прийнято 18.07.2018 за № 540-р.

Планом заходів передбачено виконання таких завдань:

- впровадження європейських підходів щодо інформування споживачів про рівні якості телекомунікаційних послуг голосової телефонії, текстових повідомлень (SMS) та доступ до Інтернету в мережах рухомого (мобільного) зв'язку;
- забезпечення сталості функціонування ТМЗК шляхом запровадження нових конвергентних рішень взаємодії мереж рухомого (мобільного) та фіксованого зв'язку;
- сприяння прийняттю законодавчих актів щодо посилення відповідальності за викрадення телекомунікаційного обладнання;
- забезпечення дотримання операторами телекомунікацій показників якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку та їх граничних нормованих рівнів, а також ліцензійних умов провадження діяльності у сфері телекомунікацій;
- впровадження незалежної постійно діючої системи моніторингу якості електронних комунікаційних послуг;
- забезпечення технологічної нейтральності у різних діапазонах частот для надання споживачам телекомунікаційних послуг із застосуванням різноманітних телекомунікаційних технологій.

На виконання Плану заходів НКРЗІ, зокрема:

- прийнято **рішення НКРЗІ від 18.12.2018 № 656 «Про внесення змін до Порядку маршрутизації трафіка в телекомунікаційній мережі загального користування України»**, яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17.01.2019 за № 58/33029. Вказане рішення передбачає:

- створення сприятливих умов для впровадження сучасних технологій та конвергентних рішень на мережах фіксованого зв'язку з використанням ресурсів мереж рухомого (мобільного) зв'язку;
- визначення особливостей маршрутизації трафіка при використанні скорочених номерів та кодів глобальних телекомунікаційних послуг «800», «900»;
- вдосконалення маршрутизації трафіка голосової телефонії до служб екстреної допомоги за телефонними номерами 101, 102, 103, 104 та 112 від місцевих телефонних мереж населених пунктів сільських районів областей до відповідних обласних оперативно-диспетчерських служб;

- прийнято **рішення НКРЗІ від 22.01.2019 № 31 «Про внесення змін до Положення про державне регулювання номерного ресурсу телекомунікаційної мережі**

загального користування України, які спрямовані на спрощення умов розподілу та використання номерного ресурсу», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15.02.2019 за №166/33137. Вказане рішення передбачає, зокрема, скасування подання обов'язкової щорічної звітності з питань номерного ресурсу; вдосконалення порядку використання кодів мереж рухомого (мобільного) зв'язку (Mobile Network Code, MNC) міжнародного плану ідентифікації E.212 для надання послуг голосової телефонії, міжмашинної взаємодії (machine-to-machine, M2M) та Інтернету речей (Internet of Things, IoT); створення умов для забезпечення спільного використання інфраструктури мереж фіксованого та рухомого (мобільного) зв'язку для поліпшення доступності телекомунікаційних послуг у сільській місцевості;

- розроблено проект **постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до переліку органів державного нагляду (контролю), на які не поширюється дія Закону України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»**, яким НКРЗІ пропонувалося включити до відповідного переліку в частині здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю). Вказаний проект постанови схвалено на засіданні Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики, розвитку паливно-енергетичного комплексу, інфраструктури, оборонної та правоохоронної діяльності (протокол № 34 від 13.09.2018) та доручено НКРЗІ подати його для розгляду на засідання Кабінету Міністрів України разом з проектом акта щодо затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, зокрема, у сфері телекомунікацій. Проект постанови Кабінету Міністрів України щодо затвердження відповідних критеріїв розглянуто на Урядовому комітеті 20.12.2018.

Водночас, Закон України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» втратив чинність 31.12.2018 у зв'язку із закінченням терміну його дії. З огляду на вказане, втратив актуальність підготовлений проект постанови.

- З метою покращення якості телекомунікаційних послуг, забезпечення споживачів телекомунікаційних послуг інформацією щодо встановлених операторами, провайдерами телекомунікацій в договорах про надання телекомунікаційних послуг доступу до Інтернет значень швидкостей передавання та приймання даних розроблено проект **рішення НКРЗІ «Про внесення змін до Положення про якість телекомунікаційних послуг»**, яке прийнято за основу рішенням НКРЗІ від 13.11.2018 № 588.

З метою отримання пропозицій та зауважень від фізичних, юридичних осіб та їх об'єднань проект рішення був оприлюднений на офіційній сторінці НКРЗІ в мережі Інтернет. Роботу щодо проекту рішення буде продовжено у 2019 році відповідно до Плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів на 2019 рік, затвердженого рішенням НКРЗІ від 11.12.2018 № 642.

- З метою приведення у відповідність до вимог Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2012 № 295, прийнято **рішення НКРЗІ від 24.07.2018 № 388 «Про внесення змін до Основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг»**, яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.08.2018 за № 929/32381. Вказане рішення встановлює положення, згідно з якими забороняється включати до договору про надання телекомунікаційних послуг норми, що передбачають стягнення оператором телекомунікацій зі споживача плати за доступ до ТМЗК для надсилання благодійного телекомунікаційного повідомлення, встановлює особливості відносин у разі направлення (здійснення) благодійного телекомунікаційного повідомлення, а також вносить термінологічні уточнення, зокрема, в частині застосування терміну «скорочення переліку послуг».

- З метою удосконалення та спрощення порядку подання інформації операторами, провайдерами телекомунікацій та її оброблення прийнято **рішення НКРЗІ від**

20.11.2018 № 597 «Про внесення змін до рішення НКРЗІ від 05 квітня 2016 року № 180 «Про затвердження Порядку надання операторами, провайдерами телекомунікацій звітності та інформації і визнання такими, що втратили чинність, рішень НКРЗІ від 04.11.2008 № 1189 та від 25.12.2008 № 1283», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26.12.2018 за № 1478/32930. Вказаним рішенням передбачається, зокрема, надання операторами, провайдерами телекомунікацій квартальної та річної звітності за формами звітності із розподілом за видами діяльності.

➤ З метою встановлення чітких і прозорих механізмів проведення аналізу ринків певних телекомунікаційних послуг відповідно до європейських стандартів прийнято **рішення НКРЗІ від 11.12.2018 № 640 «Про затвердження Порядку проведення аналізу ринків певних телекомунікаційних послуг та визначення операторів, провайдерів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках таких послуг»**, яке зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17.01.2019 за № 54/33025.

➤ В рамках виконання Указу Президента України, Плану заходів щодо впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 1232-р, НКРЗІ:

- розроблено **проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до розмірів плати за видачу ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України»**, яким передбачено встановлення мінімального розміру плати за видачу ліцензій на конкурсних або тендерних засадах із строком дії 15 років у смугах радіочастот 2345-2400 МГц для стільникового радіозв'язку (762 963 грн. за 1 МГц у одному регіоні). В той же час, ТОВ «Інтелектуальні комунікації», як користувач радіочастотного ресурсу України (далі – РЧР) у діапазоні частот 2345-2400 МГц та потенційний суб'єкт конверсії, своїм листом проінформувало НКРЗІ про неготовність проведення заходів конверсії та висловило прохання не розглядати раніше надані цим товариством пропозиції щодо вивільнення ним смуги радіочастот 2345-2400 МГц під час проведення конверсії. У зв'язку з цим, необхідність у подальшому розгляді порушеного питання відсутня, про що НКРЗІ було поінформовано Кабінет Міністрів України;

- прийнято **рішення НКРЗІ від 13.02.2018 № 80 «Про затвердження Змін до Тарифів на роботи (послуги) державного підприємства «Український державний центр радіочастот»**, пов'язані з користуванням радіочастотним ресурсом України та вимірюванням параметрів телекомунікаційних мереж», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01.03.2018 за № 257/31709, та передбачає зміни, пов'язані з впровадженням цифрового стільникового радіозв'язку LTE-1800, LTE-2600.

➤ З метою забезпечення державного підприємства «Український державний центр радіочастот» (далі – УДЦР), що має стратегічне значення для економіки та безпеки держави, належним фінансовим забезпеченням для технічного переоснащення, модернізації, придбання необоротних активів та розвитку виробництва шляхом зменшення з 75 % до 30 % відрахування до державного бюджету чистого прибутку (доходу) від діяльності підприємства, НКРЗІ розроблено **проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до пункту 1 Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями»**, який рішенням Уряду прийнято 27.12.2018 за № 1148.

➤ З метою врегулювання питання користування РЧР будь-яким каналом із відповідною шириною смуги випромінювання на підставі ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України у всій виділеній смузі радіочастот необмеженим колом користувачів (Л03) для побудови безпроводових локальних мереж (доступу до Інтернет) всередині та зовні приміщень, за умови використання радіообладнання, яке забезпечує адаптивний вибір вільного каналу та методу послаблення впливу шкідливих завад в умовах спільного користування спектром із застосуванням технологій здатних забезпечити ефективне використання РЧР, прийнято **рішення НКРЗІ від 26.12.2018 № 668 «Про внесення**

змін до Ліцензійних умов користування радіочастотним ресурсом України», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31.01.2019 за № 121/33092.

➤ Враховуючи положення Технічного регламенту радіообладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 355, прийнято рішення НКРЗІ:

- від 13.02.2018 № 77 **«Про затвердження Правил надання виробником радіообладнання інформації для споживачів (користувачів) щодо наявності вимог отримання дозволу на експлуатацію радіоелектронних засобів або випромінювальних пристроїв та інших параметрів використання радіочастотного ресурсу України»**, яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.03.2018 за № 284/31736. Вказане рішення розроблено на основі Імплементативного Регламенту Комісії (ЄС) № 2017/1354 від 20.07.2017, яким визначено правила представлення інформації, вказаної статтею 10 Директиви 2014/53/ЄС Європейського Парламенту та Ради з метою створення прозорого та пропорційного порядку надання виробником повної і достовірної інформації користувачам (споживачам) про умови використання радіообладнання, що ним вироблене, та там, де це можливо, зменшення регуляторного навантаження на суб'єктів господарювання;

- від 03.04.2018 № 188 **«Про затвердження Змін до Положення про порядок і форму ведення реєстру радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України в смугах радіочастот загального користування»**, яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07.06.2018 за № 688/32140. Вказаним рішенням визначено види радіообладнання, щодо яких з 12.06.2018 у виробника виникають зобов'язання їх зареєструвати в НКРЗІ, визначено формат реєстраційного номеру типу радіообладнання та порядок його отримання і нанесення, визначено формат подання документів до НКРЗІ для реєстрації радіообладнання в електронному вигляді.

➤ З метою визначення порядку ввезення з-за кордону та реалізації в Україні радіоелектронних засобів (далі – РЕЗ) та випромінювальних пристроїв (далі – ВП) з урахуванням положень Директиви 2014/53/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16.04.2014 про гармонізацію законодавства держав-членів щодо постачання на ринок радіообладнання і скасування Директиви 1999/5/ЄС, визначення Реєстру радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, заборонених до застосування та ввезення на територію України, прийнято рішення НКРЗІ від 13.02.2018 № 78 **«Про затвердження Порядку ввезення з-за кордону та реалізації в Україні радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв»**, яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12.03.2018 за № 282/31734.

➤ З метою актуалізації і приведення у відповідність до Плану використання радіочастотного ресурсу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2006 № 815, технічних умов впровадження відповідних радіотехнологій у Переліку радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, на експлуатацію яких потрібен дозвіл на експлуатацію радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою, затвердженому рішенням НКРЗІ від 23.12.2014 № 844, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 19.02.2015 за № 201/26646, а також гармонізації технічних вимог та умов застосування деяких типів РЕЗ та ВП на бездозвільній основі в Україні із Європейським Союзом розроблено проект рішення НКРЗІ **«Про внесення змін до Переліку радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, на експлуатацію яких потрібен дозвіл на експлуатацію радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою»**, яке схвалено рішенням НКРЗІ від 26.12.2018 № 669. Проект рішення направлено на погодження до заінтересованих державних органів.

➤ З метою удосконалення процедурних питань, зокрема, визначення вимог до подачі заяв в електронному вигляді, а також видачі дозволів на експлуатацію РЕЗ нових радіотехнологій, розроблено проект рішення НКРЗІ **«Про внесення змін до Порядку**

надання висновків щодо електромагнітної сумісності та дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів і випромінювальних пристроїв», який прийнято за основу рішенням НКРЗІ від 11.12.2018 № 639 та оприлюднений 12.12.2018 на офіційному веб-сайті НКРЗІ для отримання пропозицій та зауважень до зазначеного проекту акта від фізичних та юридичних осіб та їх об'єднань.

➤ На виконання вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» та, враховуючи положення Стратегії реформування системи державного нагляду (контролю), схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.12.2017 № 1020-р, розроблено проекти нормативно-правових актів, спрямовані на запровадження ризик-орієнтованого підходу до здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері телекомунікацій, а саме:

- *проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері телекомунікацій та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації», який схвалено рішенням НКРЗІ від 27.11.2018 № 607 та подано на розгляд Уряду;*

- *проекти рішень НКРЗІ «Про затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом ринку телекомунікацій вимог законодавства про телекомунікації», який прийнято за основу рішенням НКРЗІ від 24.07.2018 № 389, та «Про внесення змін до Порядку здійснення державного нагляду за ринком телекомунікацій», який схвалено рішенням НКРЗІ від 17.04.2018 № 218.*

Зазначений проект постанови Кабінету Міністрів України розглянуто на засіданні Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики, розвитку паливно-енергетичного комплексу, інфраструктури, оборонної та правоохоронної діяльності 20.12.2018, за результатами чого вирішено його схвалити, доручивши НКРЗІ разом з Мінекономрозвитку доопрацювати його з урахуванням зауважень Міністерства.

Враховуючи позицію ДРС, затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом ринку телекомунікацій вимог законодавства про телекомунікації, а також внесення змін до порядку здійснення державного нагляду у сфері телекомунікацій, можливе лише після затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері телекомунікацій.

➤ З метою запровадження чіткої процедури оформлення та обліку матеріалів при адміністративному провадженні прийнято рішення НКРЗІ від 26.12.2017 № 670 «Про затвердження Інструкції з оформлення в Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, матеріалів про адміністративні правопорушення», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.01.2018 за № 94/31546, та спрямовано на упорядкування процедури складання уповноваженими на те посадовими особами НКРЗІ протоколів про адміністративні правопорушення та формування матеріалів про адміністративні правопорушення, розгляду справ про адміністративні правопорушення (статті 144, 145, 147, 148-1 - 148-5 і 188-7 Кодексу України про адміністративні правопорушення), а також подання органам, уповноваженим розглядати справи про адміністративні правопорушення за статтями 146 та 164 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

➤ З метою удосконалення організації здійснення радіочастотного моніторингу, форм і періодичності подання звітності та інформування за результатами технічного радіоконтролю УДЦР прийнято рішення НКРЗІ від 24.04.2018 № 230 «Про внесення змін до Положення про радіочастотний моніторинг у смугах радіочастот загального користування», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.05.2018 за

№ 586/32038. Вказане рішення забезпечило оптимізацію роботи щодо радіочастотного моніторингу та зменшення ресурсозатрат УДЦР.

➤ Для приведення Положення про вимірювання параметрів телекомунікаційних мереж з метою здійснення державного нагляду у сфері телекомунікацій, затвердженого рішенням НКРЗІ від 30.07.2013 № 487, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.08.2013 за № 1426/23958, у відповідність до вимог законодавства розроблено **проект рішення НКРЗІ «Про внесення змін до Положення про вимірювання параметрів телекомунікаційних мереж з метою здійснення державного нагляду у сфері телекомунікацій»**, яке прийнято за основу рішенням НКРЗІ від 25.09.2018 № 508. Наразі здійснюється опрацювання та узагальнення наданих за результатами громадського обговорення пропозицій та/або зауважень до проекту зазначеного нормативно-правового акта.

➤ З метою приведення у відповідність із нормами законів України, порядку взаємодії НКРЗІ, УДЦР та територіальних органів Національної поліції України щодо виявлення та припинення порушення законодавства в галузі зв'язку, виявлення ознак кримінальних правопорушень в галузі зв'язку, 27.02.2018 прийнято спільне **рішення НКРЗІ № 117 та наказ Міністерства внутрішніх справ № 147 «Про затвердження Порядку взаємодії Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, з Національною поліцією України»**, які зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.03.2018 за № 325/31777.

➤ У частині здійснення повноважень НКРЗІ щодо тарифного регулювання, за ініціативою суб'єктів господарювання також прийнято:

- **рішення НКРЗІ від 18.09.2018 № 488 «Про затвердження Граничних тарифів на загальнодоступні телекомунікаційні послуги і визнання таким, що втратило чинність, рішення НКРЗІ від 28 листопада 2017 року № 606»**, яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.10.2018 за № 1125/32577;

- **рішення НКРЗІ від 07.08.2018 № 414 «Про затвердження Граничних тарифів на універсальні послуги поштового зв'язку і визнання таким, що втратило чинність, рішення НКРЗІ від 17.10.2017 № 535»**, яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31.08.2018 за № 986/32438.

➤ З метою актуалізації Плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 615-р, в частині завдань, відповідальною за виконання яких є НКРЗІ, а також упорядкування діяльності щодо підготовки нормативно-правових актів з питань дерегуляції господарської діяльності та їх реалізації, НКРЗІ розроблено **проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності»**, який рішенням Уряду прийнято 18.04.2018 за № 252-р.

ВЖИТІ РЕГУЛЯТОРНІ ЗАХОДИ НА РИНКУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ

Впровадження сучасних телекомунікаційних технологій рухомого (мобільного) зв'язку

Враховуючи Указ Президента та План заходів щодо впровадження в Україні системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 1232-р, НКРЗІ у 2018 році продовжувала здійснювати заходи, передбачені зазначеним Планом заходів.

Так, з метою впровадження 4G в діапазонах 1800 МГц, 2600 МГц, у 2018 році НКРЗІ було проведено тендери на отримання ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України для впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» у вказаних діапазонах.

Тендер на отримання ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України для впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» в смугах радіочастот 2510-2545 МГц, 2565-2570 МГц, 2630-2665 МГц, 2685-2690 МГц

На продаж було запропоновано 7 лотів на загальну смугу радіочастот 80 МГц із загальною вартістю 2 288 001 600 грн.

31.01.2018 проведено торги «з голосу». За результатами торгів «з голосу» вартість ліцензій на право користування радіочастотним ресурсом України у порівнянні з мінімальним розміром плати за видачу ліцензій на торгах «з голосу» була підвищена на 168 551 105 грн і склала 2 456 552 705 грн.

Розподіл лотів та їх вартість за результатами торгів «з голосу»

ЛОТ 6	ЛОТ 7	ЛОТ 5	ЛОТ 4	ЛОТ 3	ЛОТ 2	ЛОТ 1
5 x 2	5 x 2	5 x 2	5 x 2	5 x 2	5 x 2	5 x 2
2510-2515/2630-2635	2515-2520/2635-2640	2520-2525/2640-2645	2525-2530/2645-2650	2530-2535/2650-2655	2535-2540/2655-2660	2540-2545/2660-2665 2565-2570/2685-2690
ВФ Україна	ВФ Україна	Київстар	Київстар	Київстар	лайфселл	лайфселл
345'000'000	286'000'200	330'301'000	293'000'477	293'000'477	307'650'501	601'600'050

Рис. 2.1

НКРЗІ своїм рішенням від 06.02.2018 № 68 оформила результати тендера на отримання ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України для впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» в смугах радіочастот 2510-2545 МГц, 2565-2570 МГц, 2630-2665 МГц, 2685-2690 МГц та вирішила видати переможцям тендеру ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України для впровадження цієї радіотехнології, після оплати переможцями тендера за відповідними лотами запропонованих ними максимальних цін за кожним із лотів. НКРЗІ також зобов'язала ліцензіатів дотримуватись Ліцензійних умов користування радіочастотним ресурсом України, затверджених рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 19.08.2005 № 53, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 20.10.2005 за № 1237/11517, за виключенням абзацу третього підпункту 4.1.8 пункту 4.1 глави 4 та протягом 5 (п'яти) років з дати початку дії ліцензії забезпечити отримання дозволу/дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів, що передбачатиме використання усієї смуги радіочастот, визначеної в ліцензії, у всіх регіонах України із застосуванням радіотехнології (крім території проведення антитерористичної операції, визначеної відповідно до Закону

України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції», та тимчасово окупованої території України, визначеної Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»).

Тендер на отримання ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України для впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» в смугах радіочастот 1710-1785 МГц, 1805-1880 МГц

На продаж було запропоновано 6 лотів на загальну смугу радіочастот 150 МГц із загальною вартістю 3 975 000 000 грн. 06.03.2018 проведено торги «з голосу».

За результатами торгів «з голосу» вартість ліцензій на право користування радіочастотним ресурсом України у діапазоні радіочастот 1800 МГц в порівнянні з мінімальним розміром плати за видачу ліцензій на торгах «з голосу» була підвищена на 1 459 000 000 грн і склала 5 434 000 000 грн.

Розподіл лотів та їх вартість за результатами торгів «з голосу»

ЛОТ 1	ЛОТ 2	ЛОТ 3	ЛОТ 4	ЛОТ 6	ЛОТ 5
15 x 2	25 x 2	20 x 2	5 x 2	5 x 2	5 x 2
1710-1725/ 1805-1820	1725-1750/ 1820-1845	1750-1770/ 1845-1865	1770-1775/ 1865-1870	1775-1780/ 1870-1875	1780-1785/ 1875-1880
лайфселл	Київстар	ВФ Україна	Київстар	Київстар	ВФ Україна
795 млн	1 325 млн	1 060 млн	612 млн	900 млн	742 млн

Рис. 2.2

НКРЗІ своїм рішенням від 07.03.2018 № 137 оформила результати тендера на отримання ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України для впровадження радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» в смугах радіочастот 1710-1785 МГц, 1805-1880 МГц та вирішила видати переможцям тендеру ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України для впровадження цієї радіотехнології, після оплати переможцями тендера за відповідними лотами запропонованих ними цін за кожним із лотів. НКРЗІ також зобов'язала ліцензіатів:

забезпечити можливість отримання послуг з використанням радіотехнології «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» з базовим стандартом LTE (та його подальші релізи) з дати початку дії ліцензії:

– протягом 12 місяців не менше 90% населення кожного обласного центру України*;

– протягом 42 місяців не менше 90% населення кожного населеного пункту із населенням більше 10 000 (десяти тисяч) осіб*; та щопівроку, не пізніше 15 числа місяця, наступного за звітним півріччям, повідомляти шляхом розміщення інформації на своєму веб-сайті споживачів та письмово НКРЗІ про виконання пункту 1 цих особливих умов користування смугами радіочастот із зазначенням переліку населених пунктів, у яких ліцензіат забезпечив можливість отримання таких послуг.

За результатами проведеного тендеру подолано фрагментацію радіочастотного ресурсу в діапазоні 1800 МГц.

* Крім обласних центрів та населених пунктів, розташованих на території проведення антитерористичної операції, визначеної відповідно до Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції», та тимчасово окупованої території України, визначеної Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України».

Рівень фрагментації 1710-1785 МГц в діапазоні 1800 МГц до проведення тендеру

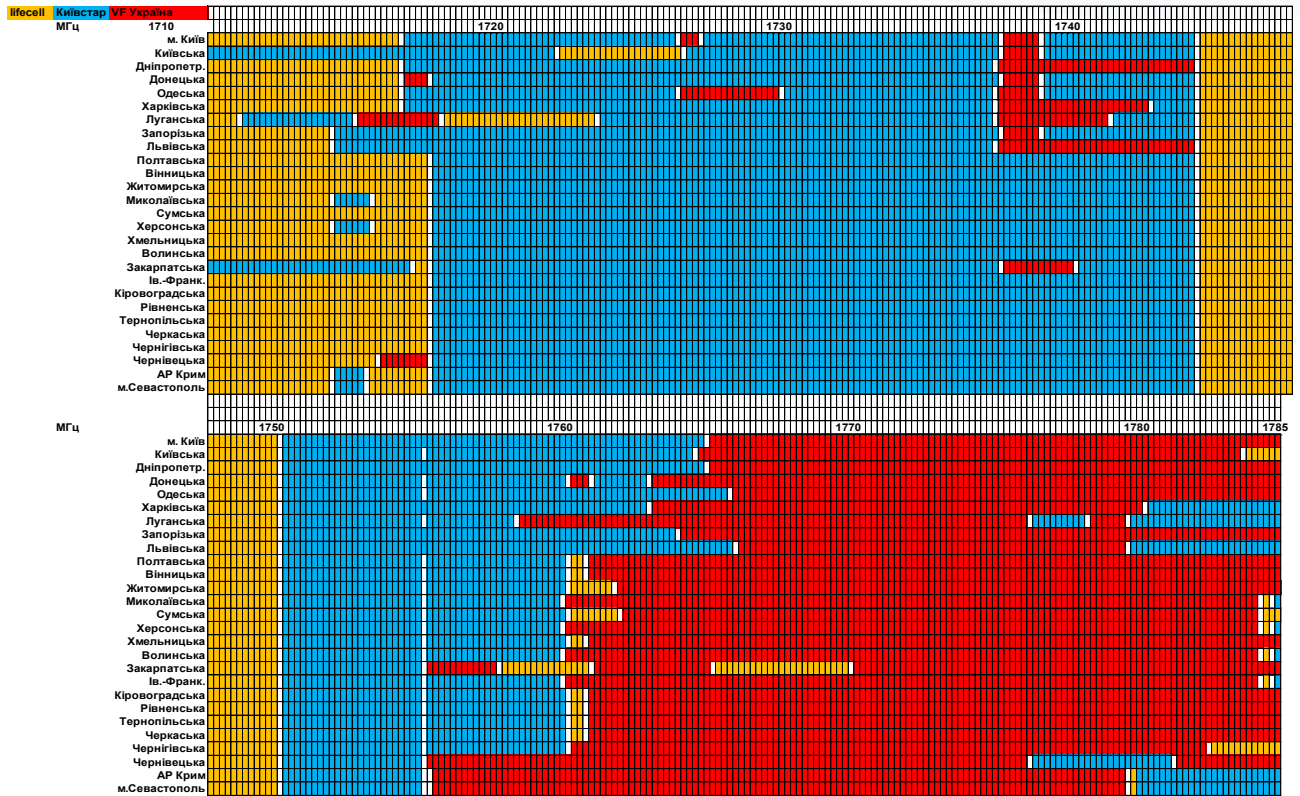

Рис. 2.3

Рівень фрагментації 1710-1785 МГц в діапазоні 1800 МГц після проведення тендеру

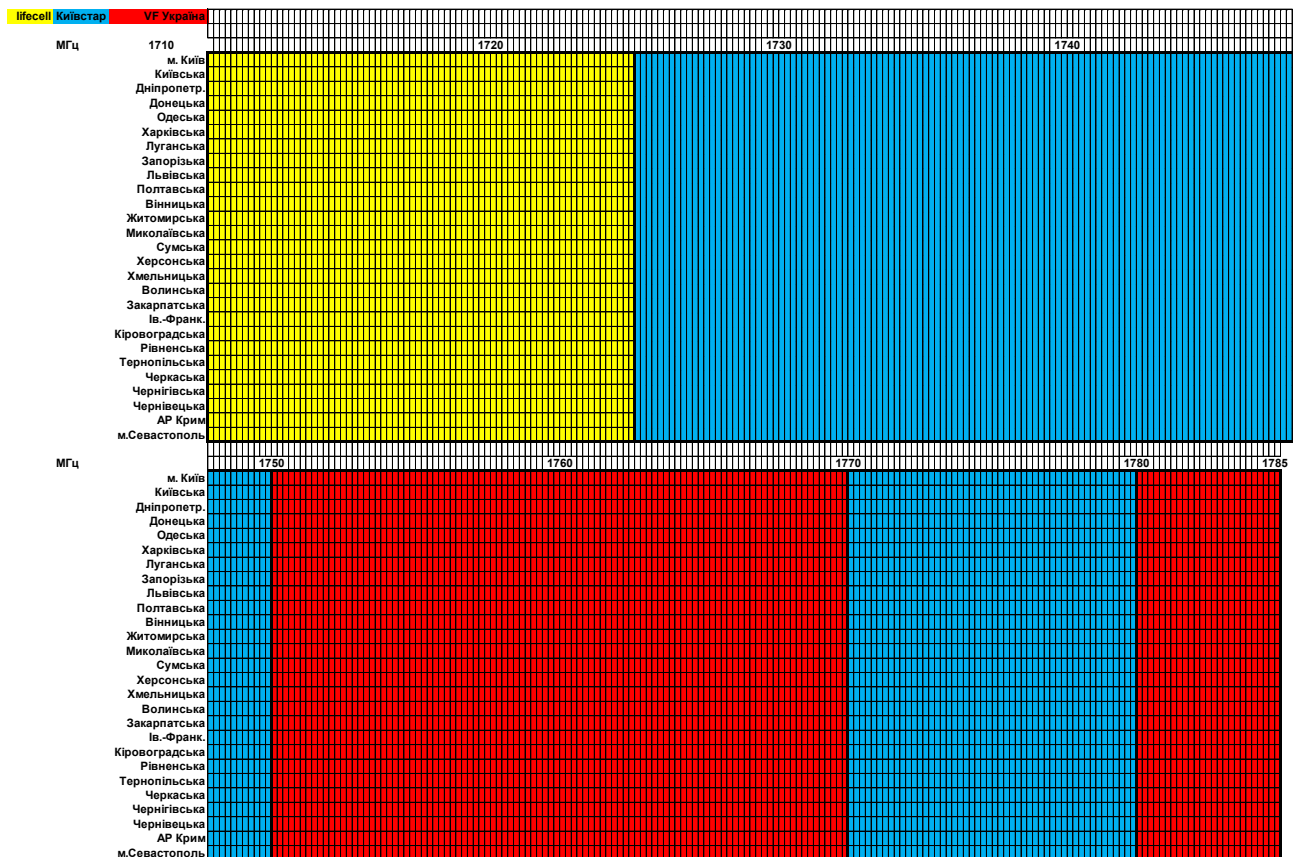

Рис. 2.4

Тендери відбулися на відкритій і прозорій основі, що сприяло підтриманню конкурентного середовища на ринку телекомунікаційних послуг та максимальному наповненню державного бюджету, з урахуванням необхідності забезпечення безперервності надання телекомунікаційних послуг споживачам.

Загалом від проведення вищезазначених тендерів до Державного бюджету України у 2018 році надійшло 7 890 552 705 грн.

НКРЗІ і надалі здійснюватиме заходи з метою впровадження нових радіотехнологій в інших придатних для UMTS, LTE діапазонах радіочастот та контролю виконання переможцями тендерів, взятих зобов'язань, передбачених, у тому числі особливими умовами користування смугами радіочастот, що зазначені в ліцензіях на користування радіочастотним ресурсом України. Для подальшого впровадження новітніх технологій операторам телекомунікацій рухомого (мобільного) зв'язку вже станом на початок 2019 року видано понад 35,5 тис. дозволів на експлуатацію РЕЗ, а саме:

- понад 24,5 тис. для 3G/UMTS;
- понад 9,5 тис. для 4G/LTE(1800);
- близько 1,5 тис. для 4G/LTE(2600).

Аналіз ринків послуг пропуску трафіка

Відповідно до пункту 10¹ статті 18 Закону НКРЗІ має повноваження щодо здійснення в установленому нею порядку визначення ринків певних телекомунікаційних послуг, проведення їх аналізу та визначення операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках таких послуг.

На виконання рішення НКРЗІ від 11.07.2017 № 364 «Про аналіз ринків послуг пропуску трафіка» проведено аналіз ринку послуг транзиту трафіка на мережах фіксованого та рухомого (мобільного) телефонного зв'язку (далі – аналіз ринку). Аналіз ринку проведено з урахуванням норм Порядку аналізу ринків послуг пропуску трафіка та визначення операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою, затвердженого рішенням НКРЗІ від 25.08.2011 № 444, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13.09.2011 за № 1078/19816 (далі – Порядок аналізу ринків).

За результатами аналізу ринку прийнято рішення НКРЗІ від 27.02.2018 № 115 «Про результати аналізу ринку послуг транзиту трафіка на мережах фіксованого та рухомого (мобільного) телефонного зв'язку і накладення на оператора телекомунікацій з істотною ринковою перевагою регуляторних зобов'язань», згідно з яким визначено, що оператором телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринку послуг транзиту трафіка на мережах фіксованого та рухомого (мобільного) зв'язку, що надає послуги місцевого, міжміського та міжнародного фіксованого телефонного зв'язку, є ПАТ «Укртелеком».

А також встановлено, що на такого оператора телекомунікацій з 27.02.2018 накладаються регуляторні зобов'язання відповідно до Закону та пункту 8.2 Порядку аналізу ринків.

РОЗДІЛ ІІІ. РЕГУЛЮВАННЯ ДОСТУПУ ДО РИНКУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ТА СФЕРИ КОРИСТУВАННЯ РЧР УКРАЇНИ

РЕЄСТРАЦІЯ І ЛІЦЕНЗУВАННЯ

Протягом 2018 року до Реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій (далі – Реєстр) включено 611 суб'єктів господарювання, з них 243 оператори телекомунікацій та 368 провайдери телекомунікацій. Зазначений Реєстр розміщений на офіційному веб-сайті НКРЗІ.

Станом на 01.01.2019 в Україні налічувалось 982 діючих ліцензій на види діяльності у сфері телекомунікацій. Протягом 2018 року НКРЗІ:

- видала 68 ліцензій на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій;
- переоформила 22 ліцензії;
- видала 26 копій ліцензій;
- продовжила термін дії 112 ліцензій.

Надходження до Держбюджету від сплати за видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензії на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій та видачу копій і дублікатів таких ліцензій 13 472,5 тис. грн.

Кількість ліцензій за видами діяльності

Вид діяльності	Всього за 2018 рік	Всього станом на 01.01.2019
Видано ліцензій на види діяльності, переоформлено, продовжено термін дії, з них:	202	982
Місцевий телефонний зв'язок	71	317
Міжміський телефонний зв'язок	7	19
Міжнародний телефонний зв'язок	1	4
Міжнародний та міжміський телефонний зв'язок	2	4
Телефонний зв'язок з використанням радіодоступу	0	2
Рухомий (мобільний) телефонний зв'язок	0	14
Технічне обслуговування та експлуатація телекомунікаційних мереж	121	613

Кількість операторів, провайдерів телекомунікацій та операторів поштового зв'язку

Внесено до реєстрів	Всього за 2018 рік	Всього станом на 01.01.2019
Реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, з них:	611	6 449
Операторів телекомунікацій, з них:	243	3 625
надають послуги Інтернет з використанням РЧР	19	664
надають послуги Інтернет без використання РЧР	202	1 913
надають інші послуги	22	1 048
Провайдерів телекомунікацій, з них:	368	2 824
надають послуги Інтернет	366	2 788
не надають послуги Інтернет	2	36
Реєстру операторів поштового зв'язку	7	35

Проведено звірку даних близько 500 суб'єктів господарювання, включених до Реєстру, з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР), за результатами якої виключено з Реєстру у зв'язку з

припиненням підприємницької діяльності згідно з витягами з ЄДР, 58 суб'єктів господарювання.

Проведено роботу з суб'єктами господарювання щодо приведення до встановленої форми записів у Реєстрі, надіслано 431 лист про необхідність внести відповідні зміни до Реєстру та опубліковано відповідне звернення до операторів, провайдерів телекомунікацій на офіційній сторінці НКРЗІ в мережі Інтернет. За результатами цієї роботи за заявами суб'єктів господарювання внесено зміни до Реєстру стосовно 480 суб'єктів господарювання та виключено з Реєстру 116 суб'єктів господарювання.

Користування РЧР на підставі ліцензій, виданих НКРЗІ, здійснюється суб'єктами господарювання для надання телекомунікаційних послуг. Інші загальні користувачі користуються РЧР на підставі ліцензій на мовлення, виданих Національною радою з питань телебачення та радіомовлення (далі – Національна Рада), та/або дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів, виданих УДЦР.

За 2018 рік НКРЗІ видала 433 ліцензії на користування РЧР.

За новою процедурою протягом II півріччя 2018 року у Реєстрі радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України в смугах радіочастот загального користування, зареєстровано 26 нових типів РЕЗ та ВП, при цьому код реєстраційного номера виробника отримали 19 виробників, з яких один є національними виробником передавачів теле- та радіомовлення (ТОВ «НВП «КВАНТ-ЕФІР»).

РОЗПОДІЛ І ВИКОРИСТАННЯ РАДІОЧАСТОТНОГО РЕСУРСУ

Для забезпечення ефективного впровадження нової радіотехнології 4G у стислі терміни розроблені та схвалені узагальнені умови застосування для радіообладнання системи цифрового стільникового радіозв'язку LTE (E-UTRA)

Запроваджено ведення Реєстру радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, заборонених до застосування та ввезення (Спеціальний реєстр РЕЗ), який є зведеним переліком:

- типів (видів) РЕЗ (ВП), заборонених до застосування та ввезення на територію України;
- типів (видів) РЕЗ (ВП), що потребують спеціального порядку оформлення.

Цей Спеціальний реєстр РЕЗ формувався на підставі аналізу інформації за участі УДЦР та Європейської Бізнес Асоціації.

Комісією на підставі проведеного аналізу підготовлено ряд пропозицій щодо змін до Плану використання радіочастотного ресурсу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2006 № 815 (далі - План використання РЧР).

Зокрема, за результатами аналізу Імплементативного рішення Комісії (ЄК) № 2017/1483 від 08.08.2017 про внесення змін до рішення 2006/771/ЄС щодо гармонізації спектра радіочастот для використання пристроями короткого радіусу дії та визнання таким, що втратило чинність, Рішення ЄК 2006/804/ЄС, яке прийнято відповідно до положень рішення 676/2002/ЄС, розроблено та подано до Адміністрації Держспецзв'язку пропозиції щодо внесення змін до Плану використання РЧР з метою гармонізації використання певних смуг радіочастот в Україні з ЄС.

Крім того, План використання РЧР доповнено приміткою «Л03 - користування будь-яким каналом із відповідною шириною смуги випромінювання здійснюється на підставі ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України у всій виділеній смузі радіочастот необмеженим колом користувачів для побудови телекомунікаційних мереж, які забезпечують безпроводовий доступ до Інтернету (RLAN), всередині та зовні приміщень за умови використання радіообладнання з адаптивним вибором вільного каналу та методів послаблення впливу шкідливих завад в умовах спільного користування смугами радіочастот

із застосуванням технологій, здатних забезпечити ефективне використання радіочастотного ресурсу».

РОЗПОДІЛ І ВИКОРИСТАННЯ НОМЕРНОГО РЕСУРСУ

Одним із важливих напрямків діяльності НКРЗІ є здійснення заходів з розподілу, присвоєння, обліку номерного ресурсу, видачі та скасування дозволів на його використання. Для виконання цих завдань НКРЗІ здійснює надання двох адміністративних послуг: з виділення номерного ресурсу та переоформлення дозволів на використання номерного ресурсу, шляхом опрацювання та розгляду заявних документів операторів телекомунікацій, прийняття відповідних рішень НКРЗІ та видачі дозволів на використання номерного ресурсу.

Для забезпечення всебічного та повного інформування про стан та обсяги виділеного операторам телекомунікацій номерного ресурсу на веб-сайті НКРЗІ вперше у повному обсязі оприлюднені дані про розподіл всіх видів номерного ресурсу. Перелік діючих дозволів та таблиці розподілу номерного ресурсу щомісячно оновлюються.

Станом на 31.12.2018 право використовувати номерний ресурс телекомунікаційних мереж загального користування України мали 244 оператори телекомунікацій на підставі 1 289 дозвільних документів (у 2017 році – 271 оператор).

Кількість операторів телекомунікацій, які мають дозволи на використання певних видів номерного ресурсу станом на 01.01.2019

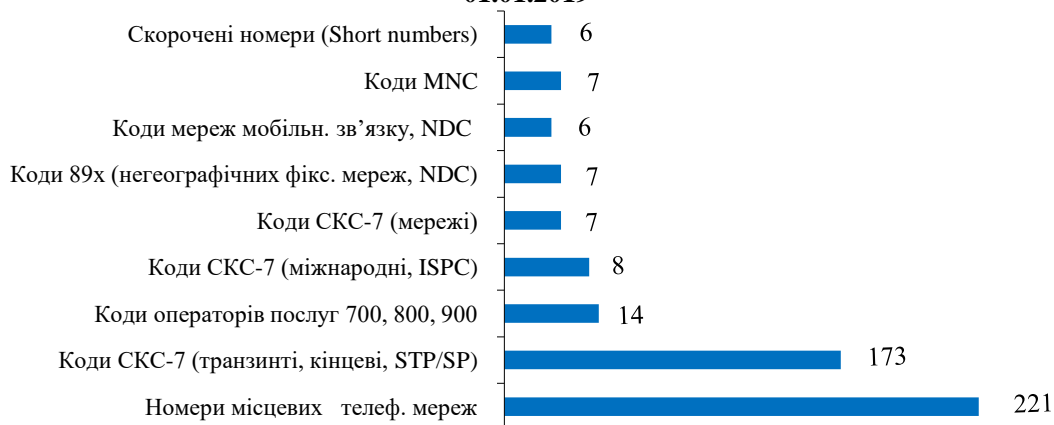

Рис. 3.1

Розгляд заяв операторів телекомунікацій з питань номерного ресурсу, прийняття НКРЗІ відповідних рішень здійснювались у порядку визначеному законодавством та із дотриманням встановлених строків.

Загалом протягом 2018 року на засіданнях НКРЗІ було розглянуто 313 заяв про виділення та повернення номерного ресурсу, переоформлення дозволів на використання номерного ресурсу, проти 532 заяв у 2017 році. При цьому, 97% заяв щодо виділення та переоформлення номерного ресурсу були розглянуті НКРЗІ позитивно. За результатами опрацювання звернень операторів телекомунікацій та на підставі рішень НКРЗІ було оформлено 236 дозволів.

З питань виділення номерного ресурсу було розглянуто 55 заяв від 20 операторів телекомунікацій (у 2017 році – 88 заяв від 36 операторів) та видано дозволів на використання: 25 кодів пунктів сигналізації мережі СКС-7; 1 міжнародний код ідентифікації мережі рухомого (мобільного) зв'язку MNC; 9 скорочених номерів, з них безкоштовно – 5 номерів соціального спрямування. Тільки за 2 заявами було прийнято рішення про відмову у виділенні номерного ресурсу (у зв'язку із ненадходженням від заявника доопрацьованих документів протягом встановленого законодавством строку та у зв'язку із відсутністю заявленого на виділення скороченого номеру в Національному плані нумерації).

Обсяг коштів, що надійшов до загального фонду Державного бюджету за виділення номерного ресурсу, становив 127,5 тис. грн.

Також, було розглянуто 188 заяв на переоформлення дозволів на використання номерного ресурсу, проти 421 заяв у 2017 році. За результатами розгляду 6 заяв, що надійшли від 3 операторів телекомунікацій, прийнято рішення НКРЗІ про відмову у переоформленні у зв'язку із поданням заяв з порушенням встановлених строків та вилучено номерний ресурс у зв'язку із закінченням термінів дії відповідних ліцензій та дозволів.

Водночас, НКРЗІ розглянула 70 заяв про повернення номерного ресурсу, які надійшли від 22 операторів телекомунікацій, та прийняла рішення про його вилучення. З них 12 операторів телекомунікацій повернули номерний ресурс у зв'язку із прийняттям ними рішень про припинення діяльності з надання телекомунікаційних послуг з використанням номерного ресурсу. Решта операторів телекомунікацій повернули номерний ресурс, який не задіяний та не використовувався споживачами.

Крім того, на підставі закінчення термінів дії відповідних ліцензій та дозволів на використання номерного ресурсу за рішеннями НКРЗІ, було вилучено номерний ресурс у 21 оператора телекомунікацій, які взагалі не подали до НКРЗІ необхідні заявні документи на переоформлення.

З метою захисту прав споживачів та недопущення припинення надання їм загальнодоступних телекомунікаційних послуг у разі прийняття операторами рішення про припинення здійснення діяльності, НКРЗІ було проведено комплекс заходів, спрямований на визначення операторів телекомунікацій здатних організаційно та технічно забезпечити подальше надання послуг споживачам із збереженням раніше виділених їм абонентських номерів. Так, за прийнятими НКРЗІ рішеннями, 7 операторів телекомунікацій безкоштовно отримали необхідні дозвільні документи на використання 31 800 номерів місцевих телефонних мереж, що створило умови для забезпечення подальшого надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг в інтересах близько 8 тис. споживачів у 9 населених пунктах України.

З метою підтримки впровадження медичної реформи в країні та запровадження на ТМЗК гарантованого доступу всіх споживачів послуг фіксованого та рухомого (мобільного) зв'язку до інформаційно-довідкової служби соціального спрямування Національної служби здоров'я України, для отримання інформації, зокрема, про обсяг гарантованих державою медичних послуг, прав пацієнтів, вимог до закладів охорони здоров'я, рішенням НКРЗІ було безкоштовно виділено 5 операторам телекомунікацій скорочений номер «1677».

Для забезпечення цілісності міжнародної та національної структури нумерації вживалися заходи оперативного інформування суб'єктів ринку телекомунікацій та Міжнародного союзу електрозв'язку щодо переліків кодів та індексів номерного ресурсу, який виділений Російською Федерацією з порушенням міжнародного права у сфері електрозв'язку та підлягає блокуванню.

Крім того, протягом 2018 року здійснювались необхідні організаційно-технічні заходи із побудови централізованої бази даних перенесених номерів, що дозволило активізувати роботи із запровадження у 2019 році послуги із перенесення абонентських номерів на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку.

Задля цього НКРЗІ спільно з операторами телекомунікацій рухомого (мобільного) зв'язку сформовано Орієнтовний план заходів з впровадження послуг із перенесення абонентських номерів, та узгоджено строк впровадження послуги.

Відповідним рішенням НКРЗІ від 16.10.2018 № 543 «Про визначення строків початку впровадження послуг із перенесення абонентських номерів на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку, включаючи створення локальних баз даних операторів телекомунікацій, що надають послуги рухомого (мобільного) зв'язку, та їх підключення до

централізованої бази даних», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 02.11.2018 за № 1247/32699, визначено:

- строк створення локальних баз даних операторів телекомунікацій, що надають послуги рухомого (мобільного) зв'язку, та їх підключення до централізованої бази даних до 01.02.2019;
- впровадження послуг із перенесення абонентських номерів на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку – 01.05.2019.

ВЗАЄМОЗ'ЄДНАННЯ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ ТА ДОСТУП ДО ІНФРАСТРУКТУРИ

Регулювання взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж здійснювалося відповідно до Закону та Правил взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж загального користування, затверджених рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України 08.12.2005 № 155 (у редакції рішення НКРЗІ від 31.03.2015 № 174), зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 05.06.2015 за № 667/27112.

Протягом 2018 року опрацьовано, затверджено відповідними рішеннями НКРЗІ та включено до «Каталогу пропозицій щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж» 221 пропозицію про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж загального користування пропускною спроможністю 1033 потоків Е1 та 12,5 Гбіт/с. Зазначені пропозиції надійшли лише від операторів телекомунікацій, що визначені НКРЗІ операторами телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках певних телекомунікаційних послуг.

За звітний період розміщено на офіційній сторінці НКРЗІ в мережі Інтернет 43 повідомлення про укладання або внесення змін до договорів про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж та 23 повідомлення про ліквідацію взаємоз'єднання на ТМЗК.

Надано 51 письмову відповідь та роз'яснення на звернення операторів, провайдерів телекомунікацій та інших суб'єктів господарювання щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, доступу до інфраструктури та спільного використання інфраструктури телекомунікаційних мереж.

Крім того, до НКРЗІ у 2018 році надійшло два звернення щодо здійснення досудового врегулювання спору між: Харківською філією ПАТ «Укртелеком» та ТОВ «Марк ОК ЛТД» при погодженні проектної документації прокладання кабелю електрозв'язку в кабельній каналізації електрозв'язку; ПАТ «Укртелеком» та Інтернет Асоціацією України щодо умов у проектах додаткових угод до договорів про надання в користування кабельної каналізації електрозв'язку (далі – ККЕ). Проблеми у зазначених зверненнях вирішувались у робочому порядку без офіційного розгляду на засіданні НКРЗІ.

З метою вдосконалення процесу взаємодії між операторами, провайдерами телекомунікацій, що є власниками (володільцями) ККЕ, та суб'єктами господарювання, які отримують послуги з надання в користування ККЕ, а також лібералізації умов надання в користування ККЕ, в НКРЗІ започаткована робота щодо внесення змін до Правил надання в користування кабельної каналізації електрозв'язку, затверджених рішенням НКРЗІ від 23.08.2012 № 428 (зі змінами), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 12.09.2012 за № 1571/21883.

Крім того, на виконання вимог Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж», представники НКРЗІ приймали активну участь у розробці відповідними центральними органами виконавчої влади Правил надання доступу до інфраструктури об'єктів електроенергетики, Правил надання доступу до інфраструктури об'єкта будівництва, Правил надання доступу до будинкової розподільної мережі та Правил надання доступу до інфраструктури об'єкта транспорту і пов'язаних з ними методик визначення плати за доступ до зазначених об'єктів доступу. Виконані НКРЗІ заходи значно сприяли вирішенню питань стосовно врегулювання

та спрощення доступу операторів, провайдерів телекомунікацій до інфраструктури об'єктів доступу.

У зв'язку із зростанням кількості пошкоджень об'єктів інфраструктури телекомунікаційних мереж, в тому числі викрадення мідних кабелів та інших технічних засобів телекомунікацій, НКРЗІ спільно з операторами телекомунікацій ініційовано пошук шляхів забезпечення безперервного надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг, зокрема за рахунок спільного використання ресурсів мереж фіксованого та рухомого (мобільного) зв'язку.

Для відпрацювання ефективних організаційно-технічних рішень реалізації конвергенції мереж фіксованого та рухомого (мобільного) зв'язку оператор ПАТ «Укртелеком» розпочав дослідну експлуатацію надання послуг фіксованого зв'язку в окремих районах та населених пунктах з використанням мережі рухомого (мобільного) зв'язку оператора ТОВ «ТриМоб».

Отримані результати дослідної експлуатації дозволять визначити наступні кроки, що сприятимуть забезпеченню безперервного надання споживачам загальнодоступних телекомунікаційних послуг, в тому числі в сільській, гірській місцевості та депресивних регіонах.

РОЗДІЛ IV. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ

Діяльність НКРЗІ в частині міжнародного співробітництва та європейської інтеграції передусім була спрямована на:

- забезпечення виконання зобов'язань України у галузі зв'язку (сфері телекомунікацій та надання послуг поштового зв'язку), передбачених Угодою про асоціацію;
- виконання зобов'язань, що випливають із членства України у секторальних міжнародних та регіональних організаціях;
- активізацію і поглиблення двостороннього та багатостороннього співробітництва у сфері електронних комунікацій;
- вивчення досвіду з питань впровадження новітніх технологій та кращих регуляторних практик.

Ініціатива ЄС «Східне партнерство» як один з елементів євроінтеграційних процесів

Однією з основних платформ реалізації євроінтеграційних прагнень України у сфері електронних комунікацій є ініціатива ЄС «Східне партнерство». Відповідно, НКРЗІ бере активну участь у діяльності Мережі регуляторних органів електронних комунікацій країн Східного партнерства та Панелі Східного партнерства «Гармонізація цифрових ринків».

Мережа регуляторних органів електронних комунікацій країн Східного партнерства (далі – Мережа) створена у 2012 році, її основна мета – забезпечення форуму для регулярного обміну інформацією та досвідом з питань регулювання сфери електронних комунікацій. Участь у діяльності Мережі також беруть країни-члени ЄС, спостерігачі Органу європейських регуляторів електронних комунікацій (BEREC), а також представники Європейської Комісії.

У 2017 році НКРЗІ одногослосно обрано на посаду Голови Мережі у 2018 році, що вкотре підкреслило міцні позиції Комісії у Мережі та високий рівень довіри країн-членів, а також належний рівень співробітництва з країнами-членами ЄС та Європейською Комісією.

Відповідно до Плану роботи Мережі, у 2018 році було проведено ряд заходів:

- XI Пленарне засідання та Семінар з питань розробки інфраструктурних карт (м. Київ, 25-26.04.2018), які були організовані та проведені у рамках виконання НКРЗІ функцій Голови Мережі. У ході Пленарного засідання учасники обговорили План роботи на 2018 рік, пріоритетні напрямки діяльності до 2020 року, Протокол про співробітництво, можливість започаткування співпраці зі Світовим Банком з питань розвитку широкосмугового зв'язку та розробки інфраструктурних карт, ознайомилися з основними компонентами стратегії ЄС «Єдиний цифровий ринок» та планами Європейської Комісії з розгортання цифрової економіки;
- XII Пленарне засідання, основною метою якого було підбиття підсумків діяльності та досягнень Мережі за 2018 рік, обговорення та затвердження Плану роботи на 2019 рік, обрання керівництва Мережі на наступний рік тощо. Окрім того, членами Мережі була висловлена подяка НКРЗІ за виконання функцій Голови Мережі у 2018 році на дуже високому професійному рівні та вклад в інтеграцію країн Східного партнерства (далі – СхП) до Єдиного цифрового ринку ЄС;
- тематичні семінари: з питань розробки інфраструктурних карт та з питань адаптації законодавства і регуляторної незалежності;
- 6 засідань експертних робочих груп.

Протягом 2018 року, експерти Комісії брали активну участь у діяльності експертних робочих груп Мережі:

- ✓ Експертної робочої групи з питань використання діапазону частот 700 МГц (SEWG);
- ✓ Експертної робочої групи з питань розвитку ширококутового зв'язку та порівняльного аналізу ринків (BBEWG);
- ✓ Експертної робочої групи з питань міжнародного роумінгу (REWG).

Метою **SEWG** є визначення підходів для майбутнього використання УВЧ (ультра високі частоти) - діапазону, зокрема, для смуг частот 470-694 МГц, 694-790 МГц та 790-862 МГц. Участь НКРЗІ у роботі SEWG сприяє виконанню робіт із перепланування частотних присвоєнь/виділень для цифрового наземного телевізійного мовлення (далі – ЦНТВМ).

У рамках заходів SEWG у 2018 році було переглянуто і актуалізовано ряд установчих документів SEWG, здійснено аналіз стану виконання поточних завдань Групи, а також передбачено нові напрямки для подальшого розгляду на засіданнях SEWG питань щодо визначення додаткових смуг частот для впровадження перспективних радіо технологій (впровадження систем ІМТ 5-го покоління (5G), оцінювання якості надання послуг мобільного зв'язку, покрокового вивільнення діапазону 700 МГц та ін. Окрему увагу було приділено можливості тісної співпраці SEWG з метою обміну досвідом з регіональними профільними платформами: Західноєвропейською платформою з імплементації цифрового дивіденду (WEDDIP), Південно-Східним форумом з імплементації цифрового дивіденду (SEDDIF), Північно-Східним форумом з імплементації цифрового дивіденду (NEDDIF), Чорноморським форумом з імплементації цифрового дивіденду (BSDDIF). У 2019 році попередньо заплановано провести круглий стіл для керівництва згаданих платформ та SEWG.

Завданнями **BBEWG** є порівняння практичного досвіду національних регуляторних підходів країн СхП, у тому числі з нормативно-правовою базою Європейського Союзу, стосовно збору та аналізу статистичних показників, застосування механізмів регуляторного впливу.

Відповідно до Плану діяльності Мережі на 2017-2020 роки, у 2018 році роботу BBEWG було зосереджено на розвитку нових напрямків діяльності групи, а саме питання щодо наближення законодавства та розвитку ширококутового зв'язку, зокрема в частині плати за послуги фіксованого/рухомого (мобільного) ширококутового зв'язку та аналізу регуляторної законодавчої бази країн-членів Європейського Союзу з питань розвитку ширококутового зв'язку. Особливу увагу приділено необхідності створення інструменту для інвентаризації інфраструктури мереж електронних комунікацій у країнах СхП (Створення інфраструктурних карт) та представлено Концепцію інфраструктурної карти для країн СхП.

Основними результатами роботи BBEWG у 2018 році стало також комплексне вивчення нових ініціатив ЄС (проект Європейського кодексу електронних комунікацій), формування Звіту за результатами порівняльного аналізу законодавства країн СхП, розгляд нових аспектів нормативно-правової бази ЄС щодо аналізу ринків та нового спільного зі Світовим банком проекту щодо розвитку ширококутового зв'язку. Також, здійснено роботу над звітами «Законодавча адаптація» та «Незалежність регулятора», які включають інформацію щодо законодавчої бази країн СхП та ЄС, узгодження законодавства з рамковими документами ЄС з відповідним аналізом для кожної країни СхП.

Головна мета діяльності **REWG**, Головою якої є НКРЗІ, це практична реалізація ініціативи України щодо створення «об'єднаного комерційного поля» послуг рухомого (мобільного) зв'язку (спільного простору міжнародного роумінгу) у країнах СхП та, в подальшому, з Європейським Союзом.

Протягом року, Групою було забезпечено наступне:

- Завершено роботу над Звітом за результатами проведення Дослідження щодо гармонізації встановлення цін на міжнародний роумінг та зниження тарифів на роумінг серед країн Східного партнерства (далі – Звіт).

За результатами Дослідження, країнам СхП рекомендовано розробити та внести ряд законодавчих змін в частині надання повноважень регуляторному органу з регулювання послуги роумінгу, а також запровадити найбільш прийнятну модель регулювання («Змінена модель ЄС стосовно регулювання роумінгу»), яка дозволить збалансувати інтереси як споживачів, так і операторів телекомунікацій, а також гармонізуватися в майбутньому з існуючою моделлю регулювання роумінгу в ЄС («Roam Like At Home»).

Дослідження також підтвердило доцільність укладання регіональної угоди про зменшення тарифів на послуги міжнародного роумінгу серед країн СхП, яка зобов'язуватиме країни одночасно зменшувати тарифи на послуги міжнародного роумінгу, і, наразі, є найефективнішим шляхом досягнення цілі за відсутності наднаціонального органу в регіоні.

- Забезпечено представлення Звіту заінтересованим сторонам у кожній із країн СхП.

23.08.2018 в НКРЗІ відбулася презентація та обговорення вказаного Звіту та основних рекомендацій за результатами Дослідження за участю представників НКРЗІ, заінтересованих державних органів, операторів телекомунікацій, асоціацій, Представництва ЄС в Україні.

- Підготовлено проект дорожньої карти щодо зниження тарифів на послуги роумінгу, реалізація якої має привести до укладання регіональної угоди з питань роумінгу між країнами СхП до кінця 2020 року (далі – проект дорожньої карти).

Рішення про підготовку дорожньої карти було прийнято у ході Десятого раунду неформального міністерського діалогу Східного партнерства (21.06.2018, Республіка Білорусь). Проект дорожньої карти схвалений членами Мережі у ході XII Пленарного засідання.

- Проведено спеціальну зустріч членів Групи з послами країн СхП в Литовській Республіці, метою якої було представлення діяльності REWG, інформування про домовленості, що досягнуті у ході Десятого раунду неформального міністерського діалогу СхП, зокрема, щодо підготовки проекту дорожньої карти, та подальших планів (27.09.2018, м. Вільнюс, Литовська Республіка).

- Здійснено ознайомлення із досвідом країн Західних Балкан щодо регулювання міжнародного роумінгу та імплементації Регіональної угоди з питань роумінгу, а також із досвідом регулювання надання послуг роумінгу в ЄС після впровадження політики «Roam Like At Home» (RLAH).

Участь НКРЗІ в роботі REWG та її засіданнях є важливою складовою процесу обміну досвідом та найкращими практиками, взаємодії та співробітництва з метою удосконалення національного законодавства країн-учасниць Мережі в контексті наближення національних ринків до міжнародних ринків послуг роумінгу, обговорення викликів у регуляторній сфері для ринків як країн СхП, так і країн-членів ЄС.

Діяльність Мережі в цілому, та трьох її експертних робочих груп, зокрема, з 2017 року інтегрована у вигляді окремої тематичної платформи до одного з найбільш пріоритетних напрямків Панелі СхП «Гармонізація цифрових ринків» – «Правила надання телекомунікаційних послуг» (координатором якого є Україна). Зазначене розширило коло напрямків для співробітництва між країнами СхП та країнами-членами ЄС в цілому, та Україною і ЄС зокрема.

Панель Східного партнерства «Гармонізація цифрових ринків» (Ініціатива НДМ) – ініціатива, спрямована на забезпечення інтеграції цифрових ринків країн СхП до єдиного європейського простору через реалізацію міжрегіональних проектів за участю організацій та підприємств інформаційно-комунікаційної сфери.

Керівництво НКРЗІ взяло участь у Десятому раунді неформального міністерського діалогу Східного партнерства (червень 2018 року, м. Мінськ, Республіка Білорусь). Захід об'єднав представників міністерств з питань цифрової економіки країн СхП та високопосадовців Європейської Комісії з метою обговорення шляхів пришвидшення темпів співробітництва у сфері цифрової економіки між країнами СхП та ЄС, зокрема, з питань розвитку широкопосмугового зв'язку та зниження тарифів на послуги роумінгу в регіоні СхП.

Основними результатами зустрічі стали домовленості країн СхП і надалі продовжувати співпрацю з метою розвитку цифрових ринків та їх гармонізації з ЄС, а також підтримувати активний діалог з порушених у ході заходу тематик. Також було засвідчено готовність розробити до кінця 2018 року дорожню карту щодо зниження тарифів на послуги роумінгу, реалізація якої має привести до укладання регіональної угоди з питань роумінгу між країнами СхП до кінця 2020 року.

Українською стороною було підкреслено готовність і надалі очолювати ініціативу стосовно зниження тарифів на послуги роумінгу серед країн СхП і готовність до започаткування переговорного процесу з ЄС. У свою чергу представники Європейської Комісії вкотре підтвердили, що країни СхП можуть покладатися на підтримку ЄС із зазначених питань.

Проекти технічної допомоги ЄС

У 2018 році експерти НКРЗІ активно залучалися до реалізації проектів міжнародної технічної допомоги.

Зокрема, протягом року НКРЗІ забезпечено підготовку та реалізацію трьох проектів ТАІЕХ за наступними тематиками:

- «Визначення меж здійснення діяльності з надання поштових і кур'єрських послуг та послуг з перевезення вантажів з метою здійснення регулювання у сфері надання послуг поштового зв'язку»;
- «Організація державної політики з питань державного регулювання щодо якості послуг зв'язку з метою максимального задоволення потреб споживачів у нових та якісних послугах зв'язку»;
- «Досвід країн ЄС щодо державного регулювання та управління у сфері ІКТ, розвитку послуг інформаційного суспільства».

Окрім того, у рамках проекту ТАІЕХ взято участь у семінарі на тему: «Державне регулювання послуг поштового зв'язку».

Традиційно, представники НКРЗІ також долучилися до участі у щорічних заходах з питань інституційної розбудови, які у 2018 році були представлені міжнародним семінаром на тему: «Європейські орієнтири в розбудові державної служби», який був присвячений реформуванню державного управління відповідно до Принципів державного управління програми ОЕСР/SIGMA, стану реалізації органами державної влади положень Угоди про асоціацію, обміну досвідом щодо ефективного використання інструментів інституціональної розбудови Twinning, ТАІЕХ та програми ОЕСР/SIGMA.

Співпраця із секторальними міжнародними організаціями

Для забезпечення національних інтересів України на міжнародній арені НКРЗІ бере активну участь у роботі секторальних міжнародних та регіональних організацій, таких як Міжнародний союз електрозв'язку (МСЕ), Європейська конференція адміністрацій зв'язку (СЕПТ) та Всесвітній поштовий союз (ВПС).

Так, протягом 2018 року, представники НКРЗІ долучалися до наступних заходів:

- МСЕ:
 - 5-те засідання цільової групи 5/1 Сектору радіозв'язку МСЕ, відповідальної за проведення досліджень з пункту 1.13 порядку денного Всесвітньої конференції радіозв'язку 2019 року (ВКР-19);
 - Глобальний симпозиум для регуляторних органів;
 - Повноважна конференція МСЕ 2018 року;
 - 2-ий міжрегіональний семінар-практикум МСЕ з підготовки до ВКР-19.
- СЕПТ:
 - 6-те засідання Робочої групи СЕПТ з підготовки до ВКР-19 (СРГ 19-6);
 - 7-ме засідання Проектної групи D (PTD) Робочої групи (СРГ) СЕПТ з підготовки до ВКР-19, яке проходило з 25 по 28 вересня 2018 року в м. Києві.

Також, протягом року НКРЗІ було опрацьовано ряд опитувальників МСЕ та ВПС та надано інформацію, зокрема щодо: стану якості послуг, задоволеності користувачів законодавчою базою; питань тарифної політики (за 2017 та 2018 роки); всесвітніх показників галузі електрозв'язку/регулювання ІКТ 2018 року (Регуляторний опитувальник); розрахунку показника розвитку індексу ІКТ; статистики ринку поштових послуг України з метою включення її до річних звітів ВПС про регулювання сектору поштового зв'язку. Здійснено верифікацію та актуалізацію даних в профілі України в МСЕ.

Особливої уваги заслуговує діяльність НКРЗІ протягом 2018 року щодо захисту національних інтересів в рамках МСЕ. Так, за активної участі представників НКРЗІ та УДЦР в Оперативному Бюлетені МСЕ від 15.10.2018 № 1158 опубліковано повідомлення України із запереченням щодо присвоєння та використання Російською Федерацією (далі – РФ) телефонних кодів призначення «365» та «869» під кодом країни РФ «+7» для надання послуг на тимчасово окупованій території України – АР Крим та м. Севастополь, а також звернення до всіх країн-членів МСЕ та їх операторів телекомунікацій щодо утримання від маршрутизації в телекомунікаційних мережах вихідного/вхідного міжнародного трафіку, який може надходити в індексах номерів плану нумерації РФ, що виділені останньою для використання на території Криму та м. Севастополь.

Повідомлення України опубліковане разом із заявою Генерального секретаря МСЕ пана Хоулінь Чжао про підтримку суверенного права України регулювати сферу електрозв'язку у рамках своїх міжнародно визнаних кордонів.

Іншою ключовою подією стала 20-та Повноважна конференція Міжнародного союзу електрозв'язку 2018 року (далі – ПК-18 МСЕ, Конференція), яка проходила у м. Дубай, Об'єднані Арабські Емірати, 29 жовтня - 16 листопада 2018 року, участь у якій взяли представники НКРЗІ у складі офіційної делегації Уряду України. Окрім можливості долучитися до обрання нового керівництва МСЕ, розгляду відповідних проектів документів, які по завершенню Конференції було оформлено у вигляді «Заклучних актів Повноважної конференції (Дубай, 2018)», що містять рішення, резолюції та рекомендації, представники НКРЗІ взяли активну участь у розробці відповідної заяви України, яку було опубліковано в офіційному документі 167-R «Заяви, зроблені у кінці Повноважної конференції Міжнародного союзу електрозв'язку (Дубай, 2018)». Публікація даної заяви дала можливість вкотре заявити перед світовою спільнотою про порушення РФ основних норм і принципів міжнародного права, а також зобов'язань у рамках багатосторонніх і двосторонніх договорів та вказати на протиправні дії на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь і деяких районів Донецької та Луганської областей. Зокрема, Україна заявила про невизнання незаконного використання частотного спектра і неправомірного застосування кодів нумерації РФ в межах незаконно окупованої території Криму.

За результатами проведених у рамках Конференції переговорів учасниками делегації України, а також, не в останню чергу, як результат наполегливої та ефективної міжнародної

діяльності НКРЗІ, як на двосторонньому, так і багатосторонньому рівні протягом років, що передували ПК-18, заява України була підтримана 33 країнами світу (серед яких США, Канада, Велика Британія, Австралія, а також більшість країн ЄС), а відповідна заява була опублікована у документі 168-Е «Додаткові декларації». Так, 33 країни заявили про те, що вони залишаються прихильними збереженню суверенітету і територіальної цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах, засудили окупацію Криму та закликали МСЕ продовжувати вживати всіх необхідних заходів з тим, щоб допомогти Україні забезпечити використання її ресурсів електрозв'язку відповідно до Статуту і Конвенції МСЕ та Адміністративних регламентів.

Двостороннє співробітництво з регуляторних та економічних питань

Важливою складовою у структурі міжнародного співробітництва НКРЗІ є двостороннє співробітництво.

Найбільш активний діалог протягом 2018 року відбувався з Регуляторним органом зв'язку Литовської Республіки (RRT) та Офісом з питань телекомунікацій Чеської Республіки (STU).

26.04.2018 підписано Меморандум про взаєморозуміння між НКРЗІ та RRT щодо співробітництва та обміну інформацією у сфері регулювання електронних комунікацій.

19.12.2018 підписано Меморандум про співробітництво та обмін інформацією у сфері регулювання електронних комунікацій між НКРЗІ та STU.

Меморандуми передбачають взаємний обмін інформацією, що стосується національного законодавства та законодавства Європейського Союзу у сфері електронних комунікацій, обмін досвідом щодо регулювання та консультацій у цій галузі. Укладання Меморандумів закладає міцний фундамент розвитку двостороннього співробітництва у сфері електронних комунікацій з Литовською та Чеською Республіками та є черговим кроком у рамках інтенсивного розгортання євроінтеграційного напрямку діяльності НКРЗІ у контексті загальнодержавної євроінтеграційної стратегії.

Окрім того, НКРЗІ також бере участь у переговорному процесі з питань укладення Угоди про вільну торгівлю між Урядом України та Урядом Турецької Республіки в частині надання телекомунікаційних послуг.

У рамках участі у діяльності Спільної Українсько-Ізраїльської комісії з питань торгівлі та економічного співробітництва, досягнуто прогресу у діалозі стосовно укладання домовленості про зниження тарифів на послуги роумінгу між Україною та Державою Ізраїль.

РОЗДІЛ V. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД У ГАЛУЗІ ЗВ'ЯЗКУ ТА ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ

ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ ЗА РИНКОМ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ ТА ЗА КОРИСТУВАННЯМ РАДІОЧАСТОТНИМ РЕСУРСОМ УКРАЇНИ У СМУГАХ РАДІОЧАСТОТ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ

Основними завданнями державного нагляду в галузі зв'язку є запобігання, виявлення та усунення порушень законодавства суб'єктами ринку телекомунікацій та користувачами РЧР, захист законних інтересів споживачів телекомунікаційних послуг, підтримка рівноправних умов діяльності учасниками ринку через дотримання ними вимог законодавства, захист інтересів держави.

Законом України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі - Закон про тимчасові особливості) встановлено обмеження на проведення заходів державного нагляду:

- статтею 2 Закону про тимчасові особливості встановлено до 31 грудня 2018 року мораторій на проведення органами державного нагляду (контролю) планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

- статтею 3 Закону про тимчасові особливості визначено вичерпний перелік підстав для проведення позапланових перевірок.

У зв'язку з цим, у 2018 році НКРЗІ планові перевірки суб'єктів ринку телекомунікацій та користувачів РЧР у смугах радіочастот загального користування не проводились.

Позапланові перевірки проводились:

- на підставі обґрунтованих звернень фізичних осіб про порушення суб'єктами господарювання їх законних прав за погодженням ДРС (16);

- для перевірки виконання приписів та розпоряджень про усунення порушень вимог законодавства, виданих за результатами проведення попередніх заходів державного нагляду (контролю) (37);

- на підставі заяв суб'єктів господарювання про здійснення заходу державного нагляду (контролю) за їх бажанням (9).

Всього у 2018 році було проведено 62 заходи державного нагляду (контролю).

Рис. 5.1

За результатами проведення перевірок суб'єктів ринку телекомунікацій та користувачів РЧР у 2018 році виявлено 47 порушень законодавства в галузі зв'язку. З метою вжиття заходів щодо усунення виявлених під час перевірок порушень, уповноваженими НКРЗІ посадовими особами видано 7 приписів про усунення порушень законодавства про телекомунікації та 5 приписів про усунення порушень законодавства про РЧР, винесено 4 розпорядження про усунення порушень умов ліцензії на користування РЧР. Також, на підставі матеріалів про результати проведення заходів державного нагляду, НКРЗІ

було прийнято рішення про анулювання 1 ліцензії на користування РЧР та 1 дозволу на експлуатацію РЕЗ.

З метою виявлення та припинення порушень законодавства в галузі зв'язку та відповідно до Порядку взаємодії Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, з Національною поліцією України, затвердженого рішенням НКРЗІ від 27.02.2018 № 117, наказом Міністерства внутрішніх справ України від 27.02.2018 № 147, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16.03.2018 за № 325/31777, уповноваженими НКРЗІ посадовими особами взято участь у проведенні 289 заходів з виявлення та припинення порушення законодавства в галузі зв'язку, які були спрямовані на виявлення та припинення роботи незаконно діючих РЕЗ (далі – РЕЗ НДП), власників яких не встановлено. За результатами проведених заходів припинено роботу 166 РЕЗ НДП. Також, з метою приведення діяльності суб'єктів ринку телекомунікацій та користувачів РЧР до вимог законодавства, суб'єктам господарювання у 2018 році направлено 387 листів про надання пояснень та щодо усунення виявлених порушень. Крім того, при наявності підстав, матеріали направлялись до підрозділів Національної поліції України (34 листа), УДЦР (145 листів), структурних підрозділів Служби безпеки України (7 листів), прокуратури (2 листа).

За результатами проведення заходів державного нагляду (контролю), а також участі у заходах з виявлення та припинення порушень законодавства в галузі зв'язку, уповноваженими НКРЗІ посадовими особами до суб'єктів ринку телекомунікацій та користувачів РЧР застосовувались санкції відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). Всього протягом 2018 року складено 57 протоколів про вчинення адміністративних правопорушень відповідно до КУпАП. Уповноваженими НКРЗІ посадовими особами за результатами розгляду справ за складеними протоколами про адміністративні правопорушення винесено 14 постанов про накладення на посадових осіб суб'єктів господарювання адміністративних стягнень у вигляді штрафів на загальну суму 25 670 грн. На кінець 2018 року суб'єктами нагляду по винесеним постановам (у тому числі за попередні періоди) сплачено 23 970 грн. За результатами розгляду 81 справи про адміністративні правопорушення за статтею 146 КУпАП (у тому числі, направлених у попередні періоди) судами призначено адміністративні стягнення у вигляді штрафів на загальну суму 44 625 грн та прийнято рішення про конфіскацію 40 РЕЗ.

Враховуючи обмеження на проведення перевірок, НКРЗІ протягом 2018 року не мала можливості ефективно здійснювати контроль за дотриманням законодавства у сфері телекомунікацій та користування РЧР. Станом на кінець 2018 року на обліку Комісії знаходилось 386 письмових звернень юридичних осіб про порушення законодавства у галузі зв'язку.

Основними напрямками діяльності НКРЗІ щодо підвищення ефективності державного нагляду на 2019 рік є, зокрема, удосконалення нормативно-правової бази у сфері державного нагляду (контролю) з метою імплементації законодавства ЄС та з урахуванням відповідної практики, переорієнтованість державного нагляду (контролю) на запобігання порушенням вимог законодавства у сфері телекомунікацій та користування РЧР, підвищення професійної компетентності уповноважених НКРЗІ посадових осіб, для здійснення державного нагляду (контролю).

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Важливим напрямком діяльності НКРЗІ залишається створення сприятливих організаційних умов для задоволення попиту громадян України на якісні телекомунікаційні послуги, забезпечення всебічного та періодичного інформування споживачів про рівні якості таких послуг.

З метою підвищення рівня інформованості громадськості оператори телекомунікацій щороку подають до НКРЗІ звіти про якість послуг за встановленою формою та

оприлюднюють інформацію про рівні показників якості шляхом розміщення інформації в друкованих засобах масової інформації або на власних веб-сайтах.

З метою продовження роботи за цим напрямом в 2018 році прийнято рішення НКРЗІ від 30.10.2018 № 562 «Про затвердження переліків показників якості телекомунікаційних послуг, рівні яких підлягають обов'язковому оприлюдненню у 2020 році». Для забезпечення всебічного інформування споживачів про рівні якості телекомунікаційних послуг, за якими вони надаються операторами телекомунікацій, зазначеним рішенням залишено без змін три переліки показників якості для:

фіксованого телефонного зв'язку –
9 показників

Рухомого (мобільного) зв'язку – 8 показників

послуг із доступу до Інтернету – 5 показників

Актуальна інформація щодо переліків показників якості телекомунікаційних послуг, рівні яких підлягають обов'язковому оприлюдненню розміщена в підрозділі «Загальна інформація щодо порядку інформування про якість» розділу «Якість послуг» субпорталу НКРЗІ «Споживачам послуг зв'язку».

В 2018 році за ініціативи НКРЗІ Кабінетом Міністрів України прийнято План заходів щодо підвищення якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку. Завдання, визначені Планом, наведені у розділі II «Нормотворча діяльність НКРЗІ у сфері зв'язку».

З метою приведення у відповідність переліку показників якості телекомунікаційних послуг, встановлених європейськими нормативними документами, НКРЗІ ініційовано та погоджено відповідні проекти нормативно-правових актів Адміністрації Держспецзв'язку, щодо переліків показників якості послуг фіксованого телефонного зв'язку та послуг рухомого (мобільного) зв'язку, які передбачають, зокрема, що результати вимірювання показників якості у разі викрадення чи пошкодження лінійних та станційних споруд, що зафіксовано в правоохоронних органах у встановленому законодавством порядку, а також надзвичайних ситуацій, аварій не враховуються. Також, перелік послуг рухомого (мобільного) зв'язку доповнено показниками «середня швидкість передавання/приймання даних», «час затримки між пакетами відправлення та приймання», «варіація затримки пакетів», «втрата пакетів», а перелік послуг фіксованого телефонного зв'язку – викликом до інформаційно-довідкової, сервісної служби оператора, провайдера (системи інформаційно-довідкового обслуговування (СІДО)).

З метою забезпечення сталості функціонування телекомунікаційних мереж, та за підтримки НКРЗІ, операторами телекомунікацій ПАТ «Укртелеком» та ТОВ «ТриМоб» завершено перший етап дослідної експлуатації надання конвергентних послуг фіксованого телефонного зв'язку з використанням мереж рухомого (мобільного) зв'язку, який був розпочатий у серпні 2018 року в трьох містах Дніпропетровської області – Жовтих Водах, Марганці та Синельниково.

З метою захисту прав споживачів, в частині забезпечення безперервного отримання загальнодоступних телекомунікаційних послуг, планується впровадження на території України конвергентних рішень взаємодії мереж фіксованого і рухомого (мобільного) зв'язку

шляхом підключення стаціонарного кінцевого обладнання з радіомодулями для надання послуг голосової телефонії.

За результатами цієї дослідної експлуатації, що проводилась протягом трьох місяців у визначених містах, здійснено успішне відновлення надання послуг фіксованого телефонного зв'язку 610 абонентам та розпочато надання послуг новим абонентам. При цьому, абоненти отримали можливість здійснювати виклики у тому числі на скорочені номери служб екстреної допомоги, а також на загальнонаціональні скорочені номери (урядова «гаряча» лінія тощо).

Також, НКРЗІ було здійснено закупівлю виміральної системи «Система тестування параметрів якості обслуговування мереж мобільного зв'язку» з метою контролю якості телекомунікаційних послуг рухомого (мобільного) зв'язку, в тому числі показників «середня швидкість передавання/приймання даних», «час затримки між пакетами відправлення та приймання», «варіація затримки пакетів», «втрата пакетів», встановлення яких передбачено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.07.2018 № 540-р «Про затвердження плану заходів щодо підвищення якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку».

У 2018 році за результатами розгляду 46 звернень споживачів, що стали підставою для проведення 16 позапланових заходів державного нагляду, перевірялись наступні питання якості надання телекомунікаційних послуг:

- організація роботи операторами, провайдерами із зверненнями громадян з питань якості надання телекомунікаційних послуг;
- контроль якості надання телекомунікаційних послуг операторами, провайдерами телекомунікацій споживачам (в разі необхідності проводились вимірювання параметрів телекомунікаційної мережі);
- відповідність договору про надання телекомунікаційних послуг Основним вимогам до договору про надання телекомунікаційних послуг, затвердженим рішенням НКРЗІ від 29.11.2012 № 624, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24.12.2012 за № 2150/22462;
- інформування споживачів щодо строків поновлення надання телекомунікаційних послуг у зв'язку із виконанням ремонтних, відновлюваних робіт на телекомунікаційній мережі.
- розгляд спірних питань стосовно здійснення розрахунків за користування послугами, отримання послуг з невідповідними показниками якості тощо.

Факти щодо недотримання операторами, провайдерами телекомунікацій законодавства, стандартів та інших нормативних документів у сфері телекомунікацій з питань надання телекомунікаційних послуг за встановленими показниками якості, були підтвердженні в ході проведення шести позапланових перевірок. За результатами зазначених перевірок до суб'єктів ринку телекомунікацій були вжиті наступні заходи впливу:

- складено протоколів про адміністративні правопорушення – 2;
- видано приписів про усунення порушень законодавства про телекомунікації – 3;
- винесено постанов про сплату штрафу – 1.

Основними напрямками діяльності НКРЗІ щодо підвищення якості телекомунікаційних послуг на 2019 рік є:

1. Продовження виконання заходів спрямованих на покращення всебічного та періодичного інформування споживачів про рівні якості телекомунікаційних послуг фіксованого телефонного зв'язку, рухомого (мобільного) зв'язку та послуг доступу до Інтернету, які надаються операторами телекомунікацій.

2. Завершення виконання Плану заходів щодо покращення якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку.

3. Здійснення контролю якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку при проведенні заходів державного нагляду. Удосконалення підходів в здійсненні контролю якості телекомунікаційних послуг.

4. Забезпечення сталості функціонування телекомунікаційних мереж загального користування та покращення надання загальнодоступних послуг в сільській і гірській місцевостях, зокрема шляхом запровадження нових конвергентних рішень взаємодії мереж рухомого (мобільного) та фіксованого зв'язку за допомогою підключення стаціонарних телефонних апаратів з радіомодулями до мереж рухомого (мобільного) зв'язку.

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ

Протягом 2018 року на розгляд до НКРЗІ надійшло 13 455 звернень громадян та організацій, що у порівнянні з 2017 роком більше майже у 1,3 рази.

Динаміка надходження звернень громадян протягом 2016-2018 років

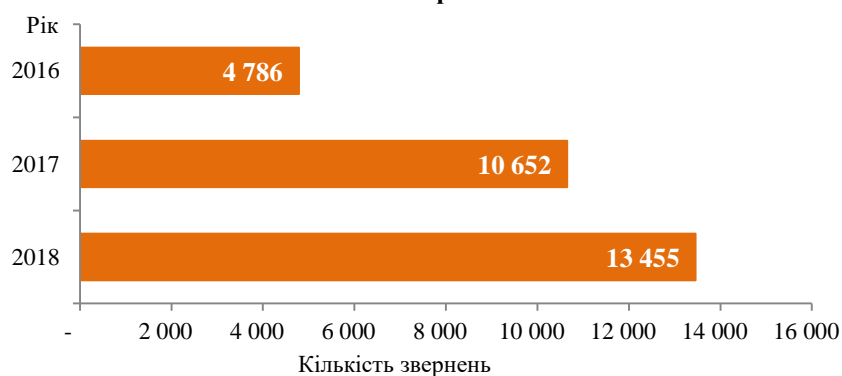

Рис. 5.2

Звернення, які отримано НКРЗІ протягом 2018 року за джерелами надходження відображено у таблиці:

Порядок надходження	Кількість звернень
Урядова гаряча лінія Кабінету Міністрів України (через Державну установу Урядовий контактний центр)	11 931
Безпосередньо НКРЗІ	1 064
Інші органи, установи, організації	377
Секретаріат Кабінету Міністрів України	57
Адміністрація Президента України	26
Разом	13 455

Кількість звернень за видами:

Від громадян, які мають встановлені законодавством пільги – інвалідів Великої Вітчизняної війни та громадян, що потребують соціального захисту та підтримки, надійшло 3 924 звернення, що складає 29,2 % від загальної кількості.

За результатами розгляду звернень:

- надано роз'яснення та необхідну інформацію на 9 424 звернення (70,0 %);
- вирішено позитивно 3 061 звернення (22,7 %);
- надіслано на розгляд за належністю іншим органам державної влади 82 звернення (0,6 %);
- відмовлено у задоволенні з урахуванням законодавства про телекомунікації та Закону України «Про звернення громадян» 318 звернень (4,2 %);
- знаходяться у стадії розгляду (вирішення) 570 звернень (4,2 %).

З метою налагодження зворотного зв'язку із споживачами та надання компетентної консультації фахівцями НКРЗІ щодо послуг зв'язку, протягом 2018 року забезпечено проведення особистого прийому громадян Головою та членами НКРЗІ, а також функціонування в НКРЗІ телефонної «гарячої лінії».

На особистий прийом до Голови та членів НКРЗІ, а також на «гарячу лінію» НКРЗІ протягом 2018 року звернулося 179 громадян, до громадської приймальні НКРЗІ звернувся 851 громадянин.

Основні питання, які порушувались у зверненнях:

з питань надання послуг фіксованого телефонного зв'язку

7 060 (52,5%)

щодо тривалої відсутності та неякісного надання телефонного зв'язку, незгоди з розміром виставлених рахунків та відключення (підключення) телефону

з питань надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку

3 264 (24,3%)

щодо незгоди із зняттям коштів з особового рахунку, зміни тарифного плану (умов), неякісного зв'язку та організації надання послуг

з питань надання послуг з доступу до Інтернету*

950 (7,1%)

щодо тривалої відсутності доступу, неякісного надання та організації надання послуг, незгоди з розміром виставлених рахунків

з питань надання послуг провідного радіомовлення

1 593 (11,8%)

щодо тривалої відсутності послуг та неякісного надання послуг

з питань надання послуг поштового зв'язку

54 (0,4%)

щодо організації надання послуг, розіску поштових відправлень та незгоди з розміром тарифів

з питань користування радіочастотним ресурсом

57 (0,4%)

щодо правомірності встановлення РЕЗ, порядку користування РЧР та РЕЗ, випромінювальними пристроями та застосування міжнародних кодів ідентифікації мобільних телефонів

* питання надання послуг з доступу до Інтернету як додаткові порушувались у 198 зверненнях з інших питань.

Динаміка структури звернень за видами послуг за перші три квартали 2015-2018 років

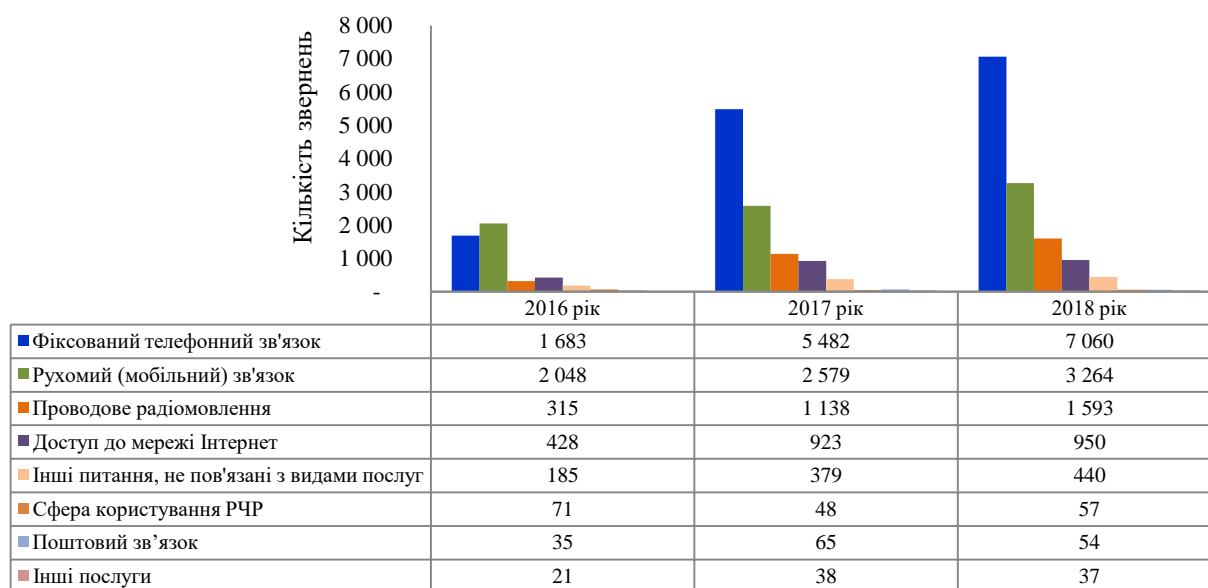

Рис. 5.3

Слід зазначити, що найбільше зростання кількості звернень у 2018 році відбулося з питань послуг фіксованого телефонного зв'язку, проводового радіомовлення та послуг рухомого (мобільного) зв'язку.

Основною причиною збільшення скарг з питань послуг фіксованого телефонного зв'язку була тривала відсутність послуг у зв'язку з пошкодженням/викраденням обладнання телекомунікаційних мереж. Вирішення питання можливо за умови посилення відповідальності за пошкодження та викрадення телекомунікаційних мереж зловмисниками, контролю за прийомом вторинної сировини, а також заборони експорту міді як сировини, що не видобувається в Україні. НКРЗІ звернулася до Верховної Ради України щодо підтримки проектів Закону України «Про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів України (щодо посилення відповідальності за умисне пошкодження об'єктів телекомунікацій, припинення незаконного збагачення за допомогою операцій з металобрухтом) реєстраційний номер 8544 від 03.07.2018 та Закону України «Про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів України (щодо операцій з металобрухтом та посилення відповідальності за викрадення телекомунікаційного обладнання)» реєстраційний номер 6454 від 16.05.2017.

РОЗДІЛ VI. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НКРЗІ

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЗВ'ЯЗКУ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

**НКРЗІ в ногу з реформою державної служби:
Змінюється країна – змінюємося ми**

Відкриті конкурси на заміщення вакантних посад

Конкурентоздатність НКРЗІ на ринку праці, як і в цілому державної служби, безумовно зростає. Однак часто кандидати все ж надають перевагу вакансіям приватного сектору та посадам фахівців з реформ. Задля того, щоб не розминутися у вирі пропозицій із «тим самим кандидатом», ми використовуємо різні шляхи залучення кадрів, прагнучи розширити аудиторію потенційних кандидатів: окрім оприлюднення інформації про вакансії на офіційних сайтах НАДС та НКРЗІ, розміщуємо її на спеціалізованих сайтах із працевлаштування (rabota.ua, hh), на тематичних форумах в соціальній мережі Facebook, співпрацюємо із Шевченківською службою зайнятості тощо.

Протягом 2018 року у НКРЗІ відбулося 10 прозорих конкурсних відборів на зайняття 79 вакантних посад державної служби категорії «Б» і «В» (відповідно 12 та 67). При цьому, конкурс становив менше одного кандидата на посаду: взяття участь у ньому виявили бажання 60 кандидатів, з них до участі у конкурсах допущено 54 кандидати.

За результатами: конкурсною комісією визначено 31 переможця.

Структурні зміни

Зміни структури НКРЗІ у 2018 році відбулися в рамках існуючої штатної чисельності (240) та були спрямовані на:

- підвищення ефективності роботи структурних підрозділів шляхом оптимізації їх штатної чисельності (зменшено кількість посад Департаменту зв'язку та Департаменту забезпечення діяльності та збільшено кількість посад Департаменту державного нагляду, зокрема, відділу по роботі із споживачами та зверненнями громадян цього Департаменту);
- посилення заходів внутрішнього контролю, в тому числі з урахуванням рекомендацій внутрішнього аудиту (виокремлено в самостійний структурний підрозділ Сектор контролю);
- посилення заходів з кібербезпеки та захисту інформації з урахуванням сучасних викликів, забезпечення відповідно до вимог нормативно-правових актів публічних закупівель (відбулося зменшення кількості посад працівників Департаменту забезпечення діяльності, які виконують функції з обслуговування та збільшення, відповідно, кількості посад державної служби).

У складі Апарату НКРЗІ станом на 1 січня 2019 року функціонують:

- 5 профільних департаментів (69% штатної чисельності);
- 8 підрозділів забезпечуючого характеру (29% штатної чисельності);
- 3 головні спеціалісти, які не входять до складу підрозділів: з питань запобігання та виявлення корупції; з проведення внутрішнього аудиту; з мобілізаційної роботи, охорони праці, цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки.

Автоматизація кадрових процесів

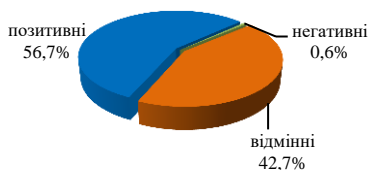
Враховуючи реформу державного управління, спрямовану на створення ефективної публічної адміністрації із застосуванням новітніх інформаційно-комунікативних технологій, в НКРЗІ протягом 2018 року відбувся перехід до роботи в оновленій інформаційно-аналітичній системі «Кадри-Web» версії 8.хх. Вказане дозволило автоматизувати кадрові процеси, зокрема, щодо генерування аналітичної інформації, підготовки кадрових документів, формування наказів.

Подальша робота в цьому напрямку спрямована на розширення функціональних можливостей щодо підготовки звітно-облікової документації, інтеграції із системою електронного документообігу НКРЗІ з дотриманням законодавства щодо захисту персональних даних.

Оцінювання результатів службової діяльності

Результати оцінювання результатів службової діяльності (виставлені оцінки)

У рамках реформи державної служби в НКРЗІ вперше проведено оцінювання результатів службової діяльності 164 державних службовців, за результатами якого вдалося досягнути поставленої мети – визначити якість виконання державними службовцями поставлених перед ними завдань та визначити потреби у їхньому професійному навчанні.

Підвищення професійної компетентності

Завдяки організованій в НКРЗІ системі підвищення кваліфікації 176 працівників взяли участь у понад 90 заходах професійного навчання за понад 80 темами, 20 із яких проведено силами досвідчених працівників НКРЗІ, решту організовано за участі 22 установ, що надають освітні послуги.

Суттєву увагу приділено навчанню з питань запобігання корупції, учасниками яких стали 75 працівників.

Особливу увагу приділено організації навчань з орієнтацією на особливості професійної діяльності працівників: протягом звітного року такі навчання склали близько третини від організованих, 21 із них відбулося відповідно до 18 договорів, укладених на суму у 110 тис. грн. Вказане стало можливим завдяки підвищенню уваги до специфіки тем, навчання за якими потребують працівники, та позитивній динаміці витратків, які було можливим спрямувати на навчання.

Активним попитом користується започатковане у 2017 році вивчення ділової англійської мови: відповідні навчання, які організовані на базі НКРЗІ, відвідували 46 працівників.

У цілому окремі показники професійних навчань працівників НКРЗІ упродовж 2016-2018 років відображені у діаграмі.

Видатки на підвищення кваліфікації, передбачені кошторисом НКРЗІ, у розрахунку на 1-го працівника

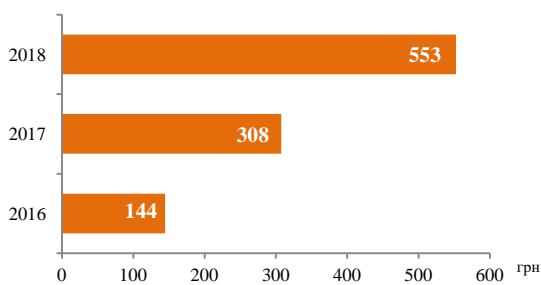

Рис. 6.1

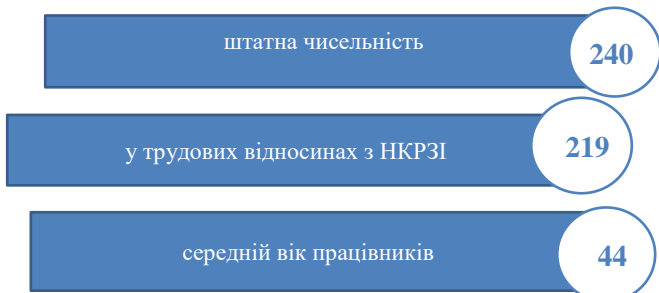
Інформація щодо кількісних показників підвищення кваліфікації працівників НКРЗІ у 2016-2018 роках

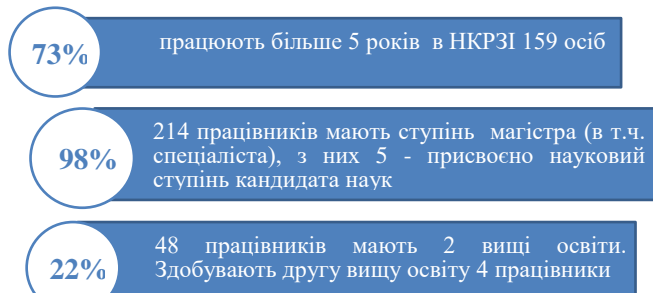
Рис. 6.2

КАДРИ: Скільки? Які?

Станом на 01.01.2019

Ми компетентні

У колективі НКРЗІ працюють особи, відзначені високими державними нагородами, зокрема 6 працівникам присвоєно почесні звання, в тому числі 5 з них – почесне звання «Заслужений працівник сфери послуг України», одному – «Заслужений юрист України».

Рис. 6.3

Розподіл працівників НКРЗІ по відношенню до державної служби

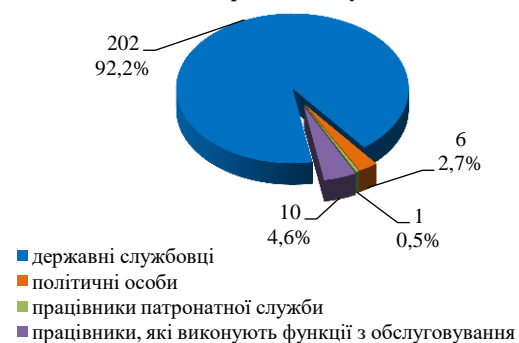

Рис. 6.4

Протягом 2018 року в НКРЗІ спостерігалась стабільна динаміка руху кадрів:

- призначено 14 осіб;
- переведено в межах НКРЗІ 34 особи, з них 10 - пов'язано з організаційними заходами у зв'язку з введенням в дію нової структури та штатного розпису;
- звільнено 16 осіб (8% середньооблікової чисельності), з них: 4 – за власним бажанням, 9 – за угодою сторін, 2 – за переведенням для подальшої роботи до іншого державного органу, 1 – відповідно до Указу Президента України з підстав, передбачених Законом України «Про очищення влади».

Варто відмітити суттєве (більше ніж в 2 рази) зниження плинності кадрів протягом останніх двох років (у порівнянні з 2016 роком – початком реалізації заходів, передбачених Законом України «Про державну службу»), що в першу чергу пов'язано з покращенням умов оплати праці та соціальними гарантіями державних службовців.

Діяльність НКРЗІ в особливий період, що триває в Україні, забезпечено шляхом 100 – відсоткового виконання заходів щодо бронювання військовозобов'язаних працівників НКРЗІ.

Динаміка та підстави звільнень працівників НКРЗІ у 2016-2018 роках

Рис. 6.5

Конференція: залученість, відкритість, демократичність

Протягом року відбулося 6 конференцій державних службовців НКРЗІ, на яких відкрито та з ініціативи працівників висунуто кандидатів для представлення до відзначення державними нагородами та урядовими відзнаками, внесено зміни до Правил внутрішнього службового розпорядку НКРЗІ, обрано представників до складу дисциплінарної комісії з розгляду дисциплінарних справ у НКРЗІ та до комісії із соціального страхування НКРЗІ.

Делегати конференції виконують також і неформальну місію провідників ініціатив і турботи про колег, коли потрібно підтримати у скрутну хвилину чи підтримати добродійну акцію щодо збору подарунків для вихованців навчально-реабілітаційного центру.

Заохочення

У 2018 році нагороджено 22 працівники НКРЗІ, зокрема визнання професійних досягнень з боку Президента України отримали 4 із них: 1 вручено орден «За заслуги» III ступеня, ще 1 отримав орден Данила Галицького, 2 працівникам присвоєно почесне звання «Заслужений працівник сфери послуг України», крім того Кабінетом Міністрів України відзначено 12 осіб, Верховною Радою України – 6 осіб. Крім того, 24 працівникам НКРЗІ керівником Апарату оголошено подяку, 34 – присвоєно достроково ранг державного службовця.

Кар'єрне зростання

Керівництвом НКРЗІ підтримується тенденція кар'єрного зростання працівників шляхом зайняття ними більш високих посад за результатами прозорих та об'єктивних конкурсів: так у 2018 році 16 працівників НКРЗІ переведені на вищі посади.

Кар'єрний рух працівників	Кількість працівників
на рівнозначні посади	14
на вищі посади	11
на посади державної служби з посад, які передбачають виконання функцій з обслуговування	5
на нижчі посади	4

Виплата матеріальної допомоги, доплат за додаткове навантаження, підвищення посадових окладів

Реалізовано 100% заяв працівників, відповідно до яких прийнято рішення про виплату допомоги для оздоровлення під час надання щорічної відпустки, допомоги для вирішення соціально-побутових питань. За поданнями безпосередніх керівників встановлені виплати за додаткове навантаження у зв'язку з виконанням обов'язків тимчасово відсутніх працівників та за вакантними посадами.

З урахуванням рішення Уряду підвищено на 20% розмір посадового окладу працівника, який безпосередньо виконує функції із забезпечення кібербезпеки, кіберзахисту, безпеки інформаційних технологій.

Медичне обслуговування

Працівникам та членам їх сімей забезпечено можливість медичного обслуговування в лікувально-профілактичних закладах Державного управління справами та в державному закладі «Республіканська клінічна лікарня Міністерства охорони здоров'я України».

Гнучкий режим робочого часу

Керівником державної служби підтримано заяви 19 працівників про встановлення їм гнучкого режиму робочого часу та 9 працівників - щодо неповного робочого дня.

Наші традиції

вітання працівників з визначними подіями (днями народження, ювілеями, поповненням в родині, виходом на пенсію тощо)

вітання новопризначених, розміщення на веб-сайті НКРЗІ новин про досягнення

святкування державних і професійних свят, участь у флешмобах, вікторинах тощо

ВИМОГИ ЗАКОНУ: дотримано

Забезпечено реалізацію вимог законодавства щодо проведення перевірок працівників та осіб, які претендують на зайняття посад в НКРЗІ

Організовано проведення перевірок відповідно до вимог Закону України «Про очищення влади» та Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 171.

Заходи щодо декларування

Проведено випереджаючі заходи щодо забезпечення своєчасного подання працівниками декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відповідно до Закону України «Про запобігання корупції». Всім особам, уповноваженим на подання декларацій, розіслані відповідні повідомлення, надані роз'яснення щодо отримання електронних цифрових підписів. Повідомлено про необхідність подання декларації осіб, що звільняються, та переможців конкурсу перед призначенням на посаду.

Захист персональних даних

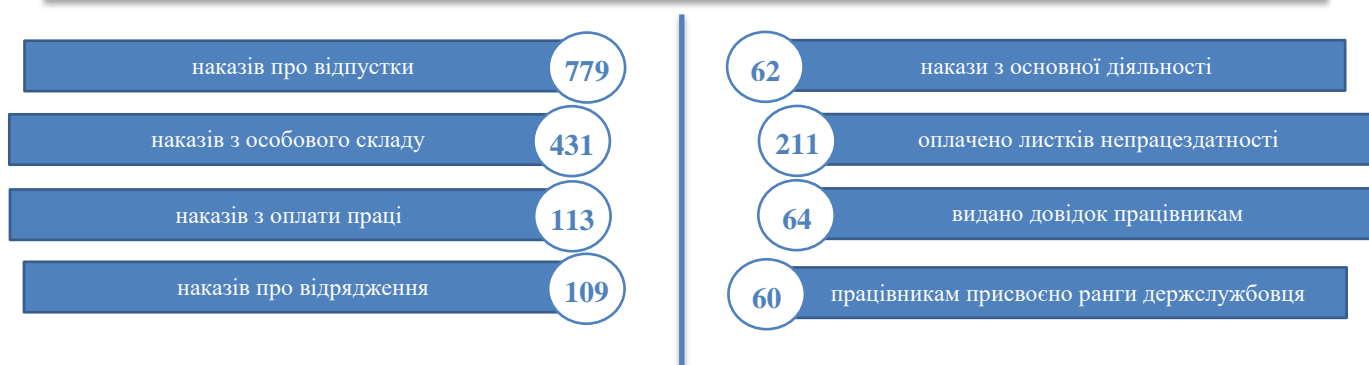
Всіх новопризначених повідомлено про володільця персональних даних, склад і зміст зібраних персональних даних, їх права, визначені Законом України «Про захист персональних даних», мету збору персональних даних та осіб, яким вони передаються. Працівниками підписано зобов'язання про нерозголошення персональних даних, які їм було довірено або

які стали їм відомі у зв'язку з виконанням професійних обов'язків. Ведеться облік операцій, пов'язаних з обробкою персональних даних працівників та доступом до них.

Соціальні гарантії працівників

Забезпечено соціальні гарантії працівників НКРЗІ відповідно до вимог трудового законодавства, законодавства про державну службу, інших законів шляхом надання всіх видів відпусток (в тому числі соціальних, додаткових відпусток із збереженням заробітної плати учасникам бойових дій, у зв'язку з навчанням тощо), днів відпочинку донорам за дні здавання крові, за роботу у вихідний день, за дні вибуття та прибуття з відрядження у вихідний день. Окрім того, комісією із соціального страхування розглянуто та забезпечено оплату 100% належно оформлених листків непрацездатності працівників НКРЗІ. Забезпечено соціальний захист працівника, призваного на військову службу під час мобілізації, на особливий період та який продовжив військову службу за контрактом – на весь період військової служби за ним збережено місце роботи, посаду та середній заробіток.

Рутинна кадрової роботи в цифрах за 2018 рік

Заходи кадрової роботи стосовно УДЦР

Атестація. Відповідно до Положення про проведення атестації працівників керівного складу державних підприємств, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.1999 № 1571, у лютому 2018 року атестовано генерального директора УДЦР та визнано таким, що відповідає займаній посаді.

Нагородження. За внесеними НКРЗІ поданнями відзначено за вагомий особистий внесок у розвиток галузі зв'язку нагородами з нагоди державних та професійних свят 8 працівників УДЦР, в тому числі 5 – нагородами Верховної Ради України та 3 – урядовими нагородами.

Перевірка. З метою дотримання законодавчих вимог щодо перевірки стану військового обліку на державному підприємстві, що знаходиться у сфері управління НКРЗІ, проведено перевірку стану військового обліку в державному підприємстві «Український державний центр радіочастот». За результатами встановлено, що стан військового обліку в УДЦР відповідає вимогам законодавства.

Актуальними питаннями кадрової політики у 2019 році є: комплектація штату НКРЗІ, подальша автоматизація кадрових процесів, вдосконалення кадрових процедур з урахуванням набутого досвіду та змін в нормативно-правових актах, розвиток персоналу, в тому числі на підставі індивідуальних програм підвищення професійної компетентності державного службовця.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДХОДЖЕНЬ ДО БЮДЖЕТУ

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» планові надходження коштів до Державного бюджету України за кодами, за якими закріплено контроль за справлянням (стягненням) платежів до бюджету (постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 № 106 (зі змінами)) за 2018 рік складають 6 473 350,0 тис. грн.

Фактичні надходження коштів до державного бюджету за 2018 рік складають 8 069 345,1 тис. грн, в тому числі в розрізі кодів:

– 22011400 «Плата за видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України та видачу дублікатів таких ліцензій» – 8 055 745,1 тис. грн;

– 22011700 «Плата за видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензії на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій та видачу копій і дублікатів таких ліцензій» – 13 472,5 тис. грн;

– 22012200 «Плата за виділення номерного ресурсу» – 127,5 тис. грн.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» (зі змінами) затверджено фінансування Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації за програмою 5561010 «Керівництво та управління у сфері регулювання зв'язку та інформатизації» в сумі 97 346,8 тис. грн.

Зазначене фінансування НКРЗІ на 2018 рік надійшло в повному обсязі.

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І КОНТРОЛЬ

У 2018 році загальний документообіг НКРЗІ склав 28 587 документа, з них:

- вхідних – 18 828,
- вихідних – 8 311,
- внутрішня службова кореспонденція – 1 141,
- організаційно-розпорядчі документи – 307.

За групами документів:

- Президент України та Адміністрація Президента України – 26;
- Кабінет Міністрів України – 265;
- Верховна Рада України – 157;
- народні депутати України – 14;
- запити на отримання публічної інформації – 81;
- органи виконавчої влади – 958;
- суб'єкти господарювання та оператори телекомунікацій – 12 005;
- інша кореспонденція – 5 322.

Від операторів, провайдерів телекомунікацій та суб'єктів господарювання надходили переважно такі документи:

- заяви про включення до Реєстру та заяви суб'єктів господарювання про зміну даних, зазначених у заяві про включення до нього;
- заяви про видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензії на користування РЧР, заяви на отримання ліцензії на додаткову смугу радіочастот;
- заяви щодо визначення можливості застосування конкретного типу РЕЗ та ВП на території України;
- заяви про видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензії на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій;
- заяви про виділення, переоформлення дозволу на використання номерного ресурсу;
- повідомлення про внесення до Реєстру РЕЗ та ВП;
- анкета для присвоєння коду реєстрації номеру виробника;

- звіти;
- листи з проханням про надання роз'яснень;
- листи з пропозиціями та зауваженнями до проектів нормативно-правових актів, що розробляються НКРЗІ;
- інші.

З метою підвищення рівня виконавської дисципліни в Апараті НКРЗІ надається щотижневий звіт щодо термінів виконання контрольних документів, що надійшли до Комісії, на апаратній нараді у Голови НКРЗІ. Також, проводиться випереджувальний моніторинг виконання актів законодавства, доручень Президента України, Кабінету Міністрів України, заяв від операторів, провайдерів телекомунікацій та інших документів. Діє система щотижневого нагадування самостійним структурним підрозділам НКРЗІ про документи, що стоять на контролі, термін виконання яких спливає протягом тижня.

У 2018 році на контролі в НКРЗІ знаходилося 5 304 документи.

У 2018 році було проведено 59 засідань НКРЗІ, на яких було прийнято 675 рішень.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ НКРЗІ

З метою виконання завдань, визначених нормативно-правовими актами, використання сучасних ефективних інформаційно-комунікаційних технологій інформаційного забезпечення співробітників НКРЗІ та їх взаємодії з постачальниками та споживачами телекомунікаційних послуг, в НКРЗІ протягом 2018 року проведено роботи, спрямовані на підвищення рівня взаємодії з суб'єктами ринку телекомунікацій та споживачами телекомунікаційних послуг в електронній формі.

Відповідно до послідовної політики, що проводиться Урядом у сфері електронного урядування, в рамках Національної програми інформатизації, в НКРЗІ проведено роботи із створення та впровадження веб-орієнтованої Системи електронного документообігу, яка забезпечує автоматизацію повного циклу опрацювання вхідних, вихідних та внутрішніх документів в електронній формі з використанням засобів кваліфікованого електронного підпису та безпаперовий обмін кореспонденцією через Систему електронної взаємодії органів виконавчої влади відповідно до вимог Типової інструкції з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55. Також, забезпечено інтеграцію впровадженої Системи електронного документообігу з Системою електронної звітності НКРЗІ, яка призначена для подання операторами, провайдерами телекомунікацій визначеної законом звітності та інформації в електронній формі.

Проведені роботи спрямовані на підвищення рівня прозорості, керованості та ефективності роботи Апарату НКРЗІ, а також оптимізацію ресурсних витрат на провадження діловодства.

Подальші кроки за зазначеним напрямком передбачають заходи щодо розвитку та запровадження нових електронних сервісів в Апараті НКРЗІ, зокрема автоматизацію ведення визначених законодавством реєстрів та запровадження відповідних засобів захисту інформації.

Для забезпечення захисту в інформаційно-телекомунікаційній системі НКРЗІ було проведено роботу з розробки технічних завдань на побудову комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) в інформаційно-телекомунікаційних системах, які функціонують в НКРЗІ.

РОЗДІЛ VII. ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЦЕНТР РАДІОЧАСТОТ»

Державне підприємство «Український державний центр радіочастот» утворено 15.10.1996. УДЦР є госпрозрахунковим підприємством і відноситься до сфери управління НКРЗІ та діє на підставі Закону про РЧР, інших нормативно-правових актів України та Статуту підприємства. Підприємство належить до об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, до його складу входить 9 філій, які здійснюють свою діяльність на всій території України.

З лютого 2015 року УДЦР очолює Володимир Іванович Корсун.

УДЦР згідно вимог чинного законодавства:

- надає дозволи на експлуатацію РЕЗ у смугах радіочастот загального користування;

- проводить радіочастотний моніторинг використання радіочастотного ресурсу України.

УДЦР забезпечує електромагнітну сумісність діючих РЕЗ шляхом:

- проведення технічних експертиз на можливість застосування РЕЗ, що виробляються або ввозяться для застосування на території України;

- проведення відповідних розрахунків на електромагнітну сумісність РЕЗ різних радіослужб;

- за дорученням НКРЗІ бере участь у здійсненні державного нагляду, зокрема, здійснює радіочастотний моніторинг;

- виявлення і пошуку джерел радіозавад, що заважають роботі РЕЗ;

- за дорученням НКРЗІ здійснює міжнародний захист, координацію радіочастот;

- погодження використання частот РЕЗ загальних користувачів із РЕЗ спеціальних користувачів.

Рішенням НКРЗІ від 25.08.2015 № 438 УДЦР внесено до Реєстру операторів і провайдерів телекомунікацій для централізованого технічного адміністрування персональних номерів та перенесених абонентських номерів на території України (послуга MNP).

Підприємство здійснює заходи для забезпечення міжнародно-правового захисту радіочастотних присвоєнь.

Фахівці підприємства беруть участь у роботі міжнародних організацій радіозв'язку: МСЕ, СЕПТ та регіональних BSDDIF, SEWG, Мережі регуляторних органів електронних комунікацій країн СхП з метою практичного забезпечення впровадження нових технологій зв'язку і захисту діючих технологій.

Особлива увага приділяється питанням: підготовки до ВКР-19, перепланування цифрового наземного телевізійного мовлення, впровадження новітніх технологій мобільного зв'язку (4G/LTE, 5G), радіочастотного моніторингу.

З 2008 року УДЦР є повноправним членом Сектору радіозв'язку МСЕ, роль якого полягає в здійсненні глобального управління користуванням радіочастотним спектром та частотно-орбітальним ресурсом.

У тісній взаємодії з Міністерством інформаційної політики, Національною Радою, УДЦР продовжує сприяти відновленню українського мовлення в зоні операції об'єднаних сил на сході країни та на анексовану територію АР Крим. За результатами 2018 року визначена можливість та умови використання 167 радіочастот передавачами звукового та телевізійного мовлення.

УДЦР успішно виконав покладені на підприємство завдання щодо підготовки та проведення фінальних матчів Ліги чемпіонів УЄФА 2018 року та Ліги чемпіонів УЄФА 2018 серед жінок, які проходили у Києві. Зокрема, здійснив підбір необхідних радіочастот, видав дозволи на визначені частоти, забезпечив контроль усіх РЕЗ для їх беззавадової роботи під

час футбольних матчів.

За оцінками іноземних експертів, в УДЦР створено одну з кращих в Європі і країнах СНД систему технічного радіоконтролю. Її оснащено сучасними автоматизованими комплексами вітчизняного та закордонного виробництва, які дозволяють контролювати використання радіочастотного ресурсу РЕЗ всіх радіотехнологій, що застосовуються в Україні.

УДЦР активно сприяє впровадженню в Україні новітніх технологій. В 2018 році фахівці підприємства здійснили технічну експертизу 135 заявок щодо можливості використання ввезених на територію України РЕЗ та ВП. В інтересах вітчизняних виробників погоджено 7 Технічних умов на розробку, модернізацію та виробництво РЕЗ в Україні. Для забезпечення функціонування підрозділів УДЦР розроблено 5 методик та оновлено одну методику, які регламентують виконання робіт з радіочастотного моніторингу та вимірювання параметрів РЕЗ.

Протягом минулого року УДЦР надав допомогу організаціям космічної галузі України в частині проведення технічних робіт з розробки заявок для публікацій в МСЕ частотних присвоєнь негеостаціонарних супутникових мереж України.

До складу УДЦР входить створений за європейським зразком Центр з сертифікації (далі – ЦС), який активно працює на міжнародному рівні. На сьогодні ЦС залишається єдиним в Україні, здатним провести оцінку відповідності (випробування) РЕЗ та ВП для експорту до країн ЄС.

УДЦР має сертифікат Системи управління якістю на відповідність вимогам стандарту ISO 9001:2015.

Здійснення присвоєнь радіочастот та видача дозволів на експлуатацію РЕЗ

В цілому обсяги робіт з підготовки та надання НКРЗІ висновків щодо можливості ліцензування РЧР у 2018 році залишаються на рівні 2016-2017 років.

У 2018 році продовжувалося зростання кількості наданих за заявками від Національної Ради висновків щодо можливості та умов користування РЧР України для потреб телерадіомовлення. Це обумовлено суттєвим збільшенням видатків Національній Раді з державного бюджету, початком відключення аналогового телебачення та запланованим запровадженням цифрового наземного телевізійного мовлення в смузі частот 174 – 230 МГц.

Рис. 7.1

Обсяги робіт з присвоєнь радіочастот у 2018 році:

- надано 56,3 тис. висновків щодо електромагнітної сумісності РЕЗ;
- надано 91,4 тис. дозволів на експлуатацію РЕЗ стаціонарного розташування;
- надано 57,6 тис. дозволів на експлуатацію РЕЗ децентралізованого присвоєння.

Слід зазначити також важливу роль, яку відіграє УДЦР у впровадженні в Україні радіотехнології четвертого покоління 4G. Активно сприяючи її розгортанню, з моменту видачі операторам телекомунікацій рухомого (мобільного) зв'язку відповідних ліцензій за 2018 рік, операторам телекомунікацій надано дозвільних документів на експлуатацію РЕЗ:

- 9 434 (в радіотехнології LTE-1800);
- 1 449 (в радіотехнології LTE-2600).

Динаміка кількості наданих висновків щодо електромагнітної сумісності РЕЗ та дозволів на їх експлуатацію за 2016-2018 роки

Рис. 7.2

Міжнародне співробітництво

Основними напрямками міжнародного співробітництва УДЦР є проведення міжнародної координації присвоєнь радіочастот РЕЗ України та інших країн, двостороння співпраця з органами управління радіочастотним спектром інших країн з визначення умов застосування та координації РЕЗ у прикордонних районах, забезпечення їх роботи без завад, участь у роботі міжнародних організацій у галузі зв'язку (МСЕ, СЕПТ) та регіональних форумів (BSDDIF, SEWG).

Спільно з НКРЗІ та Адміністрацією Держспецзв'язку, керуючись резолюцією Генеральної асамблеї ООН 68/262 від 27.03.2014 «Територіальна цілісність України», резолюціями Генеральної асамблеї ООН 71/205 від 19.12.2016, 72/190 від 19.12.2017, 73/263 від 22.12.2018 «Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь (Україна)», резолюцією Генеральної асамблеї ООН 73/194 від 17.12.2018 «Проблема мілітаризації АР Крим і міста Севастополь (Україна), а також частин Чорного та Азовського морів» та іншими нормативно-правовими актами, УДЦР продовжував вносити вагомий внесок в успішну протидію спробам Адміністрації зв'язку Російської Федерації легалізувати на міжнародному рівні незаконне використання частотних присвоєнь на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополь.

Міжнародна координація присвоєнь радіочастот

Впродовж 2018 року було скоординовано 1 678 радіочастотних присвоєнь для РЕЗ України та 14 971 радіочастотних присвоєнь для РЕЗ інших країн. УДЦР здійснив нотифікацію в МСЕ 2 899 радіочастотних присвоєнь для РЕЗ України з метою набуття ними необхідних прав на міжнародне визнання і захист.

З метою міжнародно-правового захисту частотних присвоєнь наземних служб, супутникових мереж та національних супутникових виділень України, заявлених Україною до МСЕ, протягом 2018 року УДЦР опрацьовано 28 звернень адміністрацій зв'язку інших країн щодо проведення технічної експертизи та міжнародної координації їх супутникових мереж з Україною.

В рамках виконання Плану заходів щодо впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку четвертого покоління, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 1232-р, та Плану заходів щодо впровадження в Україні цифрового телерадіомовлення, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 788-р, УДЦР продовжували виконуватись роботи щодо погодження присвоєнь/виділень радіочастот для забезпечення перепланування мереж ЦНТВМ України в смузі радіочастот 470 – 694 МГц без подальшого використання для ЦНТВМ смуг радіочастот 694 – 790 МГц і 790 – 862 МГц. Зазначені роботи здійснювались у тому числі під час участі фахівців УДЦР в засіданнях SEWG та BSDDIF, на яких було продовжено погодження присвоєнь/виділень радіочастот з технічними експертами Грузії, Молдови,

Румунії та Туреччини.

Зокрема, завершено міжнародну координацію з Адміністрацією зв'язку Туреччини присвоєнь/виділень радіочастот для перепланування ЦНТВМ для південної частини України в Плані GE06D та укладено документ «Двостороння технічна домовленість між Адміністраціями зв'язку Туреччини та України стосовно координації радіочастот для майбутніх планів радіочастот цифрового наземного телебачення в смузі радіочастот 470-694 МГц».

Участь у діяльності МСЕ та СЕПТ

Представники УДЦР взяли участь у 10 заходах МСЕ та 17 заходах СЕПТ, на яких представили 8 внесків. Під час участі основну увагу фахівців УДЦР було зосереджено на дослідженнях шляхів вирішення питань порядку денного ВКР-19, питаннях забезпечення електромагнітної сумісності при впровадженні новітніх технологій мобільного зв'язку (LTE, 5G), удосконаленні методів здійснення радіочастотного моніторингу РЕЗ та боротьбі з контрафактними або викраденими пристроями електрозв'язку/ІКТ з використанням міжнародних ідентифікаторів.

Фахівці УДЦР беруть активну участь в діяльності міжвідомчої Робочої групи з питань підготовки до ВКР-19, утвореної наказом Адміністрації Держспецзв'язку від 01.02.2016 № 83, якій доручено підготувати позицію України на ВКР-19 з урахуванням загальноєвропейських пропозицій. У складі цієї робочої групи фахівці УДЦР визначені в якості координаторів з 17 питань порядку денного ВКР-19. Тому, участь у відповідних дослідженнях МСЕ і СЕПТ сприяє забезпеченню врахування інтересів України у сфері користування РЧР при визначенні можливих варіантів вирішення пунктів порядку денного ВКР-19. Крім того, фахівець УДЦР є координатором СЕПТ з пункту 8 порядку денного ВКР-19 та членом відповідної координаційної групи СЕПТ.

Також, одним із напрямків роботи УДЦР в МСЕ та СЕПТ є участь у дослідженнях з питань, пов'язаних з радіочастотним моніторингом – розробка рекомендацій, звітів, які в подальшому використовуються УДЦР як підґрунтя для розробки методик радіочастотного моніторингу РЕЗ України. В 2018 році в СЕПТ за участю УДЦР розроблено Проект Звіту Комітету електронних комунікацій (ЕСС) «Мобільні станції радіочастотного моніторингу» щодо технічних можливостей, конструктивного виконання та вимог до обладнання, що використовується в мобільних станціях радіомоніторингу РЕЗ різних радіотехнологій у країнах – членах СЕПТ. В МСЕ фахівця УДЦР було визначено керівником кореспондентської групи з розроблення проекту нового Звіту МСЕ-R SM.[POP_COVERAGE] щодо застосування різних методів оцінювання покриття населення послугами ЦНТВМ, робота над яким триває.

Вагомим підсумком участі в Дослідницькій комісії 11 Сектору стандартизації електрозв'язку МСЕ стало завершення за участю УДЦР розробки та схвалення висновку щодо проекту Рекомендації МСЕ-T Q.5050 «Концептуальне рішення з боротьби із контрафактними пристроями ІКТ», яка покликана стати міжнародним стандартом для запровадження технічних рішень, оснований на унікальних міжнародних ідентифікаторах пристроїв ІКТ.

Окрім того, значну увагу УДЦР було приділено дослідженням в СЕПТ, пов'язаним з узгодженням умов використання смуги радіочастот 1427–1518 МГц між РЕЗ системи повітряної телеметрії в Україні, що застосовується відповідно до примітки 5.342 Регламенту радіозв'язку МСЕ, та РЕЗ рухомого (мобільного)/фіксованого зв'язку системи ІМТ сусідніх держав. За результатами розгляду підготовлених УДЦР внесків завершено роботу над проектом Звіту ЕСС «Керівництво з прикордонної координації між мережами рухомого/фіксованого зв'язку (MFCN) та системами повітряної телеметрії (ATS) у смузі частот 1429-1518 МГц».

З метою надання експертної підтримки офіційним делегаціям України, фахівці УДЦР

залучались Адміністрацією Держспецзв'язку до участі у заходах МСЕ та СЕПТ. Зокрема, під час участі у Повноважній конференції МСЕ 2018 року взято участь у діяльності української делегації з підготовки, узгодження та публікації заяви України в офіційному документі 167-Е від 16.11.2018 «Заяви, зроблені у кінці Повноважної конференції Міжнародного союзу електрозв'язку (Дубай, 2018)». Публікація даної заяви дала можливість вкотре заявити перед світовою спільнотою про порушення Російською Федерацією основних норм і принципів міжнародного права, а також зобов'язань у рамках багатосторонніх і двосторонніх договорів, та вказати на протиправні дії на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя і деяких районів Донецької та Луганської областей. Заява України була підтримана 33 країнами світу (серед яких США, Канада, Великобританія, Австралія, а також більшість країн Європи), а їх відповідна заява була опублікована у документі 168-Е «Додаткові декларації».

Розвиток двостороннього співробітництва та участь у інших заходах

В складі делегації Міністерства інфраструктури України, фахівець УДЦР залучався до участі у засіданні Комітету Регіональної угоди про служби радіозв'язку на внутрішніх водних шляхах (RAINWAT), на якому розглядалися питання поточного функціонування радіозв'язку на внутрішніх водних шляхах та перспектив його подальшого розвитку з урахуванням рішень ВКР-15. За зверненнями адміністрацій зв'язку сусідніх країн УДЦР здійснювалися заходи щодо виявлення та усунення дії джерел радіозавад РЕЗ інших країн.

В 2018 році на території УДЦР було проведено декілька міжнародних заходів, серед яких слід виділити засідання SEWG (12-14.03.2018), BSDDIF (15-16.03.2018) та засідання Проектної групи D Робочої групи СЕПТ з підготовки до Всесвітньої конференції радіозв'язку 2019 року (25-28.09.2018).

Радіочастотний моніторинг

Протягом 2018 року заходи радіочастотного моніторингу здійснювалися УДЦР та його філіями відповідно до вимог законодавства у сфері користування РЧР.

Інструментальна оцінка параметрів випромінювання радіоелектронних засобів

Станом на 31.12.2018 у центральній обліковій базі УДЦР зареєстровано 239 143 одиниці контролю (базових станцій, РЕЗ, дуплексних пар та номіналів радіочастот), що підлягають плановому технічному радіоконтролю (далі – ТРК). У ході ТРК протягом року складено 2 155 093 спектрограм (протоколів) інструментальних оцінок параметрів випромінювання РЕЗ, частотних панорам та таблиць даних.

Рис. 7.3

Загальне збільшення кількості зареєстрованих одиниць контролю у порівнянні із 2017 роком склало майже 5 % (на кінець 2017 року – 228 070 одиниць контролю). Це пов'язано із впровадженням операторами рухомого (мобільного) зв'язку радіотехнології міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ (LTE) та розгортанням мереж радіорелейного зв'язку.

Виявлення порушень у сфері користування радіочастотним ресурсом

Протягом 2018 року зафіксовано 9 459 порушень у сфері користування РЧР, з урахуванням тих, що були виявлені у попередніх періодах (2 857) і робота над усуненням яких тривала у звітному періоді, а саме:

- використання РЕЗ без відповідних дозвільних документів – 6 866;
- використання РЕЗ з порушенням умов дозволів на експлуатацію РЕЗ – 2 593.

Вжитими заходами протягом року усунуто 6 184 порушення користування РЧР, що складає 65 % від їх загальної кількості.

При цьому, силами Департаменту радіочастотного моніторингу УДЦР і його філій усунуто 5 799 порушень, що склало 94 % від загальної кількості усунених порушень.

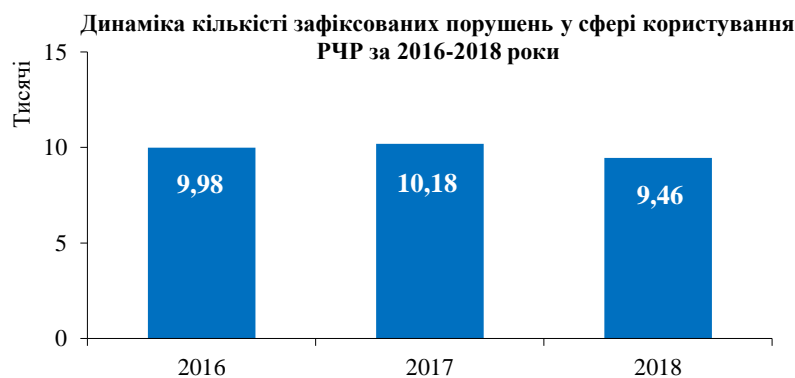

Рис. 7.4

Кількість порушень, що знаходилися на контролі в 2018 році, у порівнянні з попереднім роком, зменшилася на 7 %. Найбільше порушень (74 %) пов'язано з незаконним використанням РЕЗ широкопasmового радіодоступу. УДЦР, у межах своїх повноважень, продовжує вживати заходів щодо виявлення та припинення дії порушень користування РЧР.

Виявлення та усунення дії джерел радіозавад

Протягом 2018 року УДЦР виконано у встановлені терміни 1 279 заявок на виявлення та усунення дії джерел радіозавад. Кількість заявок на виявлення та усунення дії джерел радіозавад у порівнянні з 2017 роком зросла на 13 %, що викликане створенням чисельних радіозавад у роботі мереж стільникового радіозв'язку ІМТ-2000 (UMTS) від цифрових безпроводових телефонів стандарту DECT 6.0 та створенням завад операторам рухомого (мобільного) зв'язку, що використовують радіотехнології GSM-900/GSM-1800/ІМТ-2000 (UMTS) від повторювачів стільникового зв'язку.

Застосування сучасних засобів ТРК і належна організація заходів радіочастотного моніторингу забезпечує оперативне виявлення джерел радіозавад та вжиття необхідних заходів щодо усунення їх впливу.

Рис. 7.5

Здійснення вимірювань (технічного контролю) телекомунікаційних мереж

Одним із статутних завдань діяльності УДЦР є здійснення вимірювань (технічного контролю) телекомунікаційних мереж, метою яких є виявлення порушень вимог законодавства України, пов'язаних з нелегітимним пропуском міжнародного телефонного трафіку.

УДЦР здійснює вимірювання телекомунікаційних мереж, в тому числі щодо порядку маршрутизації трафіку в ТМЗК.

Для виконання зазначених робіт УДЦР має відповідні підрозділи, які укомплектовані кваліфікованими спеціалістами та оснащені сучасним вимірювальним обладнанням. Крім того, для автоматизованого контролю сигнального трафіку на базі УДЦР функціонує фрагмент системи вимірювань ТМЗК, до якої входить Центр контролю вимірювань та локальні пункти вимірювань, що розгорнуті на технічних майданчиках окремих операторів телекомунікацій в різних містах України.

У 2018 році УДЦР, за договорами із зацікавленими операторами телекомунікацій, в ході участі у складі комісій НКРЗІ та за зверненнями правоохоронних органів, провів 1 568 заходів з вимірювання телекомунікаційних мереж, з них: 821 – щодо порядку маршрутизації трафіку голосової телефонії та 747 – щодо випробування (вимірювання) показників (параметрів) якості телекомунікаційних послуг, в тому числі якості послуг із доступу до Інтернет.

Динаміка проведених заходів з вимірювання параметрів телекомунікаційних мереж у 2016-2018 роках, кількість заходів

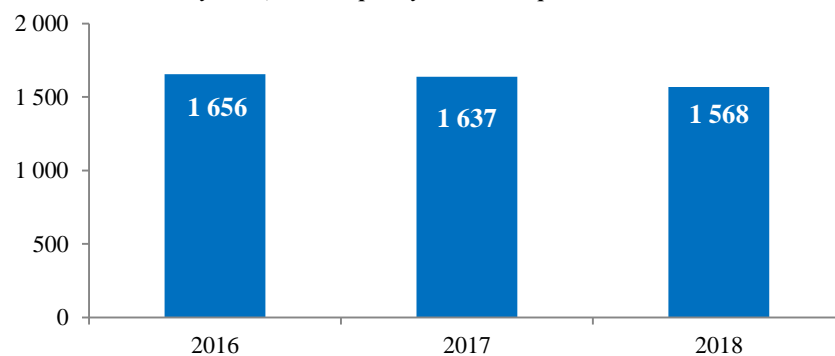

Рис. 7.6

В ході проведення зазначених заходів на мережах операторів телекомунікацій виявлено та зафіксовано протоколами вимірювань 369 707 порушень порядку маршрутизації трафіку голосової телефонії.

З метою вжиття відповідних заходів до порушників, операторам телекомунікацій надані Протоколи вимірювань, за якими надання телекомунікаційних послуг порушниками припинялося чи обмежувалося. Крім того, до правоохоронних органів передано 57 протоколів вимірювань (технічного контролю) телекомунікаційних мереж, якими зафіксовані порушення порядку маршрутизації трафіку.

Значне зменшення, на 55 %, виявлених порушень у 2018 році в порівнянні з 2017 роком є результатом ефективної роботи з вимірювання телекомунікаційних мереж щодо виявлення та попередження порушень порядку маршрутизації трафіку, яка проводилася спеціалістами УДЦР у 2017-2018 роках у взаємодії із правоохоронними органами, НКРЗІ та зацікавленими операторами телекомунікацій.

Динаміка виявлених порушень порядку маршрутизації трафіку при проведенні заходів з вимірювань на телекомунікаційних мережах у 2016-2018 роках

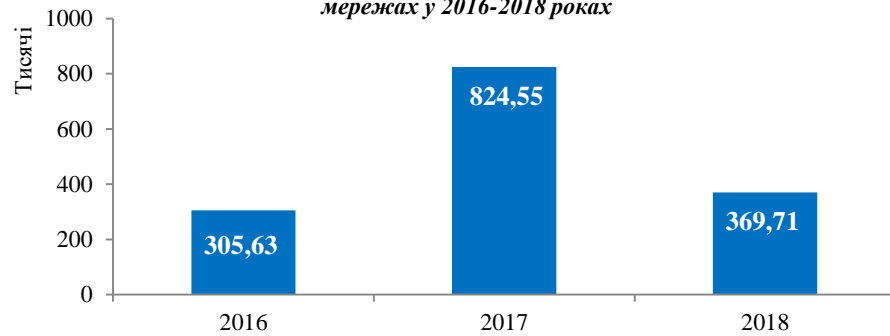

Рис. 7.7

Одним з напрямків діяльності УДЦР є випробування (вимірювання) показників (параметрів) якості телекомунікаційних послуг, в тому числі якості послуг із доступу до Інтернету.

З метою забезпечення виконання операторами телекомунікацій рішення НКРЗІ від 19.12.2017 № 656 «Про затвердження переліків показників якості телекомунікаційних послуг, рівні яких підлягають обов'язковому оприлюдненню у 2019 році», УДЦР надає послуги з випробування (вимірювання) показників (параметрів) якості телекомунікаційних послуг на мережах операторів телекомунікацій фіксованого телефонного зв'язку та якості послуг із доступу до Інтернету у всіх регіонах України. Для проведення вищезазначених заходів УДЦР та його регіональні філії забезпечені сертифікованими вимірювальними приладами та атестованими методиками вимірювань (випробувань).

У 2018 році, як зазначалося вище, УДЦР за договорами із зацікавленими операторами телекомунікацій провів 747 заходів з випробування (вимірювання) показників (параметрів) якості телекомунікаційних послуг, в тому числі якості послуг із доступу до Інтернету (проти 658 заходів у 2017 році, або на 13,5% більше), за результатами яких складені протоколи, що використовуються операторами телекомунікацій при поданні відповідних звітів до НКРЗІ та їх оприлюднення у 2019 році.

Центр з сертифікації Державного підприємства «Український державний центр радіочастот» (ЦС УДЦР)

На виконання вимог Угоди про асоціацію та набуттям з 01.04.2018 чинності постанови Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 за № 355 «Про затвердження Технічного регламенту радіообладнання», ЦС УДЦР у своїй діяльності перейшов до оцінки відповідності радіообладнання згідно вимог нового Технічного регламенту радіообладнання (далі – ТР Р).

За 2018 рік ЦС УДЦР видано більше 400 різноманітних сертифікатів, взято на облік 142 Декларації відповідності, проведено і оформлено протоколами 2 333 випробувань.

При цьому, виявлено 40 типів обладнання, яке не відповідає вимогам Технічних регламентів, що складає близько 10% від загальної кількості перевіреної продукції. За показниками, виявлені відхилення (невідповідності) продукції вимогам ТР Р розподіляються: електромагнітна сумісність – 57,5%, функціональні параметри (радіопараметри) – 37,5%, електробезпека – 5%. Статистичні дані 2018 свідчать про те, що кількість невідповідностей за показниками «радіопараметри» зросла у порівнянні з минулим роком.

Національне агентство з акредитації України (НААУ) протягом 2018 провело перевірку та засвідчило відповідність Органу з сертифікації /органу оцінки відповідності УДЦР (ОС/ООВ УКРЧАСТОТНАГЛЯД) усім вимогам ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2014 та додаткових стандартів ДСТУ EN ISO/IEC 17020:2014, ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1:2015.

НААУ проведений нагляд за діяльністю акредитованого Випробувального центру УДЦР (ВЦ УКРЧАСТОТНАГЛЯД). В черговий раз підтверджена технічна

компетентність, достовірність та обґрунтованість результатів випробувань продукції ВЦ УКРЧАСТОТНАГЛЯД згідно вимог ДСТУ ISO/IEC 17025:2006, внесені зміни до атестату акредитації та суттєво розширена сфера акредитації ВЦ.

Оцінка відповідності новітніх РЕЗ та ВП потребує постійного удосконалення матеріально-технічної бази випробувань. З метою оновлення та модернізації засобів та обладнання випробувальних лабораторій ЦС розроблений проект модернізації в 2019 році безлунної екранованої камери, придбано сучасне випробувальне обладнання (еквіваленти мереж, датчики потужності, екранована камера, тестер-стенд/вимірювач статичної напруги та ін.).

ЦС УДЦР активно працює на міжнародному рівні і на сьогодні залишається єдиним в Україні органом здатним провести оцінку відповідності РЕЗ призначених для експорту до країн ЄС.

В 2018 році ЦС УДЦР завершив організаційні заходи, подав заявку і отримав погодження на членство в європейській Асоціації органів з оцінки відповідності радіообладнання вимогам Директиви 2014/53/ЄС (REDCA).

Протягом 2018 року ЦС продовжив співпрацю у сфері оцінки відповідності продукції з європейським нотифікованим органом з оцінки відповідності SETECOM (Німеччина) та уклав 7 міжнародних договорів на виконання робіт. Випробувальний центр ЦС УДЦР підтвердив свою компетенцію і залишається в переліку випробувальних лабораторій, результати випробувань яких визнаються нотифікованим органом з оцінки відповідності – Британської сертифікаційної ради по телекомунікація (British Approvals Board Telecommunications, TÜV SÜD BABT).

З метою ознайомлення з діяльністю та налагодження співробітництва у галузі оцінки відповідності продукції та тестування технічних засобів ЦС УДЦР відвідали представники іноземних лабораторій Hyundai Certification & Calibration Technologies (Республіка Корея) та NMGTEK (Китай), виробники та постачальники ЗВТ (ВО) компанії IVService s.r.o. (Чехія) та ITREEMC (Канада).

За рік центр провів випробування продукції для більше сотні виробників РЕЗ та ВП, у тому числі провідних світових брендів. При цьому, представники Huawei (Китай), Hughes Network Systems (США), VT iDirect (США), Telematics Wireless Ltd (Ізраїль), SETECOM GmbH (Німеччина), NEC Corporation (Японія), Intracom S.A. Telecom Solutions (Греція) відвідали ЦС УДЦР та безпосередньо спостерігали за ходом виконання робіт.

ЦС УДЦР проводились експериментальні дослідження та незалежні технічні експертизи з метою впровадження в Україні новітніх технологій:

- експериментальні дослідження впливу високочастотних ЕМП на роботу лічильників електроенергії змінного струму для однієї із найбільших компаній в Східній Європі у сфері виробництва вимірювальних приладів, систем енергоменеджменту ТОВ «НІК-ЕЛЕКТРОНІКА»;
- експериментальні вимірювання параметрів антен для моніторингу мереж цифрового телебачення;
- комплексні випробування (технічні експертизи) продукції ряду вітчизняних виробників призначеної для подальшого експорту до країни ЄС.

Протягом 2018 року ЦС виконував роботи з оцінки відповідності вимогам ТР Р з нестандартними характеристиками, а саме:

- станцій супутникового зв'язку, призначених для Національного центру управління та випробувань космічних засобів, що використовуються в системі контролю за дотриманням вимог міжнародних договорів України про обмеження і заборону випробувань ядерної зброї;
- спеціалізованого комплексу моніторингу безпілотників, що здійснює ідентифікацію, відстеження та моніторинг параметрів БПЛА;
- центральних земних станцій супутникового зв'язку (HUB) та станцій

супутникового зв'язку українського виробництва призначених для розвитку національних супутникових мереж;

- системи тестування параметрів якості обслуговування мереж рухомого (мобільного) зв'язку;

- експертизу РЕЗ, призначених для оснащення Національної поліції України.

На виконання «Плану заходів щодо реалізації стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року», схваленого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 844-р, зокрема щодо запровадження в Україні системи міжлабораторних порівнянь і професійного тестування, проведено раунд міжлабораторних порівняльних випробувань практично з усіма ВЛ (ВЦ), які провадять випробування пристроїв у сфері використання РЧР України.

З метою забезпечення узгодженості в тлумаченні вимог та застосуванні процедур оцінки відповідності, колегіальному опрацюванні та роз'ясненні важливих питань, пов'язаних із застосуванням Технічного регламенту радіобладнання в 2018 році на базі ЦС створена і діє секторальна група призначених Міністерством економічного розвитку і торгівлі України органів оцінки відповідності (далі – ООВ).

ЦС активно займається просвітницькою діяльністю у сфері оцінки відповідності радіобладнання. В жовтні 2018 року центр організував та провів для ООВ семінар «Проблемні питання впровадження Технічного регламенту радіобладнання».

РОЗДІЛ VIII. ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ НКРЗІ ТА УДЦР НА 2019 РІК

На 2019 рік визначено наступні пріоритетні завдання НКРЗІ:

- впровадження на телекомунікаційних мережах рухомого (мобільного) зв'язку України послуги із перенесення абонентських номерів та створення необхідних організаційних та економічних умов для впровадження послуги на мережах фіксованого телефонного зв'язку;
- сприяння впровадженню новітніх технологій в Україні та ефективному використанню радіочастотного ресурсу України, в тому числі проведення заходів щодо перерозподілу радіочастотного ресурсу в діапазонах 800-900 МГц для впровадження радіотехнологій (4G);
- забезпечення виконання заходів, пов'язаних з реалізацією інтеграції України до ЄС, зокрема в частині імплементації Угоди про асоціацію та Порядку денного асоціації Україна-ЄС, а також участі у зовнішньополітичній ініціативі ЄС «Східне партнерство» з метою гармонізації та інтеграції до Єдиного цифрового ринку ЄС;
- супроводження у Верховній Раді України проектів Законів України «Про електронні комунікації» (реєстр. номер 3549-1 від 11.12.2015) та «Про внесення змін до Закону України «Про радіочастотний ресурс України» щодо забезпечення впровадження нових радіотехнологій (реєстр. номер 7181 від 05.10.2017), а також реалізація їх положень після прийняття;
- удосконалення державного регулювання шляхом встановлення економічно обґрунтованих тарифів, в тому числі на загальнодоступні телекомунікаційні послуги, універсальні послуги поштового зв'язку та розрахункових такс за послуги пропуску трафіка;
- розробка висновків (пропозицій) для визначення рівня плати користувачами радіочастотного ресурсу за отримання ними нових ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України за результатами відповідної науково-дослідної роботи;
- забезпечення, в межах компетенції, виконання Плану заходів щодо підвищення якості послуг рухомого (мобільного) зв'язку, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.07.2018 № 540-р та Плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.08.2016 № 615-р;
- створення умов для реалізації конвергентних рішень щодо спільного використання фрагментів мереж фіксованого і рухомого (мобільного) зв'язку;
- запровадження ризик-орієнтованого підходу до здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері телекомунікацій, приведення власних нормативно-правових актів у відповідність до вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Пріоритетні завдання УДЦР на 2019 рік

З метою актуалізації напрямів і шляхів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності УДЦР, оптимізації використання ресурсів та їх концентрації на найбільш перспективних і значущих напрямах його розвитку, визначення взаємно узгоджених дій структурних підрозділів та підприємства в цілому, для реалізації завдань визначених у Інвестиційному та Фінансовому планах УДЦР, впроваджено «Стратегічні плани розвитку Державного підприємства «Український державний центр радіочастот» на 2019-2023 роки та 2019-2028 роки», які затверджено рішенням НКРЗІ від 28.08.2018 № 450 (далі - Стратегічні плани). У Стратегічних планах визначені щорічні базові характеристики пріоритетних завдань УДЦР, у тому числі на 2019 рік.

Для проведення радіочастотного моніторингу з метою захисту присвоєнь радіочастот, визначення наявного для використання РЧР, ефективності використання розподілених смуг радіочастот та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття відповідних

рішень щодо підвищення ефективності використання та задоволення потреб користувачів РЧР (Стаття 19 Закону про РЧР), відповідно до цілей підприємства на 2019 рік щодо оптимізації структури та розвитку стаціонарної компоненти, а також щодо забезпечення функціонування та розвитку мобільної компоненти системи радіочастотного моніторингу УДЦР, пріоритетними завданнями є:

- підвищення ефективності заходів радіочастотного моніторингу за рахунок поступового оновлення парку стаціонарних і мобільних комплексів радіоконтролю сучасними засобами;

- закупівля нових мобільних комплексів радіоконтролю.

Для забезпечення ефективного використання РЧР України у смугах радіочастот загального користування, розвитку та впровадження в Україні новітніх радіотехнологій пріоритетним завданням у 2019 році є:

- розроблення нових й удосконалення діючих процедур, методик та алгоритмів розрахунків умов ЕМС РЕЗ.

З метою додержання суб'єктами ринку телекомунікацій України встановленого нормативно-правовими актами порядку маршрутизації трафіка голосової телефонії, незалежно від технологій, які при цьому застосовуються у 2019 році, пріоритетним завданням є:

- супроводження програмного забезпечення та технічне обслуговування апаратних і програмних засобів.

Для забезпечення оцінки відповідності радіообладнання відповідно до вимог Технічного регламенту радіообладнання та Директиви 2014/53/ЄС пріоритетним завданням у 2019 році є:

- проведення робіт з оцінки відповідності радіообладнання.

З метою забезпечення наближення рівня обслуговування абонентів рухомого (мобільного) зв'язку до європейського пріоритетним завданням у 2019 році є розгортання та введення автоматизованої інформаційної системи MNP в експлуатацію.